

Verksamhetsberättelse 2017

Styrelsen 12 april 2018
Ägarrådet 28 maj 2018

Innehåll

Innehåll.....	2
FÖRORD.....	3
INLEDNING	5
Styrning och uppföljning.....	5
Personal och verksamhet.....	6
Verksamhetsberättelsen	7
VERKSAMHET & AKTIVITETER 2017	8
Verksamhetsprocesser	8
Allmänna utgångspunkter	8
Intressebevakning	9
Programbevakning	11
Förändringsprocesser	14
Huvuduppdragsprocesser	17
Horisontella policyområden	17
EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige	17
OECD-rapporten ge stöd för Övre Norrland att utvecklas utifrån Europa 2020... ..	20
Territoriell samverkan inom Europeiska Arktis i "The Great North"	24
Vertikala policyområden: Fokusområden.....	30
REGIONAL UTVECKLING.....	30
Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad	30
INNOVATIONSUNIONEN.....	33
Forskning och Innovation för Europeisk Excellens	33
Smart specialisering genom kreativa kluster och digitala agendan	36
INRE MARKNAD	42
Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa	42
Råvarutillgångar och utveckling: Mineraler, metaller, skog & energiproduktion	54
Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag.....	57
ATTRAKTIV LIVSMILJÖ	60
Miljöriktig, hälsosam och klimatsmart tillväxt	60
Kreativ kompetensutveckling med lockande upplevelser	63
Kommunikation.....	66
Bilaga: Program lanseringen av OECD-rapporten i Europeiska Regionkommittén	70

FÖRORD

Om 2016 var året då bitarna började falla på plats, så var 2017 året då de formade en helhet som sammantaget skapade en kraft för norra Sverige i EU. En samlad kraft för att få in de egna perspektiven och på olika sätt stöd för det från EU:s aktörer, med för året fullt fokus på uppspelet för kommande förslag om EU:s budget "Post 2020" avseende regionalstödet, infrastrukturprioriteringar, forskningsfonderna och mycket annat. Inget är klart förrän allt är klart och det finns givetvis inga garantier för något, men Övre Norrland står väl rustat för slutspelet om hur förslagen under 2018 och de kommande förhandlingarna och besluten blir för norra Sverige i EU. North Sweden har för det spelat en avgörande roll, det går att helt klart hävda.

North Swedens initiativ under tidigare år är några av de viktiga pusselbitar som under 2017 började bära frukt, såsom det fortsatta och fördjupade engagemanget för;

- en OECD-studie för regionerna i Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, som presenterades i EU under året med tydligt stöd för regionens potentialer i EU.
- EU:s arktiska policy och efterföljande samrådsprocess under 2017 om EU:s framtida investeringsprioriteringar för de egna arktiska regionerna till vilka Övre Norrland hör.
- mobilisering av aktiva regionala nätverk för att ge tyngd åt regionernas betydelse och behov av fortsatt utvecklingsstöd, i hela EU och utifrån varje regions specifika behov.
- medverkan i det europeiska innovationspartnerskapet för Smart Cities inom ramen för det egna konceptet "Smart (glesbygds)region" för att utmana EU:s storstadfokus.
- att bygga allianser inom råvaruområdet, inte minst fokus på skogens roll för EU:s bioekonomi med sikte på lagförslag som var på väg att försvåra för biomassa från skog.
- en fortsatt Botniska Korridorensamverkan för att få fortsatt stöd från EU för utbyggd järnväg och annan infrastruktur i det nordligaste Europa.

Om det därmed blir skördetid kommande år är för tidigt att säga. Det är tuffa förhandlingar som väntar i spåren av slitningar i EU, ett Storbritannien som lämnar och därtill att Sverige hårdast driver en budgetrestriktiv linje gentemot EU. Även om spåkulan inte blivit mindre grumlig, snarare tvärtom, så har saker och ting samtidigt ändå lite klarnat allteftersom. Det är helt klart att inom North Swedens fokusområden, med stöd av tagna initiativ och engagemang och givetvis samspel med duktiga och relevanta aktörer på hemmaplan och i EU, har det haft en inverkan på tankegångarna från EU, till någon del även svensk nationell nivå, avseende utformningen av politiken för nästa programperiod och därmed möjligheterna för regionens aktörer att ta del av anpassat stöd och plattformar för att utveckla Övre Norrland i samspel med andra inom centrala områden för hållbar tillväxt.

North Sweden är en liten organisation som inte kan göra allt och vara överallt alltid. Siktet är att vara där vi skall finnas för att nå våra målsättningar. Vi finns inte för vår egen skull, utan för att vara ett strategiskt redskap för regionens aktörer i ett brett ägarskap. Ytterst handlar det om att bygga nätverk och samverkan för att nå framgång. Det går aldrig att gå fram ensam i EU. North Sweden som initiativtagare, samordnare, katalysator och inte minst genomförare samt förmedlare och direktlänk mellan EU och hemåt skall i det sammanhanget inte underskattas betydelsen av, för arbetet gentemot EU, men även stöd för regionens intressen hemåt nationellt och att därtill vara en resurs för väldigt mycket annat som sätter igång framåtsyftande processer med samverkan över olika gränser på hemmaplan och gentemot omvärlden. Det är bara så regionen kan utvecklas.

Det kan till stor del sammanfattas med OECD:s slutsats för NSPA som i koncentrat kan skrivas som att; Norra Sverige och hela NSPA är regioner i framkant med stora potentialer, inte minst som testbädd för nya innovativa lösningar, men är samtidigt ekonomiskt och demografiskt sårbara samhällen med liten egen kritisk massa, som för att göra utmaningar till möjligheter behöver anpassat stöd och tydliga strategier i samverkan över gränserna. EU har spelat en roll för det och kan komma att ha en än mer avgörande betydelse i framtiden.

North Sweden har en fortsatt uppgift i att förmedla det budskapet och har genom sitt arbete kunnat konkret både leverera resultat och ge grund för EU:s fortsatta engagemang för regionen och vice versa. Exempel på det, bland mycket annat, är att North Sweden;

- initierade den OECD-studie som framåt ger underlag för fortsatt regionalstöd från EU till NSPA-regionerna i linje med tidigare stöd från EU utifrån North Swedens/NSPA:s arbete.
- engagerade regionen i EU:s arktiska policy och fick, genom NSPA, EU att fokusera på att skapa hållbar utveckling i den egna arktiska regionen i samråd med Övre Norrland/NSPA.
- fick med Botniska Korridoren på EU:s kartor, från början inte möjligt utifrån EU:s uppställda kriterier, och att den nu kan bli fullvärdig stomkorridor med stöd från EU.
- medverkat till att Luleå hamn för ökade godsvolymer och Umeå hamn med kopplingar till Kvarnenförbindelsen med flera infrastrukturprojekt fått stöd från EU för investeringar.
- fick bort, att medverkan i EU:s innovationspartnerskap Smart Cities endast var för städer över 250 000 invånare och Umeå är idag med, rentav ledande, och fler på gång.
- kunde gentemot EU få in undantag i EU:s nya statsstödsregler för bl a regionens flygplatser att kunna få fortsatta stöd, som annars inte tillåts i EU.
- överlag bistå och informera hemåt om EU:s olika stöd inklusive möjligheten till lånegarantier för småföretagssatsningar, som t ex Norrlandsfonden idag tar del av.
- bidrog till att uppmärksamma och samla skogsaktörerna för att i EU sätta press mot förslag som, om de vunnit gehör, hade inneburit stopp för bl a biobränsle från skog.
- berett mark för att under kommande år från regionen ha konkreta förslag och underlag att föra in regionens intressen i EU om framtida stöd till infrastruktur och forskning m m.
- visat upp regionens unika potential för lösningar inom datacenter, batteriproduktion och vindkraft m m, som i EU uppmärksammats kopplat till arbetet med klimatomställningen.
- via EU-samverkan inom NSPA med flera nätverk etablerat utbyte på hemmaplan mellan olika aktörer för mer strategisk gemensam kraft inom akademi, turism, bioekonomi etc.
- aktivt fört in norra Sverige och NSPA i EU:s diskussioner om utformningen av framtidens regionalpolitik för mer anpassat stöd till utveckling i även mindre urbana regioner.

Det handlar om mängder av aktiviteter utifrån de direktiv och mål som ställts upp och med ibland tydliga resultat, men som så ofta för långsiktiga processer med många aktörer, mindre tydliga men ändå utläsbara effekter. Det hoppas jag denna verksamhetsberättelse kan visa på, utan att för den skull fånga allt, även med ambitionen att ge en fullödig bild.

/Mikael Janson

Direktör

Mikael Janson öppnar Arctic Futures Symposium i Bryssel (20/11).

North Sweden har, i samverkan med andra, kunnat sätta sig och regionen i centrum för viktiga diskussioner i EU.

INLEDNING

Styrning och uppföljning

North Sweden European Office (North Sweden/NS) är Norrbottens och Västerbottens gemensamma organisation. Syftet är att strategiskt ta del av och föra hem kunskap om, respektive bidra till, att påverka viktiga policyområden i EU som har betydelse för regionens ekonomiska och hållbara tillväxt.

Verksamheten sker i form av ett projekt inom ramen för ett samarbetsavtal mellan medverkande regionala aktörer som också anger verksamhetsbidraget per huvudman. Region Västerbotten står som formell projektägare. Utöver verksamhetsbidraget från huvudmännen erhåller NS även ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen Västerbotten.

2017 var det första året för den nya projektperioden 2017—2023. North Sweden har under året i liket med tidigare år arbetat utifrån utpekad verksamhetsinriktning i av Ägarrådet antaget verksamhetsdirektiv och verksamheten har rent konkret arbetet med bevakning och genomfört aktiviteter inom ramen för av styrelsen beslutad verksamhetsplan.

Den löpande ledningen sker via en utsedd styrelse med en företrädare per huvudman enligt sammanställning nedan, samt ett årligt Ägarråd med en företrädare per huvudman som antar verksamhetsdirektiv och följer upp verksamheten genom den verksamhetsberättelse som härmed presenteras avseende verksamhetsåret 2017.

Styrelseledamöter representerande huvudmännen:

- Thomas Hartman, *ordförande*, Region Västerbotten
- Anna Lindberg, Norrbottens Läns Landsting
- Lena Anttila, Länsstyrelsen Norrbotten
- Örjan Norberg, Västerbottens Läns Landsting
- Anita Lindfors, Norrbottens Kommuner
- Gry Holmgren Hafskjold, Luleå Tekniska Universitet
- Hans-Olov Byquist, Umeå Universitet
- Robert Forsberg, Norrbottens Handelskammare
- Peter Forsell (*t o m maj*) och Bengt-Olov Lindgren (*fr o m juni*), Västerbottens Handelskammare
- Torbjörn Halvardsson, Företagarna Västerbotten
- Tomas Blomster (*t o m februari*) och Kjell Hjelm (*från mars*), Företagarna Norrbotten

Styrelsen har under 2017 träffats (*i Skellefteå där inte annat anges*): 2/2, 30/3, 28/6, 29/8 (*per telefon*), 10/10 (*Bryssel*) samt 30/11 (*per telefon*). I samband med mötet i oktober i Bryssel presenterade medarbetarna sitt arbete och det anordnades en träff på den Svenska Representationens med Sveriges Industri- och Regionalråd. Styrelsen kunde även medverka vid det seminarium som dagen efter anordnades av nätverket för Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, tillsammans med Skotska Highland and Islands under den så kallade European Week of Regions and Cities. Därutöver har Ägarrådet haft ordinarie möte i Skellefteå den 6/9.

Ågarrådet samlat till årets möte i Skellefteå den 6/9.

Från höger i bild; Thomas Hartman, ordförande, Region Västerbotten, Robert Forsberg, Norrbottens Handelskammare, Karin Lundström, Västerbottens Läns Landsting, Glenn Berggård och Anna Lindberg (styrelsen), Region Norrbotten, Erik Höglund, Luleå Tekniska Universitet, Andreas Lind, Länsstyrelsen Norrbotten, Anita Lindfors (styrelsen) och Kajsa Myrberg, Norrbottens Kommuner, Bengt-Ove Lindgren, Västerbottens Handelskammare, Torbjörn Halvardsson, Företagarna Västerbotten, Kjell Hjelm, Företagarna Norrbotten.

Personal och verksamhet

North Sweden var under 2017 fullt bemannat med de fyra personal i Bryssel som verksamheten är dimensionerad för i enlighet med beslut från Ågarråd och styrelse. På grund av sjukdom från sommaren och året ut var verksamheten under hösten i realiteten dock inte i full arbetsstyrka avseende primärt fokusområdet "Innovationsunionen" och därmed tog det även resurser från andra områden för att kompensera bortfallet. För att efter bästa förmåga minimera påverkan på verksamheten togs sedermera även en tidigare medarbetare in som en extra kraft på konsultbasis för att på motsvarande c:a 20% inom några utpekade delar upprätthålla fokusområdet i nära dialog med hemmaaktörerna.

Personal och ansvarsområden:

- Mikael Janson, *Direktör (Regional Utveckling)*
- Anthony Scully, *Senior Adviser (Innovationsunionen), dock sjukskriven under hösten*
- Mona Mansour, *Senior Adviser (Inre Marknad)*
- Martha Bahta, *Communicator & Adviser (Attraktiv Livsmiljö)*
- Lars Wikman, *konsultuppdrag på c:a 20% under andra halvan av hösten inom fokusområdet Innovationsunionen*

Därtill har under året, liksom tidigare år, två praktikanter per termin arbetat med nyhetsbevakning, besöksgrupper och det internadministrativa bland mycket annat. I hög grad bygger kontorets löpande vardagliga verksamhet på praktikanternas insatser. Under vårterminen praktiserade Maria Sandberg och Sanna Schumacher respektive under hösten Lovisa Jonsson och Sofia Baumgartner.

Under 2015-2016 rustades kontoret upp och alla möbler byttes ut, vilket var nödvändigt för en långsiktigt hållbar arbetsmiljö. Det var också nödvändigt för att kunna få plats med och erbjuda adekvata arbetsplatser för en helt Brysselbaserad verksamhet. Under 2017 var allt slutgiltigt på plats. Därtill erbjuder NS i överenskommelse med Region Norrbotten och Region Västerbotten en ytterligare arbetsplats för sekretariatet för CPMR Östersjökommission, som de finansierar.

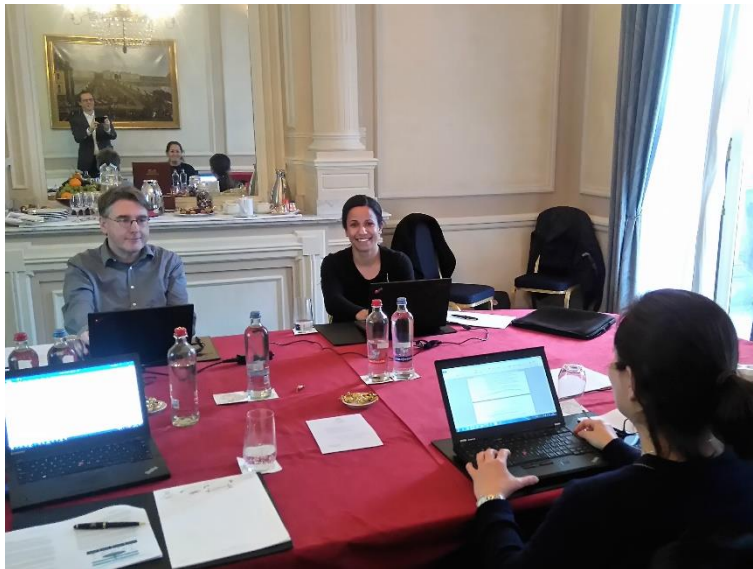
I anslutning till den fysiska uppgraderingen arbetades också interna verksamhetsdokument och handledningar igenom och under 2017 skedde ett antal kompletteringar för att få en samlad personalhandbok på plats, bland annat mot bakgrund av terrordåden i Bryssel under 2016 för att utöver rutiner och handhavande för personal och alla på kontoret verkamma också arbeta igenom larm- och säkerhetsrutiner i ett sådant samlat dokument.

Verksamhetsberättelsen

Denna verksamhetsberättelse följer strukturen för de av North Swedens Ägarråd utpekade verksamhets- och huvuduppdragsprocesser med styrelsens beslutade målsättningar och aktiviteter inom dessa för att underlätta möjligheterna för uppföljning av verksamheten och uppnådda resultat avseende såväl genomförande som måluppfyllelse.

Utgångspunkten är därför de inriktningar och insatsområden för bevakning och påverkan som slagits fast i *verksamhetsplanen* med tillhörande aktiviteter inom ramen för *verksamhetsdirektivets* utpekade huvudsakliga verksamhets- och policyprocesser/ fokusområden.

Under respektive processområde återges inom markerad ruta den huvudinriktning som slagits fast i *verksamhetsdirektivet* för 2017/2018 samt den inriktning och målsättningar som i sin tur ställts upp i *verksamhetsplanen* för 2017/2018. I verksamhetsplanen prioriterade sådana insatsområden är i det följande markerade med understrykning. Redovisningen utgår ifrån de uppställda målen/huvudpunkterna under respektive rubrik i verksamhetsplanen och det är utifrån det genomförandet i form av aktiviteter och en redovisning av uppnådda mål relateras.

North Sweden bygger på engagerade medarbetare som självständigt driver sina många olika processer utifrån uppställda målsättningar som här går igenom vid årets första planeringsmöte (18/1).

En nästan unik bild med Tony Scully, Martha Bahta, Mona Mansour och Mikael Janson samlade samtidigt för genomgång av verksamhetens inriktning för året. NS är en resande organisation med så gott som alltid minst en person på hemmaplan och andra på andra håll och styrningen genom verksamhetsdokument med insatsområden och målsättningar ger tydlighet och stadga för arbetet.

VERKSAMHET & AKTIVITETER 2017

Verksamhetsprocesser

Allmänna utgångspunkter

VERKSAMHETSDIREKTIV:

North Sweden ska bedriva sin verksamhet inom av ägarna utpekade prioriterade policy- och insatsområden och kunna ge dels relevant information om EU till regionens aktörer, dels för regionen relevanta aktörer i EU nödvändig kunskap om Övre Norrland. Det ska finnas ett tydligt jämställdhetsperspektiv i verksamheten. North Sweden ska vara transparent och tillgängligt inom ramen för gällande offentlighetsregler. Kommunikation är av avgörande betydelse för huvudmännens möjligheter att såväl se nyttan med som kunna dra nytta av North Sweden och ska därför genomsyra verksamheten.

VERKSAMHETSPLAN:

Avseende information, dialog och samverkan ska North Sweden:

- Samverka med relevanta dialoggrupper inom olika policyområden gentemot huvudmännen och deras utsedda företrädare.
- Fortsatt utveckla informationskanaler och dialog med regionens aktörer, utöver huvudmännen, inom kommuner, företag och akademi.
- Bidra med EU-dimensionen i det regionala integrations- och jämställdhetsarbetet och på dessa områden, internt och externt, vara ett gott föredöme på Brysselarenan.
- Vara en given nyckelspelare och informationskälla för hela Övre Norrland när det gäller EU-frågor och bidra med EU-dimensionen i det regionala policyarbetet.
- Under året genomföra ett antal North Sweden EU-forum runtom på hemmaplan för att bidra till ökad kunskap om North Sweden och de frågor inom EU som är på gång av vikt för Övre Norrland utifrån inte minst den OECD-studie för NSPA som lanserats.

GENOMFÖRANDE:

- NS har under året upprätthållit dialoggrupperna för att följa de arbetsområden som NS arbetar utifrån och grupper finns inom områdena Regional Utveckling, Innovationsunionen/FoI, Näringsliv och Transport samt Livsmiljö.
- North Sweden medverkar i huvudmännens olika arrangemang med koppling till regional utveckling samt EU i enlighet med redovisning under de olika verksamhets- och fokusområdena och medverkar i årliga aktiviteter i Region Västerbottens arrangemang (såsom Grand Hotell, Mötesplats Lycksele och Almedalen) och motsvarande för Norrbotten (såsom Arctic Frontiers och Almedalen).
- North Sweden för alltid in frågan om bättre könsbalans vid olika aktiviteter och evenemang för att bidra med jämställdhetsperspektivet också på Brysselarenan.
- North Sweden har löpande gett strategisk information via nyhetsbrev, direkt dialog med berörda aktörer samt till dialoggrupperna om processerna i EU och EU:s olika förslag och förberedelser inför kommande programperiod.
- NS har löpande under året fortsatt skriva bredare analyser, så kallade "State of Play", om skeendena i EU inom olika områden med fokus på de stundande förslagen och förhandlingarna om framtidens EU-budget och inte minst regionalpolitiken men också exempelvis vad OECD-studien gav, för att ge hemmaaktörerna möjlighet att ta del av hur diskussionen går runt regionens intressen.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Formerna för dialogen med huvudmännen genom de etablerade dialoggrupperna har fortsatt, även om det finns mer att göra för att få med alla huvudmän, och det är kanaler och grupperingar som bidrar till att såväl förankra NS arbete hemåt som bidra till arbetet på Brysselarenan.
- ✓ Att North Sweden blir inbjuden till de regionala aktörernas olika arrangemang och får direkta frågor från aktörer för att ge strategisk kunskap om det som pågår i EU samt att andra än huvudmännen också vill ta del av dialoggrupper och annan information, tyder på att NS är en relevant och strategisk part för regionen.
- ✓ Strävan till jämnare könsbalans är en utmaning, men det gör skillnad mot den gängse bilden för många evenemang i Bryssel i de fall NS kan styra upplägg och medverkande, även om det i slutändan är det avhängigt vilka representanter olika organisationer och aktörer skickar, även med aktivt arbete för att bredda sammansättningen i paneler och motsvarande.
- ✓ På grund av dels fokus på att hantera prioriterade processer och inplanerade andra aktiviteter samt att verksamheten drogs med långtidssjukdom under andra halvan av året och det visade sig att det var svårt att hitta datum som kunde fungera för de från början planerade North Sweden EU-forumen runt om i regionen, beslöts att skjuta på dem till kommande år och att kunna lägga dem mer kopplat till diskussionerna om framtidens budget i EU när förslaget lagts under 2018.

Intressebevakning

VERKSAMHETSDIREKTIV:

North Sweden måste ha väl utvecklade kontaktnät och kunna agera professionellt och hemtamt både i Bryssel och den egna regionen. North Sweden ska via hemsida, nyhetsbrev och Facebooksida samt vid behov egna kunskaps- och dialogmöten hålla huvudmän och intressenter uppdaterade om det arbete som görs och det som sker i EU och i regionen med kopplingar till EU. NS är en plattform för regionens närvaro i Bryssel, såväl genom specifika arrangemang inklusive studiebesök, som genom kontinuerlig löpande bevakning och intressepåverkan och att kunna ge strategiskt stöd för regionens aktörer gentemot EU i det som har betydelse för regionens långsiktiga utveckling. Fokus för North Sweden är denna strategiska intressebevakning. Det är genom samverkan framgång nås och Europaforum Norra Sverige (EFNS) samt Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) är särskilt väsentliga för sådan samhandling på Brysselarenan.

VERKSAMHETSPLAN:

- Bevakning: North Sweden bevakar det som sker i EU med relevans för regionens aktörer.
- Information: North Sweden riktar in en stor del av sin verksamhet på att informera dels om regionen i EU och dels om EU i regionen.
- Påverkan: North Sweden hjälper aktörer i regionen att förpacka budskapet och leverera detta till rätt adressat, med hjälp av ett antal verktyg.
- Rådgivning: North Sweden erbjuder regionens aktörer strategisk EU-rådgivning.

GENOMFÖRANDE:

- Utöver det som redovisas ovan under de allmänna utgångspunkterna för NS informationsförmedling respektive under de olika fokusområdena för NS bevaknings- och påverkansarbete, sker en allmän bevakning av det som pågår i EU

med intresse för regionen, som återkopplas direkt till relevanta aktörer som arbetar med frågorna alternativt att aktörer i regionen kontaktat NS om det, vilket sker löpande över året.

- Den huvudsakliga allmänna löpande informationsförmedlingen sker i övrigt via nyhetsuppdateringar på hemsidan och det nyhetsbrev som North Sweden ger ut varannan vecka respektive statusuppdateringar på North Swedens Facebook-sida och Twitter-konto men också av och till inbjudan att skriva i exempelvis huvudmännens olika interna informationskanaler såsom Norrbottens Handelskammars nyhetsbrev om Brexit (20/9).
- Därtill sker olika specifika möten och träffar för att bidra till North Sweden som en strategisk aktör för regionen, såsom träff om Region Västerbottens påverkansagenda med Region Västerbotten och deras Stockholmskontor för att se hur synergier kan etableras runt det som berör också EU-nivån (2/2).
- North Sweden medverkar i Europaforum Norra Sveriges tjänstemanna- och rapportörsgrupper och medverkar till att arrangera med seminarier och talare vid EFNS möten såsom vid det utökade rapportörmötet i Stockholm med EU-kommissionens Sverigechef, OECD samt att få dit Statsrådsberedningens EU-samordningschef (10/11), samt att arbeta fram positioner och under året har North Sweden särskilt tagit fram underlag till positioner för EFNS om:
 - Mervärdet med EU:s sammanhållningspolitik för norra Sverige.
 - Välkomnande av slutsatserna i den för NSPA genomförda OECD-studien.
 - Norra Sveriges synpunkter på EU:s förslag om användning av skog (LULUCF).
 - EFNS syn på sjunde sammanhållningsrapporten och EU:s framtidsdiskussion och vägval med fokus på regionernas och norra Sveriges roll i Europa.
- North Sweden är också en aktiv aktör och samordnare av NSPA-nätverkets aktiviteter på Brysselarenan och bidrar aktivt till programupplägg och inspel vid det årliga forumet som 2017 hölls i Rovaniemi och North Sweden tog till det också fram underlaget för den NSPA-position om den sjunde sammanhållningsrapporten i EU och NSPA:s syn på framtidens regionalpolitik som antogs (9/11).
- North Sweden uppmärksammas även medialt av och till såsom:
 - i det liberala nyhetsmagasinet NU (februari) om att regionerna tar plats i EU.
 - Tidningen Totalt Umeå om betydelsen av EU:s stöd till Västerbotten och Umeå efter besök i Bryssel från journalisten (11/5).
 - NSD-artikel om att norra Sverige tar fajten i EU efter besök i Bryssel (2/10).
- North Sweden blir återkommande inbjuden till och får besök för att för andra berätta om det egna påverkansarbetet, såsom:
 - Berätta om norra Sverige och North Swedens arbete för tolkar och översättare i EU-kommissionen (13/1) respektive i Europaparlamentet (24/3).
 - Berätta om Umeå2014 på Brysselarenan för Bodö-företrädare i Bryssel för ansökan om Bodö som kommande kulturhuvudstad (23/10).
 - Berätta om NS lobbyverksamhet för forskningsstudie vid Karlstads Universitet på besök i Bryssel (29/11).

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Övre Norrland och nätverket för Northern Sparsely Populated Areas med flera plattformar där NS är med lyfts i olika sammanhang som ett gott exempel på aktiva och samverkande regioner från EU:s institutioner och det går oftast att se att det är det arbete och de initiativ North Sweden tagit, inklusive arbetet med OECD-studien

respektive framtagande av viktiga politiska positioner för hemmaregionerna genom EFNS och NSPA, som genererar den positiva uppmärksamheten.

- ✓ Därtill lyfts North Sweden specifikt fram av såväl företrädare från EU som andra, som ett kontor som generellt sett är aktivt för sina regioner och bidrar till EU:s processer och uppfattas som en konstruktiv partner för EU.
- ✓ Likaså försöker NS bidra med EU-dimensionen i ett redare perspektiv när så är möjligt, som en del av att stärka den allmänna insikten om vikten av att regionalt arbeta med EU-frågor, även om det inte är en del av kärnverksamheten och görs i mån av möjlighet, såsom medverkan på mer utåtriktade aktiviteter och i media eller att ta emot skolungdomar som framgår under "Kommunikation" sist.
- ✓ Hos de regionala aktörerna inklusive inom ramen för Europaforum Norra Sverige finns en jämförelsevis god kunskap om vikten av att utgå från EU:s policys, som även om de utgår från huvudmännens egna EU-relaterade processer, kan antas också bero av att NS bidrar till det via även hemsida med mera som ofta får uppskattning och beröm för att hemmaaktörerna är kunniga och insatta i vad som sker i EU.
- ✓ Sist i verksamhetsberättelsen finns under "Kommunikation" en sammanställning med analys över statistik för hemsida och nyhetsbrev samt besöksverksamhet hos North Sweden i Bryssel, som ger en bild av hur den allmänna information som North Sweden förmedlar når ut via dessa kanaler, vilket kan sammanfattas med att den digitala nyhetsförmedlingen når allt fler samtidigt som också besöksgrupperna till Bryssel är fortsatt relativt många.

North Sweden är en aktiv aktör för att synliggöra regionen i EU och tillse att regionens företrädare bjuds in att medverka i viktiga sammanhang såsom EU:s högnivåmöte om Arktis i Oulu (15-16/6).

Erik Bergkvist, ordförande Region Västerbotten och Europaforum Norra Sverige, företrädde de svenska perspektiven vid konferensen som bland annat bjöd på EU:s höga representant för utrikesfrågor, Federica Mogherini, och Karmenu Vella, EU-kommissionären med ansvar för samordningen av den arktiska politiken för EU inklusive den arktiska samråsprocess som North Sweden och NSPA satt sig i centrum för.

Programbevakning

VERKSAMHETSDIREKTIV:

North Sweden ska löpande synliggöra nyheter och ansökningsomgångar avseende program och projekt som utlyses samt medverka till initiala kunskaper samt möjligheter och kontakter för regionala aktörer att gå in i EU-projekt och etablera samarbete med andra aktörer i EU. Det renodlade ansökningsarbetet och programgenomförandet utförs av regionens aktörer. NS medverkar med sina kunskaper för insatser som stödjer hemmaaktörernas möjligheter till EU-finansiering och ska till regionens aktörer kunna visa på hur EU:s instrument hänger ihop i samklang med intentionerna från EU:s sida.

VERKSAMHETSPLAN:

North Sweden ska med kunskap om EU:s finansieringsformer och vilka vägar och möjligheter som står till buds för att ta del av dessa kunna bistå genom att:

- kommunicera allmän information om programmen via hemsidan och länkar till relevanta externa hemsidor, med löpande uppdaterad information om programmen.
- erbjuda sammanfattande information om de för regionens aktörer mest relevanta fonderna och programmen och var mer information om dem finns att söka.
- bevaka nya ansökningsomgångar som görs och informera om det via nyhetsbrevet och/eller när det är relevant föra information direkt till berörda regionala aktörer.
- ge rådgivning till/i samarbete med regionala aktörer vid seminarier eller enskilt om matchning av lämpliga program och vilka vägar och stödfunktioner som finns.
- bistå med partnersök via för NS och aktuellt program relevanta egna bryssel nätverk och EU-kommissionens tillgängliga kanaler med flera.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden tog inför uppstarten av nuvarande programperiod fram kortfattade och lättillgängliga informationsblad över de flesta relevanta EU-fonderna och programmen som finns upplagda på hemsidan med information om programmen och var mer information kan sökas, som löpande uppdateras.
- North Sweden har kontinuerligt publicerat information om pågående programarbete och utlysningar samt partnersök via hemsida och nyhetsbrev och om de informations- och uppföljningsaktiviteter som varit i Bryssel kring programmen.
- Informationen har även spridits via direkt kommunikation till tänkbara intressenter i regionen genom riktade mail och telefonkontakter, exempelvis TEN-T-utlysningar avseende infrastruktur, forskningsfonden Horizon 2020, H2020, och inom utbildning och miljö med mera.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har via nyhetsbrev och hemsida samt träffar med regionala aktörer bidragit till uppdaterad information om utlysningar och diskussionerna om framtidens utformning av fonder och program av intresse för regionens aktörer inom särskilt programmen Connecting Europe Facility, CEF, och Horizon 2020 med flera för regionen relevanta fonder.
- ✓ Det framgår också av kommunikationsavsnittet sist, att partnersök är en del av hemsidan som många söker sig till, och det är från många en uttalat uppskattad service, även om det är ett av de delar av hemsidan som vid kommande uppdaterad hemsida kan utvecklas än mer för att nå fler.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Regionala programsynergier för maximal utväxling av EU:s fonder**
 - Målsättningar:
 - NS förmedla kunskap och skapa förståelse hos de regionala aktörerna för EU:s programerbjudande och hur det hänger ihop från EU:s sida.
 - NS bidra till ökat intresse för och möjligheter för regionens aktörer att ta ökad del av EU:s olika andra program utöver regionalfondsmedlen.
 - NS medverka till kunskapsuppbyggnad kring programsynergier och hinder för full utväxling av EU:s program inför framtida revideringar.

GENOMFÖRANDE:

- NS lyfter i alla sammanhang där verksamheten presenteras och diskussion om struktur- och investeringsfonderna vikten av att se hur regionalfonden kan leda över i andra EU-stöd, att regionen behöver "ta nästa steg" för att få fortsatt stöd från EU.
- NS satsning på EIP:n Smart Cities and Communities är ett led i att stötta hemmaaktörernas möjligheter att komma in i olika plattformar där de egna medlen kan växlas över i stöd från inte minst H2020, *se Innovationsunionen*.
- NS lyfter i samband dialoggruppsmötena med gruppen för Regional Utveckling frågan om genomförandet av nuvarande program och vilka problem som finns för en diskussion och möjligheter att ta med det som framkommer in i dialogen med EU:s företrädare.
- Under processen med det arktiska samrådet var en av huvudfrågorna hur EU:s fonder och program kan förenklas, effektiviseras och fokuseras som togs in i dialogen med aktörerna på hemmaplan och inte minst dialoggruppen för Regional Utveckling som följde och bidrog till arbetet med konsultationen, *se Arktis*.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Enligt sammanställningar från Vinnova har både UmU och framförallt LTU ökat sin andel framgångsrika ansökningar till H2020 och ligger i topp jämfört med övriga svenska universitet och högskolor efter de stora "traditionella drakarna" och rentav finns en ansats om att inte förlita sig på stöd från ERUF från universiteten, som tyder på en mognad mot bara några år bak i tiden och även om orsaken är att ERUF anses för komplicerat och inte fullt ut täcka kostnaderna jämfört med H2020, så är det en i många delar positiv förändring och det gäller även andra aktörers ökande intresse för andra stöd inom ramen för exempelvis Umeås Smart Cities-engagemang.
- ✓ Några av de riktade insatser North Sweden gjort under tidigare år genom bland annat positioner kring för EFNS-regionerna relevanta forsknings- och innovationsområden har burit frukt i det avseendet, även om mycket mer finns att göra, såsom är tankarna kring den EIP inom Smart Cities som NS under 2015 var med om att starta upp och ännu inte riktigt hittat formerna, som en plattform för att mer samlat växla upp EU-stöd till regionen utöver regionalfonden.
- ✓ Universitetens mer uttalade fokus på forskningsfonderna är positiv i meningen att de tar steget från regionalfonderna som spelat en väldigt stor roll även för dem i norra Sverige, helt enligt de intentioner EU har och North Sweden förmedlat, men är också en signal om behovet av förändringar som gör regionalfonderna attraktivare i samspel med andra instrument för att inte tappa den regionala innovationsmiljön och samspelet mellan aktörerna, samhälle, akademi och näringsliv, som behöver förstärkas och är ett exempel på sådant som NS tar med från hemmadiskussionen med akademien och andra in i diskussionerna i EU.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Samhandling med regionala program- och projektstöds kontor**
 - Målsättningar:
 - Fler ansökningar från regionen till de olika så kallade sektors- och ramprogrammen.
 - Regionövergripande samverkan inom EU-projektbevakning och deltagande för en tydligare samlad ingång för projekthantering.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden har deltagit i möten inom ramen för Västerbottens Virtuella EU-kontor, VEUPO, som leds av Region Västerbotten och med parter som Skellefteå och Umeå kommun, Västerbottens landsting, UmU och SLU), bl a i planeringen av ett Arktiskt seminarium under "Granddagarna" i Stockholm samt planering inför en Arktisk workshop under European Week of Regions and Cities i Bryssel andra veckan av oktober 2018.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har genom VEUPO kunnat bidra till ökad kunskap om de olika relevanta programmen och särskilt forskningsprogrammet Horizon 2020 och utvecklingen av dem för framtiden med sikte på bland annat stöd för arktiska processer och forskning till gagn för regionens aktörer.
- ✓ Regionens aktörer och inte minst universitetet är idag i ökande grad inriktade på EU:s andra fonder och program än regionalfonden, framförallt H2020, i enlighet med redovisningen under ovanstående punkt i linje med målsättningarna för samhandling med VEUPO och andra regionala aktörer från NS sida.

Förändringsprocesser

VERKSAMHETSDIREKTIV:

North Sweden ska fokusera på att säkerställa en Brysselbaserad verksamhet, som gentemot huvudmännen och regionens aktörer upplevs som en nära, tillgänglig, relevant och konstruktiv partner i det som kopplar till regional utveckling med bäring på EU inom ramen för av huvudmännen utpekade prioriteringar. Under året ska insatser göras för att utveckla North Swedens IT-verktyg och verksamhetsprocesser för att kunna leverera det som efterfrågas av huvudmän, finansörer och regionala aktörer. Utifrån samverkan inom EFNS ges också möjligheter för arbetsfördelning med Mid Sweden-kontoret.

VERKSAMHETSPLAN:

För en mer optimerad verksamhet ska bland annat följande åtgärder vidtas:

- Tydliggöra NS policyprocesser
- Effektivare verksamhet
- Erbjuda North Sweden som en strategisk part för regionens aktörer
- Kvalitetssäkra verksamhetsprocesserna

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden har under året byggt vidare på de nu etablerade formerna för verksamhetsstyrning och uppföljning via verksamhetsdirektiv, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse som grund för dialogen med respektive medarbetare utifrån tydligare kopplade ansvarsområden avseende Regional Utveckling, Innovationsunionen, Inre Marknad och Attraktiv Livsmiljö, och till det den under tidigare år framtagna "Personalhandboken" som ger vägledning i hur kontoret sköts och fungerar och vars och ens ansvar för det inklusive säkerhetsrutiner.
- Genom den styrmodellen har medarbetarna ett självständigt arbete inom sina respektive ansvarsområden för att tydligare och smidigare kunna interagera och integrera med huvudmannorganisationernas ansvariga inom de olika politikområdena som stöd och policyprocessledare inom det som berör EU.
- Arbetet med att uppgradera hemsidan till dels en modernare plattform för enklare och mer effektivt samt flexibelt handhavande, dels en mer modern design, inleddes

under året med avstämningar med IT-leverantören om utformning, upplägg och handlingsplan för att under 2018 kunna rulla ut sidan.

- Utöver de egna interna förändringsprocesserna arbetar NS tillsammans med andra regionkontor för att maximera den egna arbetsinsatsen på Brysselarenan, såsom informal Baltic Sea Group, iBSG, avseende Östersjörelaterade frågor, nätverket för de svenska regionkontoren i Bryssel, Svereg, som också inbegriper SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, samt Botniska Korridorensamverkan, BK, det starka lobbynätverket för perifera och maritima regioner, CPMR, och framförallt regionkontoren inom nätverket för Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, och Europaforum Norra Sverige, EFNS.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ North Swedens arbetsmetod med styrning och uppföljning genom formerna för verksamhetsdirektiv, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse och koppling till intern ansvarsfördelning har satt sig som ett redskap för verksamheten genom att för varje medarbetare ha arbetats igenom så att det som står är relevant och har en konkret betydelse för verksamhetsinriktning och fokus för arbetet och därmed förutsättningar för ett effektivt genomförande i det löpande arbetet.
- ✓ Det har också skapat en gentemot verksamheten ökad tydlighet hos huvudmän och finansiärer som, även om det är omfattande dokument, ger uppskattning för tydligheten i mandaten och processerna och uppföljningen samtidigt som det ger en bredare grund för förståelsen för hur North Swedens arbete och fokus i sin tur kopplar till de mer övergripande politikområdena i EU och på hemmaplan.
- ✓ Framtagandet av en samlad "Personalhandbok" under tidigare år som löpande utvecklas är också en del i att skapa en tydlighet för en väl fungerande verksamhet i ett stundtals snårigt landskap med många intressenter involverade samtidigt som verksamheten har att på lika villkor tillhandahålla en relevant verksamhet för samtliga parter och regionen som helhet, som uppskattats av medarbetarna för en gemensam bild av hur kontoret fungerar och sköts.

VERKSAMHETSPLAN:

Avseende samverkan med Mid Sweden ska North Sweden:

- Medverka till bästa möjliga verksamhetsoptimering mellan kontoren i det som är till gagn för Övre Norrlands och Europaforum Norra Sveriges gemensamma intressen.

GENOMFÖRANDE:

- NS har löpande haft samverkan med Mid Sweden inom ramen för EFNS och även suttit ned för avstämning mellan kontoren vid ett antal tillfällen under året.
- NS och Mid har gemensamt anordnat möten såsom med Europaparlamentarikern Jens Nilsson i det regionala utskottet samt transportutskottet kring regionalpolitiska frågor och infrastruktur med mera.
- I övrigt sker en löpande samverkan via de gemensamma plattformarna EFNS, NSPA samt även Botniska Korridorengruppen och i de frågor och aktiviteter som är gemensamma inom ramen för North Swedens insatsområden.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Samverkan bygger på ett ömsesidigt intresse och ett givande och tagande för balans och det sker framförallt med samtliga kontor och aktörer inom olika nätverk där det finns gemensamt intresse i att driva processerna, och NS har därvid fortsatt att också under 2017 genomgående "bjuda på" och hålla i många initiativ, arbetsinsats och

kontakter med mera där det ger gemensamma mervärden för den samverkan som är för hela norra Sverige och därmed Mid Sweden också finns med.

Den unika samverkan i NSPA via kontoren i Bryssel är en nyckel för tillträde till EU:s aktörer såsom Normunds Popen, biträdande generaldirektören för EU:s regionalpolitik, som NSPA träffade vid två tillfällen (9/2 & 14/11).

North Sweden anordnar många egna aktiviteter och även i samspel med NSPA och andra nätverk är det ofta NS som håller i det utifrån Övre Norrlands intressen, men framgång i EU bygger på samverkan, det går aldrig att gå fram ensam, och NSPA är en sådan samverkan med gott rykte om sig som skapar intresse och ger tillträde till ofta konstruktiva möten med öppen dialog.

Huvuduppdragsprocesser

Horisontella policyområden

EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att North Sweden ska vara en strategisk resurs för regionens aktörer, kopplat till plattformarna Europaforum Norra Sverige samt NSPA, för relevant informationsförmedling till hemmaaktörerna och påverkan gentemot EU:s institutioner, för att inför kommande programperiod, från EU:s sida fortsatt uppfatta Norra Sverige som en konstruktiv och relevant partner som levererar mervärden till Europa och därmed intressant från EU:s sida att ge ett fortsatt utvecklingsstöd i enlighet med de regleringar för de nordliga glesbefolkade områdena som beslutats om för 2014—2020.

VERKSAMHETSPLAN:

- **EU:s långtidsbudget post 2020 med fokus på sammanhållningspolitiken**
 - Målsättningar:
 - NS agera för att Övre Norrland synliggörs i underlagen för EU:s arbete med utformning av kommande budgetperiod.
 - NS förmedla kunskap om EU:s policyutvecklingsarbete och uppmärksamma på behov av aktivitet från regionens sida.
 - NS bistå Europaforum Norra Sverige och NSPA i strategier och aktiviteter som sätter fokus på norra Europa från EU:s sida.
 - NS medverka till att diskussionen inom EU slår vakt om den extra allokering med tillhörande regleringar som riktas till norra Sverige.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden har under året tagit fram de positioner som antogs såväl i EFNS som NSPA om framtidens regionalpolitik i EU.
- North Sweden har löpande under året enskilt träffat olika aktörer inom EU-kommissionen med inflytande över framtidens sammanhållningspolitik och kunskaper om processerna för ömsesidigt utbyte om hur diskussionerna går såsom kabinettschefen för EU:s regionalkommissionär, ansvarig för EU:s gränsöverskridande program i Övre Norrland med flera.
- I samband med lanseringen av OECD-studien i Bryssel, se under OECD-studien, anordnade NSPA genom North Swedens försorg och med direktören Mikael Janson som moderator ett uppföljningsseminarium dagen efter för de närmare 100-talet nedresta från NSPA-regionerna och andra inbjudna/intresserade gäster med fokus på EU:s framtida stöd till regionerna i norra Europa med ledande företrädare (14/3):
 - Lars Danielsson, Sveriges EU-ambassadör hälsade välkommen till den svenska representationen med orden att tittar man på kartan så är norra Sverige och Europas hjärna och övriga delar kroppen.
 - Fabian Zuleeg, chef för den ledande tankesmedjan i Bryssel European Policy Centre, gav ett svep över EU:s läge och utmaningar för framtiden.
 - Chris McDonald från OECD och den som lett NSPA-studien fördjupade diskussionen kring studien, dess resultat och rekommendationer och hur arbetet kan tas vidare av regionerna i NSPA.

- Nicola de Michelis, chef för Regionalkommissionären Corina Cretus kabinett, angav tonen för diskussionerna och förberedelserna för regionalpolitiken i nästa programperiod och att det inte är "business as usual", utan kommer att bli tufft.
- Alessia Clocchiatti avslutade med att redogöra för EU:s nya arktiska policy och den pågående samrådsprocessen som NSPA var en väsentlig del av.
- Seminariet avslutades med möjligheter för inspel från företrädarna från NSPA kring framtagandet av NSPA:s gemensamma samrådsskrivelse gentemot EU samt diskussioner om OECD-rapporten och hur den kan tas vidare kopplat till EU:s policyarbete med förslag om en samlad smart specialiseringsprocess i NSPA.
- North Sweden deltog under EU-kommissionens stora sammanhållningsforum för diskussion om regionalpolitiken i EU med möjlighet att spela in frågan om kopplingen mellan landsbygdsutveckling och urbana agendan och fokus på innovationskapacitetsbyggande i panelsamtal med bland andra Europaparlamentariker Constanze Krehl och OECD:s vice generalsekreterare Mari Kiviniemi, båda under året medverkande i NS-aktiviteter i form av besök i Umeå respektive lanseringen av OECD-studien för NSPA (26-27/6).
- NS deltog i Tillväxtverkets samling för framtidens regionalpolitik i Stockholm för att kunna bidra med de regionala EU-perspektiven i diskussionen (7/10).
- Under hösten följdes också det tidigare mötet inför lanseringen av OECD-studien, *se under OECD*, med vice generaldirektören för EU-kommissionens regionala enhet, Normunds Popens, upp genom en förnyad kontakt och möte mellan honom och NSPA:s styrgrupp, för att fortsätta dialogen och lägga fram de positioner som NSPA och EFNS antagit vid sina forum och rapportörsmöten om EU:s framtida regionalpolitik (14/11).
- NSPA:s styrgrupp träffade också Florentine Hopmeier hos vice ordföranden i EU-kommissionen Jyrki Katainen med ansvar för EU:s tillväxtpolitik och den så kallade "Junckerfonden", EU:s investeringsfond EFSI, för att diskutera glesbefolkade områdets möjligheter att ta del av de investeringsmedlen för att växla upp övrigt EU-stöd samt på NS initiativ rentav möjligheten att inrätta någon form av arktisk investeringsfond i EU (14/11).
- North Sweden har fortsatt följa den regionala samling som Nieder-Österreich drog samman under 2016 för att med en majoritet av EU:s regioner skriva under en deklaration för sammanhållningspolitikens framtid för alla regioner i EU och där det regionala Sveregätverket från svensk sida samordnat med bland annat möte för att slutjustera en uppdaterad deklaration att kunna lämnas över till EU-kommissionen innan en ny budget läggs fram och som förankrades hemåt för att från alla svenska regioner vara med på den (13/12).
- NS har därtill också via dialog med Europeiska Regionkommittén kunnat få påskrifter från regionerna på även den sammanhållningsallians som bildats och även NSPA som helhet skrivit på i samband med NSPA forum i Rovaniemi där även Regionkommitténs vice ordförande Markku Markkula medverkade vid påskriften.
- NS är också en aktiv part i det regionala nätverket för maritima och perifera regioner, CPMR, som Region Västerbotten och Norrbotten är engagerat i, för att från NS bidra med regionens perspektiv och genom det nätverket vara en konstruktiv part på EU-arenan gentemot EU:s aktörer, framförallt EU-kommissionens regionala enhet, i och med att CPMR är en inflytelserik aktör i Bryssel avhängig sina regioners engagemang och kompetens samt bidrag, nämnas kan;
 - Medverkan i diskussion med Eric von Breska, ansvarig i EU-kommissionen för utformningen av framtidens sammanhållningspolitik (16/5).

- Medverkade i lanseringen av en allians för sammanhållningspolitikens framtid i Regionkommittén med olika regionala företrädare och bland annat Erik Bergkvist, Region Västerbotten genom CPMR (18/5).
- Medverkan vid diskussion med Regionalkommissionärens kabinettschef Nicola de Michelis om EU:s framtida budget utifrån det reflektionspapper som lagts om EU:s finansiering och analys av förslagen i det från regional horisont (13/7).
- I EU har även påbörjats ett särskilt arbete kopplat till framtidens regionalpolitik med analyser av regioner med specifika förutsättningar som NSPA och North Sweden företrädde NSPA i en initial diskussion med EU:s forskningsenhet om det och NSPA:s unika utmaningar och möjligheter (24/10).

North Sweden anordnade ett flertal seminarier under 2017 med medverkan av viktiga EU-företrädare och företrädare från regionerna, bl a ett uppföljningsseminarium för fördjupade diskussioner efter lanseringen av OECD-studien för NSPA i Bryssel (14/3).

2017 var ett uppspelsår för kommande förslag och förhandlingar om EU:s budget "Post 2020" och därför viktigt för norra Sverige och hela NSPA att vara synligt gentemot företrädare såsom Nicola di Michelis på bilden, kabinettschef hos ansvarig EU-kommissionär för regionalpolitiken, vid NSPA-konferensen anordnad av NS.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Genom inte minst arbetet med och lanseringen av OECD-studien samt den arktiska processen har North Sweden skapat plattformar för en därutöver löpande och jämförelsevis intensiv dialog med framförallt EU-kommissionen som utan tvekan såväl tagit del av norra Sveriges och hela NSPA:s engagemang för sin utveckling i samspel med EU, som givit kvitto på att det noterats och uppskattats med tillträde till öppna och konstruktiva dialoger med ledande aktörer.
- ✓ Arbetet har också inneburit möjligheter att genom att få hemmaaktörer att mötas i Bryssel och att från North Swedens sida driva processer och vara med i de olika initiativ som tagits för en sammanhållningspolitik för alla regioner i EU och de hot som finns mot det och den särskilda allokeringen för NSPA, kunna ge kunskap direkt från berörda aktörer i EU och via uppdateringar från NS i hemmasammanhangen genom dialoggrupper, EFNS och andra tillfällen samt hemsida och nyhetsbrev bidra till medvetenhet och kunskap om läget och behovet av aktivitet inklusive relevanta positioner hos politik och andra aktörer i regionen.
- ✓ Att NS ges möjlighet att medverka i olika sammanhang i diskussioner med centrala aktörer i EU i är ett tecken på att North Sweden uppfattas som en relevant och konstruktiv partner som därmed också kan bidra med norra Sveriges perspektiv och att norra Sverige och hela NSPA är en given aktör i EU inom de områden där regionen vill vara för att få framtida stöd, med att NS för egen del och som strategiskt

- stöd för hemmaplan spelar in konstruktiva tankar om exempelvis en arktisk investeringsfond som en ingång för diskussioner i EU om mer specifika stöd.
- ✓ Att ledande företrädare på den regionala enheten inom EU-kommissionen rätt tydligt redan i detta skede markerar NSPA-regionernas särskilda behov och status och med en vilja att vara med vid NSPA:s aktiviteter, får ses som ett betyg på att upprätthållandet av medvetenheten om det nordligaste Europa burit frukt.

OECD-rapporten ge stöd för Övre Norrland att utvecklas utifrån Europa 2020

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen för North Sweden är att vara en strategisk resurs för att utifrån den OECD-studie för NSPA som tagits fram, kunna bidra till att den får en betydelse för det regionala utvecklingsarbetet, både hemåt och gentemot EU, och ett redskap för att underlätta möjligheterna att komma i dialog med EU om regionens möjligheter och utmaningar. Särskilt fokus är att kunna använda studien som underlag för EU:s fortsatta stöd till norra Sverige för att nå målen inom EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 och dess efterföljare och för EU:s framtida strategier att vara anpassade till norra Europas specifika förutsättningar, inte minst för att möta den demografiska utmaning stora delar av Övre Norrland står med. Överlag ska NS bidra till att bredda nuvarande storstadsfokus i EU till att bättre passa för regionens förutsättningar och för det också medverka till EU:s pågående framtidsdebatt.

VERKSAMHETSPLAN:

- **OECD-studien för NSPA implementeras till gagn för Övre Norrland i EU**
 - Målsättningar:
 - Utifrån OECD-studien fortsatt kunna föra dialog med EU:s aktörer om studien och norra Europas unika potential, för strategiskt regionalt påverkansarbete gentemot EU inför nästa programperiod.
 - OECD-studien bidra till det regionala utvecklingsarbetet och ny strategisk samverkan mellan regionala aktörer och i hela NSPA till gagn för EU:s fortsatta intresse för regionen.
 - Med OECD-studien och kopplade studier såsom 2016 års OECD Regional Outlook bredda EU:s utvecklingspolicys till att ta med och anpassas till hela regionala kontexter såsom glesbefolkade områden.

GENOMFÖRANDE:

- OECD-studien gav under året extra anledning att träffa olika aktörer av relevans för framtidens regionalstöd till bland annat norra Sverige och inför anordnandet av lanseringen av studien som sådan i Bryssel, träffade företrädare för NSPA, bland andra Erik Bergkvist och Anders Josefsson från Västerbotten respektive Norrbotten, genom North Swedens försorg, vice generaldirektören Normunds Popens och hans team för en diskussion om studien och EU:s sammanhållningspolitik och hans medverkan i lanseringen av rapporten (9/2).
- Därtill har studien kunnat lyftas in i olika sammanhang som ett relevant underlag för argument runt utmaningar och potentialer för NSPA i EU:s framtida regionalpolitik, såsom vid möten med ledande företrädare inklusive generaldirektören för EU:s regionala direktorat, Marc Lemaître, vid möte med CPMR (16/2).
- North Sweden höll i och samordnade för NSPA och OECD den stora lanseringen av OECD-studien på den Europeiska Regionkommittén i Bryssel som renderade stort

intresse med ett fullsatt auditorium med, utöver nedresta från hela NSPA, regionala, nationella och EU-företrädare från många olika håll och som bjöd på ledande företrädare inbjudna av NS (13/3):

- Lanseringen inleddes med en högnivåpanel som öppnades av direktören för NS och en välkomsthälsning från Erik Bergkvist, ordförande Region Västerbotten och företrädande NSPA, med talare i form av Markku Markula, ordförande i Regionkommittén, Mari Kiviniemi, biträdande generalsekreterare för OECD samt Normunds Popens, vice generaldirektör EU-kommissionens regionala direktorat.
 - Därefter gjorde Chris McDonald från OECD och som lett arbetet med studien en kort genomgång av den och resultaten och rekommendationerna i den.
 - Abel Schumann från OECD som också varit med i arbetet introducerade en panel bestående av Sören Kissmeyer, EU:s landsbygdsenhet, Jens Nilsson, Europaparlamentets regionala utskott, Tomas Norvoll, Nordland och NSPA-representant, Elisabeth Backteman, statssekreterare svenska Näringsdepartementet, Kaisa-Lena Lintilä, finska ministeriet för ekonomisk utveckling samt Grete Ellingsen, statssekreterare norska ministeriet för lokal utveckling, som efter introduktionsanföranden förde en diskussion i vilken även bland annat Erik Bergkvist deltog, om studien och dess resultat och hur de olika aktörerna och nivåerna nu tar den vidare.
 - Seminariet avslutades med att Mari Kiviniemi från OECD och Pentti Mäkinen, South-Savo och NSPA-företrädare höll några avslutningsord.
 - Efterföljande mottagning som hölls även den i Regionkommitténs lokaler samlade alla deltagare och Satu Vehreävesa, Pohjois-Savo och ordförande NSPA, Cecilie Myrseth, Tromsø, samt Robert Uitto, Jämtland Härjedalen, inledde med att tacka för det lyckade seminariet.
 - Samtliga svenska företrädare från Europaforumregionerna samt inbjudna gäster såsom det svenska Regionalrådet och företrädare från Näringsdepartementet med flera samlades efteråt för gemensam middag anordnad av NS.
- I anslutning till lanseringen av OECD-studien anordnades också i North Swedens regi ett uppföljningsseminarium för nedresta företrädare från NSPA under en heldag med en fördjupad diskussion om OECD-studien och arbetat framåt samt ledande företrädare från EU kring framtiden för EU, sammanhållningspolitiken och Arktis, *se under EU:s långtidsbudget Post-2020 (14/3)*.
 - OECD-studien och den kopplade Regional Outlook från OECD om landsbygdsutveckling gav också anledning för EU-kommissionens landsbygdsenhet att engageras och NSPA följde upp med en träff för kontorscheferna, hos ansvarig för utvecklingen av kommande landsbygdsprogram på DG Agri för hur det bättre kan stödja glesbefolkade nordliga områden i samspel med regionalfonden (11/5).
 - Under Almedalsveckan modererade direktören för NS ett seminarium på Region Västerbottens scen i regi av EFNS/Västerbotten om OECD-studien med bland andra Chris McDonald från OECD, Sverker Lindblad, Näringsdepartementet, och Carola Gunnarsson, SKL, samt Jakop Dalunde, Europaparlamentet (4/7).
 - North Sweden initierade diskussionen mellan kontoren i NSPA om att ta OECD-studien vidare utifrån att bygga på förslagen om att samverka kring smart specialisering mellan NSPA-regionerna och tog för den diskussionen fram ett underlag, dels ett kortfattat PM till styrgruppen för politiskt stöd att gå vidare, dels ett längre som underlag för en av NS föreslagen samling i samband med NSPA forum i Rovaniemi för att mellan företrädare från alla regionerna diskutera frågan och

formerna för hur kunna ta en sådan plattform vidare som ett led i att implementera OECD-studien under möjlig ledning av Nordregio som också bjöds in av NS (8/11).

Stor lansering av OECD:s studie över NSPA i ett fullsatt Europeiska Regionala Kommittén i Bryssel med ledande aktörer från EU, OECD, nationellt och regionalt (13/3).

Efter två års arbete med OECD, initierat och samordnat av NS, kunde den slutgiltiga rapporten presenteras mitt i EU vid ett unikt event i regi av NS för en unik studie som kom i helt rätt tid. Det hör inte till vanligheterna att en studie av det slaget samlar vice generaldirektören för EU:s regionala direktorat, vice generalsekreteraren för OECD, ordföranden för Regionkommittén samt bl a en svensk statssekreterare för att diskutera Europas nordligaste områden.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ OECD-studien, som initierades av North Sweden inom EFNS och sedermera NSPA, har haft den betydelse som var avsikten, rentav över förväntan, för dialogen med EU under arbetets gång men också i budskapen framåt i och med att den landat i slutsatser som i högsta grad är relevanta för regionens argumentation gentemot EU om att vara framstående regioner med stora potentialer, men för den skull allt för ekonomiskt beroende av råvaror och sårbara samhällen med behov av stöd och samverkan för att nå kritisk massa för att göra utmaningar till möjligheter och för det också krävs investeringar i inte minst infrastruktur och bredband, som på inget sätt varit självklart för omvärlden på samma sätt som för regionerna själva och där det faktum att det är OECD som säger det i sig ger en dignitet åt budskapet.
- ✓ Den stora uppslutningen i den Europeiska Regionkommittén i regi av NS med verkligt ledande dignitärer från EU, OECD och nationell nivå, vilket inte hör till vanligheterna vid presentationen av en så kallad territorial review av det slaget, är i sig ett bevis på den betydelse och det intresse studien fört med sig, underbyggt av det aktiva arbetet på Brysselarenan genom NSPA och att den tidsmässigt landade i precis rätt ögonblick för att vara en del av underlagen för arbetet inför kommande förslag för programperioden post 2020 i EU.
- ✓ Trovärdigheten ligger också i att regionerna sammantaget visar sitt engagemang för att ta med OECD:s analyser och rekommendationer för det egna utvecklingsarbetet och framförallt ta det vidare i gemensamma plattformar där NS aktivt understött igångsättandet av en diskussion om gemensamma ingångar kring smart specialisering och en arktisk investeringsfond som dels utgångspunkt för ett av syftena med studien; att också stärka det strategiska gemensamma arbetet i NSPA, dels förverkligande av EU-kommissionens uttalade önskan om mer gränsöverskridande samverkan på det viset för kommande regionalfonder i EU.
- ✓ Det är också ett starkt paket som NSPA fått i den egna studien, men därtill även att OECD valde att för sin Regional Outlook 2016 fokusera på olika landsbygdsregioner med olika behov av stöd för tillväxt som i sig bidrar till att ge underlag för att bredda

bilden från det storstadfokus som annars varit och det är en idag levande diskussion i EU på ett helt annat sätt än tidigare och OECD:s roll för det, kopplat till arbetet med NSPA, ska inte underskattas.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Europa 2020 bidra till strategiska arbetet med den demografiska utmaningen**
 - Målsättningar:
 - Europa 2020 genomsyra regionala strategier och aktiviteter med insikt om hur smart specialisering genom innovativt klusterbyggande i regionen samspelar med EU:s vilja att ge stöd.
 - Agera för att i EU vidmakthålla grunderna i Europa 2020-strategin för att stärka det långsiktiga regionala arbetet i linje med EU:s policy.
 - Uppmärksamma på och se till att regionens perspektiv kommer in i en uppdaterad utvecklingsstrategi i EU och för det bidra till den framtidsdebatt om EU som EU-kommissionen initierat.
 - Den demografiska utmaningen integreras i dialogen med EU om regionens behov och hur regionens forsknings- och innovationsarbete i gengäld kan bidra till att möta Europas demografiska utmaning.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden har i diskussionerna gentemot EU och i framtagandet av positioner för regionen påpekat önskemålet om en gemensam övergripande strategi för regionerna att koppla upp sig mot i sitt utvecklingsarbete baserat på Europa 2020-strategins huvudteman om en smart, hållbar och inkluderande tillväxt.
- Ett exempel på ett mer övergripande arbete som NS var aktiv del av är CPMR:s engagemang i EU:s framtidsdiskussion utifrån den Vitbok med efterföljande reflektionspapper som EU-kommissionen gav ut under våren 2017:
 - North Sweden var med i den arbetsgrupp som arbetade fram CPMR:s skrivelse om EU:s framtida vägval med fokus på regionernas roll för att EU ska fungera, som under året antogs av politiken i CPMR och var underlag för möten och aktiviteter med EU-kommissionens företrädare med också medverkan från norra Sverige.
 - North Sweden genom direktören bidrog i uppstarten av det arbetet med att skriva en artikel på den diskussionsblogg som CPMR inrättade, med fokus på den inre marknadens betydelse för EU:s framgång och även norra Sveriges möjligheter med beaktande av att alla regioner på lika villkor kan ta del av den marknaden med att regionalpolitiken spelar en roll i det sammanhanget.
 - Medverkade i diskussion med EU-kommissionens kommunikationschef under ordföranden Juncker om den framlagda Vitboken om EU:s framtid och vilken roll regionerna och sammanhållningspolitiken spelar för EU (17/3).
 - Medverkan i dialog med Tomas Wobben, sammanhållningspolitisk samordnare Regionkommittén och Ann Mettler, chef på EU-kommissionens egen policy- och forskningsenhet, kring regionernas roll i diskussionen om framtidens EU (4/5).
- I och med att EU-kommissionen inte kommit med någon utvärdering eller förslag om en uppdatering av Europa 2020 i förberedelsearbetet för nästa programperiod har arbetet med att bidra med regionens specifika utmaningar kopplat till den demografiska utvecklingen och EU:s regionala tillväxtarbete skett inom ramen för framförallt OECD-studien som är ett verktyg för att lyfta in de frågorna kring kompetensförsörjning, distansöverbyggande teknik och attraktiva regioner genom smart specialisering upp i värdekedjorna för att hantera och vända negativa trender i särskilt glesbefolkade regioner utanför storstäderna, se OECD-studien.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ North Swedens ihärdiga inspel i olika samlingar har genererat att de skrivelser som gjorts i EFNS, NSPA, CPMR, den regionala samling som ett hundratal regioner gick samman om under ledning av Nieder-Österreich, och inte minst mellan de svenska regionerna för att få igång det nationella arbetet inför nästa programperiod som togs vidare av SKL, har kommit att lyfta behovet av en ny gemensam Europa 2020-strategi, "Europa 2030", som argument för EU:s utvecklingsarbete för att inte tappa det engagemang Europa 2020 kunnat bidra med för regional utveckling.
- ✓ De mer övergripande policyarbete som NS bidragit till för egen del, genom EFNS och NSPA samt inte minst också CPMR:s omfattande arbete runt regionernas roll och sammanhållningspolitikens betydelse för EU i stort, bidrar till att visa på norra Sveriges konstruktiva strävan att vara en part i debatten till stöd för regionalpolitiken generellt, som också ger tillfällen att spela in norra Sveriges specifika intressen med en vilja från EU och andra att också ta del av det.
- ✓ NS har därigenom överlag bidragit med att det fokuset på regionernas roll som "bärare" av EU:s legitimitet mot medborgarna och vikten av EU att koppla upp sig mot regionerna är ett grundtema i många av inspelen, för argument för en fortsatt regionalpolitik i EU som stöd för olika regioners utmaningar, inte minst de demografiska som är något stora delar av Europa idag brottas med.

North Sweden lyfter i EU fram regionens utmaningar och möjligheter och OECD-studien över NSPA ger underlag för att med rätt stöd och strategier kan tillväxt ske även glesbefolkade nordliga områden och Mikael Janson, NS, blev därför inbjuden till EU:s stora Smart Specialiseringskonferens (1/6).

Konferensen "Smart Regions 2.0" är ett av många exempel på där NS och NSPA är med i diskussionen i EU i linje med NS initiativ i EFNS och NSPA om att bryta rådande storstadsfokus för ett koncept "smart (glesbygds)region" för att från EU kunna få mer anpassat stöd till innovation och attraktionskraft.

Territoriell samverkan inom Europeiska Arktis i "The Great North"

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att Norra Sverige genom North Sweden på Brysselarenan ska vara en samarbetspartner som för in de regionala perspektiven i EU:s Arktiska policyarbete utifrån EU:s integrerade politik för Arktis och den pågående samrådsprocessen om EU:s investeringsprioriteringar i de egna arktiska områdena till vilka Övre Norrland hör. Överlag kan i det sammanhanget det regionala utbytet inom Barents och Nordkalotten men framförallt NSPA bidra till att i EU bibehålla ett långsiktigt engagemang för den Nordliga dimensionen, "The Great North". North Sweden ska också kunna visa på Norra Sveriges strävan till regionalt inflytande och regional utveckling tillsammans med övriga nordliga regioner inom ramen för Östersjösamarbetet.

VERKSAMHETSPLAN:

- **EU engagerat i de regionala perspektiven för det Europeiska Arktis**
 - Målsättningar:
 - EU:s strategier för Arktis fortsatt utvecklas med fokus på tydliga regionala perspektiv och stöd för regional utveckling i Övre Norrland.
 - Vidareutveckla arbetet med att med EU:s intresse för Arktis och den Norra hemisfären överlag lyfta in Övre Norrlands betydelse för EU.
 - Bidra till att upprätthålla det regionala perspektivet inom EU:s Arktiska politik med NSPA som EU:s regionala centrum, med från EU utpekade investeringsprioriteringar till gagn för Övre Norrland.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden medverkade vid Arctic Frontiers i Tromsø, Norge, för att:
 - dels med övriga NSPA tillsammans med EU-kommissionens medarrangera ett samrådsmöte inom ramen för Arctic Stakeholder Forum med företrädare från hela den Nordiska arktiska regionen på regional nivå och nationella företrädare från arktiska länder runtom i världen med flera och ansvarig EU-kommissionär Karmenu Vella, som inledningstalade och avslutade, och utöver regional publikmedverkan deltog från norra Sverige Erica Mattsson från Swedish Lapland samt Maria Stenberg från Region Norrbotten som talare (23/1).
 - dels vara med vid lanseringen av Norrbottens nya Arktiska plattform som presenterades med bland annat Utrikesminister Margot Wallström och i anslutning till det för UD medverka till en träff mellan utrikesministern och kommissionären Vella om Sverige, EU och Arktis (23/1).
- NS har löpande träffat olika svenska företrädare i Bryssel för att uppdatera om den arktiska processen och vikten av ett svenskt engagemang utifrån kunskap om vad som sker och regionernas roll i det såsom Sveriges vice EU-ambassadör och ansvariga på den svenska representationen till EU med flera.
- Likaså har NS vid olika tillfällen suttit ned med företrädare från EU-kommissionens DG Mare med ansvar för samordningen av den arktiska policyn respektive utrikestjänsten, EEAS, som håller i det Arktiska Rådet och säkerhetspolitiken i Arktis för EU men också varit engagerat genom hela processen i de regionala utvecklingsfrågorna och NSPA:s roll för EU i Arktis för löpande avstämningar.
- NS har också hemåt genom nyheter och i de egna dialoggrupperna samt inom ramen för EFNS rapportörsgrupper agerat för och bidragit till uppmärksamhet på och insikt om de arktiska perspektiven och hur se på dem utifrån det regionala utvecklingsarbetet med stöd från EU;
 - såsom videomöte med Region Västerbotten och Umeå Universitetsledning kring samverkan om Arktis (13/2),
 - möte med företrädare från olika verksamheter i Umeå för en diskussion om även det urbana perspektivet i Arktis (7/9).
- North Sweden höll för Övre Norrland i och bidrog genom NSPA till genomförandet av EU:s Arctic Stakeholder Forum, en samrådsprocess samordnad av DG Mare och med mycket fokus på NSPA utifrån det tidigare arbetet från NSPA med den under 2016 lanserade EU arktiska policyn, som utifrån ett tydligt fokus på EU:s egna arktiska regioner i Sverige och Finland bland annat innehöll etablerandet av en sådan samrådsprocess med sikte på årliga forum för att följa upp EU:s arktiska engagemang.
 - North Sweden bidrog till att via NSPA få fram det förfrågningsunderlag som EU-kommissionen lanserade under januari inom det så kallade Arctic Stakeholder

- Forum att gå ut till regionerna, länderna och urfolken i den Europeiska Arktiska regionen att kunna svara på och att för NSPA:s del formulera de två huvudfrågor som samlades in synpunkter på: 1. Vad ska EU prioritera för investeringar i våra regioner och 2. Hur ska EU:s fonder och program utformas för att stödja det?
- Under februari höll sedan North Sweden i ett gentemot de egna regionala aktörerna föra dialog via bland annat framförallt dialoggruppen för Regional Utveckling men också övriga dialoggrupper med flera direkta kontakter förmedla det pågående samrådet och samla in skrivelser och direkta inspel vid mötena för att ta fram underlag för Övre Norrlands syn på de viktigaste prioriteringarna för EU gentemot regionen och Arktis och hur EU:s fonder och program bäst stöder det, med synpunkter från bland annat regionerna, universiteten, Länsstyrelserna samt via Norrbottens arktiska plattformarbete även kommuner, näringsliv och organisationer (7/2—27/2).
 - Under samrådet anordnades också olika möten, förutom i Tromsø även i Kirkenes (8/2) samt högnivåmötet i Oulu enligt nedan, där EU-kommissionen och EU:s utrikestjänst, EEAS, medverkade för dialoger, och där norra Sverige fanns med.
 - Det följdes i sin tur upp av dels fortsatt dialog hemåt, dels att mellan regionkontoren i NSPA ta fram ett samlat samrådssvar som svar på EU-kommissionens önskan om att få in samlade perspektiv och där NSPA genom att ta den bollen för alla sina 14 regioner i realiteten hamnade i centrum för hela samrådsprocessen, att kunna skicka över till EU-kommissionen (april).
 - Därtill samlade NS inkomna synpunkter från norra Sverige i ett motsvarande dokument som EFNS rapportörsmöte kunde ställa sig bakom och som skickades över till det svenska UD för att bidra till det svenska samrådssvar som sedermera kom från nationell nivå till EU-kommissionen och i mycket också fångade de innovationsaspekter som de svenska aktörerna tryckt särskilt på (maj).
 - North Sweden deltog i Högnivåmötet om Arktis i Oulu som var en del av den pågående arktiska samrådsprocessen med medverkan av ansvarig kommissionär Karmenu Vella och EU:s höga representant för utrikesfrågor Federica Mogherini med flera nationella och internationella företrädare följt av panelsamtal och dialoger där NS fick med Erik Bergkvist, Region Västerbotten, att medverka i ett av passen kring regional utveckling av den arktiska regionen (15-16/6).
 - Under Almedalsveckan medverkade North Sweden i ett seminarium med panelsamtal på Region Västerbottens scen arrangerat av Umeå Universitet om Arktis och norra Sveriges roll i EU kopplat till Arktis (5/7).
 - Direktören för North Sweden medverkade under Nordprogrammets konferens tillsammans med övriga gränsöverskridande EU-program inom den parallellt med Arctic Stakeholder Forum etablerade Arctic Cooperation mellan de olika EU-programmen, för att berätta om EU, norra Europa och Arktis för publiken från hela programgeografin (15-16/11).
 - North Sweden medarrangerade även 2017 det stora Arctic Futures Symposium i Bryssel med International Polar Foundation och kunde spela in såväl tema som flera talare i det digra programmet under heldagen om "Smart and sustainable investment for the Arctic's future" i Europeiska Rådets konferenslokal Concilium, såsom Sveriges nya arktiska ambassadör, Björn Lyrvall, Bo Krogvik om miljösmart gruvdrift i LKAB, Erik Bergkvist, Region Västerbotten, om regionala utvecklingsmöjligheter i norr, samt Christian Leffler, vice generalsekreterare på EU:s utrikestjänst, EEAS, på en dag som också bjöd på Generaldirektören för DG Mare samt EU:s Arktiska ambassadör

med flera och med Mikael Janson, North Sweden, som huvudmoderator för hela tillställningen (20/11).

- Dagen efter Arctic Futures anordnade EU:s utrikestjänst, EEAS, en heldags arktisk workshop som NS varit delaktig i planeringen inför med inbjudna medverkande från hela den arktiska regionen för att följa upp EU:s arbete kopplat till den arktiska policyn för EU och fokus från EU för att bidra till regionen utveckling med medverkan från olika regionala aktörer från även norra Sverige och NS medverkade till att få spridning i de olika parallella workshoppassen för att i den aktiva dialogen få med regionens synpunkter på de olika temana (21/11).

North Sweden har varit en av motorerna för att sätta NSPA i centrum för EU:s arktiska agenda med en samrådsprocess i regionerna under 2017 som inleddes med ett samrådsmöte under konferensen Arctic Futures i Tromsø (23/1).

EU:s prioritering av regional utveckling i Arktis med fokus på NSPA är ett resultat av en god dialog med ansvariga i EU. Under samrådet anordnades dialogmöten till vilka NS nominerade företrädare att tala. På bilden syns bl a ansvarig EU-kommissionär, Karmenu Vella, Erika Mattsson från Swedish Lapland turism och Maria Stenberg, ordförande Region Norrbotten.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Att EU-kommissionen och utrikestjänsten förskjutit sitt fokus till att bidra till regional utveckling i den arktiska regionen med direkt sikte på norra Sverige och Finland är ett resultat av det arbete North Sweden tillsammans med framförallt North Norway och East and North Finland inom NSPA bedrivit inför den nya arktiska policyn i EU och som under 2017 aktivt följts upp för att gentemot EU och andra aktörer bibehålla det fokuset även med krafter och länder som drar åt andra håll.
- ✓ NSPA kunde snabbt sätta de egna regionerna i centrum för det fortsatta arbetet och under 2017 i hög grad vara i förarsätet i dialogen med EU inom ramen för den samrådsprocess som genomfördes för att fördjupa EU:s fokus och insatser riktade mot Arktis och utformningen av de framtida stödprogrammen till regionen, lite syn för sägen var att företrädare från nationella aktörer i andra länder också involverade i processen vid det av NSPA anordnade samrådsmötet i Tromsø i princip påpekade att ländernas perspektiv inte får tappas bort.
- ✓ Det var ett intensivt arbete med detta under året, men är en styrka att NSPA maktade med att samla alla aktörer och intressenter i de olika samrådsprocesserna och få till en samlad skrivning, med därtill OECD-rapporten även i detta avseende som ett tids- och innehållsmässigt väldigt bra underlag, samtidigt som från svensk sida nationell nivå fick underlag från EFNS-regionerna via NS som ytterligare stärkte regionernas perspektiv om vikten av regional utveckling genom stöd för inte minst innovationssatsningar, som gav utdelning i form av en rapport med möjligheter att påverka in i det sista för fokus på regionernas önskade investeringsprioriteringar.

- ✓ Även om det blir lite av en önskelista och inte finns några löften någonstans om att infria allt det regionerna önskar, så finns det regionala fokuset där och det är också tydligt uttalat från DG Mare som hållit i processen med stöd från utrikestjänsten, EEAS, att avsikten är att föra in resultatet i förberedelserna för nästa programperiod inom EU-kommissionen, utöver att det sammantaget ger ett gott stöd för dels fortsatt dialog för EU:s engagemang för de egna arktiska regionerna rent allmänt, dels också argument för anpassade stöd och investeringar från EU till norra Sverige och NSPA inom ramen för övriga policyområden.
- ✓ Det är därtill ett kvitto på North Swedens arbete att såväl kunna ta sig som att se till att kunna erbjudas ledande roller i olika arktiska evenemang med ett regionalt engagemang för att vilja ta vara på de möjligheter den arktiska dimensionen erbjuder, för att tillse att Övre Norrland finns med mitt i diskussionen och EU:s policyutvecklingsarbete gentemot de nordligaste Europa.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Övre Norrland och NSPA som väsentliga delar av EU:s Östersjöstrategi**
 - Målsättningar:
 - Norra Sverige och NSPA vara en tydlig central del av Östersjön och EU:s Östersjöstrategi till gagn för också Östersjöns nordliga, arktiska, delar.
 - Stödja samverkan inom ramen för Östersjöstrategin som en del av tillväxtarbetet i det regionala och interregionala EU-arbetet i Övre Norrland och för hela EU.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden är fortsatt engagerat i informal Baltic Sea-nätverket, iBSG, och för att vara en strategisk partner i det regionala utbytet håller NS också i iBSG:s kassa för det årliga stora seminariet som för 2017 fokuserade på Östersjöregionens förutsättningar som en framgångsrik region för att med EU:s stöd binda samman landsbygds- och stadsutveckling (30/5);
 - Därmed kopplade det, som var en avsikt, väl till NSPA:s OECD-studie som Tamara Krawchenco från OECD, på inbjudan av NS, lyfte fram.
 - Därutöver medverkade bl a Peter Hedman från Cleaner Growth i Region Västerbotten för att visa på nya sätta att samverka inom klimatområdet i Östersjöregionen med stöd av regionalfonderna.
 - Moderator var Jan Olbrycht, en av de centrala Europaparlamentarikerna för regionalpolitiken i EU.
- North Sweden har också via CPMR Östersjösekreteriatet följt arbetet i Östersjöfrågorna och kunnat bidra med policyutveckling inom Östersjökommissionen kring Arktis och sammanhållningspolitiken samt infrastruktur med mera och medverkat vid möte om kommande positioner till CPMR:s General Assembly (2/10).

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ I och med att Norrbotten och Västerbotten samfinansierar sekretariatet för CPMR Östersjökommission med placering på North Sweden sker en samverkan som gör att NS håller sig à-jour och kan spela in Övre Norrlands perspektiv och kunskap inom inte minst sammanhållningspolitiken och infrastrukturuområdet till gagn för båda parter och regionens intressen, med beaktande av att det är två olika organisationer, och därmed bättre utnyttjande av de gemensamma resurserna i enlighet med NS ambition för att maximera ett effektivt arbetssätt.

- ✓ North Sweden är genom aktiv medverkan i iBSG en partner inom Östersjöfrågorna på Brysselarenan via bland annat det årliga Östersjöseminariet i regi av iBSG, där för året EU-kommissionsföreträdare och moderatorn, en av de ledande Europaparlamentarikerna för de kommande diskussionerna för regionalpolitiken i EU, fick ta del av Västerbottens arbete med gränsöverskridande Cleantech-satsning i Östersjöregionen och därtill föra dialog med OECD som berättade om NSPA-studien och den Regional Outlook kring landsbygdsutveckling och ekosystemet stad-land de gjort, som fångade intresset för vidare dialog.

Genom deltagande i olika nätverk erbjuds norra Sverige möjligheter att medverka till och göra sig synligt i viktiga diskussioner i EU som rör regionen, såsom det årliga Östersjöseminariet med informal Baltic Sea Group, iBSG (30/5).

Årets tema var, på förslag från NS, samspelet stad-land och framtidens regionalpolitik i Östersjöregionen. Moderator var en av de ledande i EU inom regionalpolitiken, Europaparlamentarikern Jan Olbrycht. Han och övriga fick från Peter Hedman höra om Västerbottens Cleantech-satsning för hela Östersjön och från OECD om tillväxt i glesbygd utifrån studien över NSPA.

Vertikala policyområden: Fokusområden

REGIONAL UTVECKLING

Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen för North Sweden är att medverka till att regionens aktörer ska kunna dra nytta av EU:s struktur- och investeringsfonder. Därtill ska North Sweden förbereda för kommande revideringar och förberedelser för nästa programperiod, i syfte att åter tillförsäkra en sammanhållningspolitik för alla EU:s regioner med en särskild allokering för glesbefolkade nordliga områden, att fullt ut kunna användas för att möta regionens specifika utmaningar, inklusive att till EU kunna återföra de svårigheter och brister som regionens aktörer upplever med hur fonderna och programmen är utformade.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Framtida sammanhållningsfonderna stötta regionens utveckling**
 - Målsättningar:
 - De regionala fonderna inom Struktur- och Investeringsfonderna (ESIF) såsom Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) stödja de regionala prioriteringarna, inklusive infrastruktur och ICT.
 - Struktur- och investeringsfonderna samspela med andra fonder och program och territoriella instrument för mer samlat stöd till regionen.
 - Extra strukturfondsmedel till EU:s nordliga glesbefolkade områden vara en integrerad del inför beslut om kommande programperiod.

GENOMFÖRANDE:

- North Sweden har fortsatt medverka i det regionala nätverket för de svenska regionkontoren, Svereg, kring olika möten och aktiviteter i syfte att skapa samsyn och tryck på att från svensk sida stå upp för en sammanhållningspolitik omfattande också Sverige mot bakgrund av de konferenser NS var med och initierade samt anordna under 2016 i Bryssel och Stockholm för att starta arbetet och några aktiviteter under 2017 där NS aktivt bidrog med regionens perspektiv var:
 - Möte med Elisabeth Backteman, statssekreteraren på Näringsdepartementet med ansvar för sammanhållningspolitiken, vid lunchmöte med Svereg i samband med att hon deltog i NSPA:s lansering av OECD-studien (13/3).
 - En så kallad spaningslunch med de svenska ambassadörerna till EU, Lars Danielsson och Åsa Webber, för att lyfta olika frågor och spaningar inför framtiden och i det sammanhanget lyfta in regionernas och för NS norra Sveriges perspektiv på bland annat Brexit, skog och bioenergi, regionernas roll överlag etc med chefsförhandlingarna i EU för Sveriges vidkommande (12/9).
 - Ett förnyat möte med statssekreterare Backteman och de svenska regionerna om regionalpolitikens betydelse i samband med inledande diskussion mellan länderna i Bryssel om framtidens sammanhållningspolitik (13/11).
- North Sweden kunde bistå de regionala aktörerna i planeringen av en parlamentarikergrupp från den socialdemokratiska gruppen i det regionala utskottet i Europaparlamentet, bland annat en av huvudrapportörerna för sammanhållningspolitiken inför denna programperiod, Constanze Krehl, på inbjudan

av parlamentarikern Jens Nilsson som under tre dagar besökte Umeå och sedermera i samspel inom EFNS med Mid Sweden även Processum i Örnsköldsvik (7-9/6).

- De fem parlamentarikerna fick i Umeå bland annat ta del av Sliperiet, Humlab, skogens betydelse för bioekonomin, energismarta datacenter och batterifabriker, e-hälsa, turism och digitala investeringar samt infrastruktur med stöd av EU:s regionalpolitik.
- Det hela inleddes med att direktören för North Sweden gav en resumé av EFNS, NSPA och den genomförda OECD-studien samt OECD:s Regional Outlook 2016 om tillväxtpotentialer även utanför storstäderna med sikte på regionens specifika förutsättningar och ledamöterna fick publikationerna skickade till sig efteråt.
- North Sweden medverkade vid Europaparlamentets rundabordsamtal om sammanhållningspolitik för att i det sammanhanget peka på regionalpolitikens betydelse för långsiktig innovationskapacitet i regioner som norra Sverige i diskussionen mellan med parlamentets forskningsenhet och ledande företrädare från parlament och Regionkommittén (20/6).
- NS har varit aktivt i Europaforum Norra Sverige och i samband med tjänstemannagrupperna och rapportörsgrupperna bidragit med diskussionerna i EU om sammanhållningspolitiken, arbetet med OECD-studiens lansering och vad den säger samt givit underlag för skrivningar, positioner och presentationer inom EFNS olika politikområden och aktiv medverkan i Europaforum Norra Sverige i Skellefteå (22-23/2).
- North Sweden har under året haft möten med dialoggruppen för Regional Utveckling med representanter från alla huvudmän för att uppdatera om arbetet på Brysselarenan och vad som sker inom sammanhållningspolitiken, OECD-studien, Arktis med mera vid möten i Skellefteå (25/8, 6/12).
- Dialoggruppens medlemmar får därutöver också information via mail kring relevanta frågor på EU-arenan inom framförallt sammanhållningspolitiken, att också kunna förmedla vidare inom respektive organisation för eventuell vidare hantering och återkoppling och därtill de "State of Play" inom regionalpolitiken som NS återkommande skriver för att uppdatera läget.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Fokus har varit att bygga vidare på de investeringar som gjordes under framförallt 2016 för att från NS bidra till att mobilisera inom nätverket för de svenska regionerna för att få igång ett arbete gentemot nationell svensk nivå att föra en mer konstruktiv diskussion om framtidens sammanhållningspolitik och de möjligheter det medgav att från regionerna föra fördjupad dialog med EU:s ledande företrädare, med att under 2017 kunna bistå den nationella dialogen hemåt och berätta för EU:s företrädare om pågående arbete samt också visa norra Sveriges engagemang för en regionalpolitik omfattande alla regioner utifrån varje regions unika förutsättningar.
- ✓ Det är i ljuset av det som aktiviteterna under året ska ses, men också att det mer generella arbetet sker inom ramen för de mer specifika regionala fokus och intressen som lyfts fram inom arbetet med OECD-studien och Arktis och exempelvis att gentemot nationell nivå föra fram vilken roll regionalstödet har för norra Sveriges innovationsförmåga och ökande framgång inom H2020, vilket är tydligt att de budskapen successivt når fram, understödda av positioner och den rapport om regionalpolitikens mervärden för norra Sverige som tagits fram inom EFNS.
- ✓ På samma vis tas diskussionen in gentemot EU:s aktörer i Bryssel och parlamentarikergruppen från det regionala utskottet fick ta del av just det och

OECD:s slutsatser inklusive budskapet om vikten av infrastruktuursatsningar även med regionalfondsmedel i norr, vilket har en direkt betydelse för kommande förhandlingar och stöd från Europaparlamentet i de förhandlingarna.

- ✓ NS har också kunnat fortsätta bidra till att regionens företrädare har en hög kunskapsnivå och insikt samt medverkar i arbetet med framtidens regionalpolitik i EU och där spelar förstås nätverken för EFNS och NSPA en viktig roll, som också uppmärksammas i omvärlden, både på hemmaplan i andra regioner och nationellt samt EU, att norra Sverige med North Sweden är insatta, relevanta och konstruktiva partners för diskussionerna.

North Sweden arbetar för att ge kunskap om norra Sverige i EU och att få aktörer i EU att vilja se och lära mer och under året besökte bl a en grupp Europaparlamentariker med ansvar för kommande förhandlingar Umeå och regionen (7-9/6).

Delegationen, ledd av Constanze Krehl, en av huvudförhandlarna för EU:s regionalpolitik, fick ta del av bl a Sliperiet och Humlab på UmU samt Node Pole, skogens betydelse och möjligheter och mycket annat inklusive en inledande dragning av direktören för NS om slutsatserna av OECD-studien och arbetet inom NSPA för att med stöd av EU ta sig an gemensamma utmaningar.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Gränsöverskridande regionalt utvecklingsarbete genom uppväxling av EU-stöd**
 - Målsättningar:
 - NS förmedla kunskap och skapa förståelse hos de regionala aktörerna för EU:s programerbjudande och hur det hänger ihop från EU:s sida.
 - NS bidra till att regionens aktörer drar nytta av ESIF som språngbräda för utveckling genom EU:s övriga fonder, program och plattformar.
 - Regionens aktörer i ökad samverkan över gränserna inom NSPA och med övriga Europa delta i av EU stödda projekt och plattformar.
 - EU uppmärksamma regionens aktiva samverkan med andra parter för gemensam utveckling i närområdet och all-europeiskt utbyte.
 - NS medverka till kunskapsuppbyggnad kring programsynergier och hinder för full utväxling av EU:s program inför framtida revideringar.

GENOMFÖRANDE:

- I och med EU-kommissionens fond för strategiska investeringar, EFSI, i grunden ett riskkapitalinstrument för att växla upp investeringstakten i EU, allt mer kopplas också till struktur- och investeringsfonderna har North Sweden agerat för att uppmärksamma hemåt om såväl möjligheter som nödvändigheten av att kunna dra nytta av det utifrån att EU:s institutioner under 2017 därtill enades om att förlänga EFSI-förordningen fram till 2020 samt att utöka garantifonden.
- NS har framförallt under året fokuserat på OECD-studien och även EIP:n Smart Cities för NSPA, som ett verktyg för fördjupad samverkan inom NSPA som helhet med sikte

på också mer projektsamverkan mellan regionerna och därtill, tillsammans med samrådsprocessen om Arktis, en ingång för att gentemot EU-kommissionen vid möten med ledande företrädare visa på den samverkan och ambitioner om utökad samverkan som finns över gränserna, *se under OECD, Arktis och Smart Cities*.

- I och med att programperioden 2014-2020 är i drift och förberedelserna för nästa programperiod under 2017 accentuerats har fokus för NS varit att bidra till diskussionerna om framtidens fonder och program och hur de bättre kan samverka för samlad regional utveckling och de erfarenheter och svårigheter som finns med dagens regleringar, att tas med i de löpande diskussionerna och möten med EU-kommissionen för att konstruktivt bidra till relevanta förändringar framåt.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Initiativet till en gemensam OECD-studie för NSPA ger förutsättningar för att utbytet mellan regionerna inom NSPA dels synliggörs gentemot EU, dels ger en plattform för framtida strategiska gemensamma projekt och aktiviteter, som ytterligare synliggör samverkan inom NSPA på EU-nivå och vikten av att fortsatt stödja det till gagn för hela EU:s utvecklingskraft och är något som uppskattas av företrädarna för EU att uttalat vilja fortsatt stödja.
- ✓ På liknande sätt kan den EIP för Smart Cities som NS arbetar med, när det utvecklats ytterligare, leverera en plattform för utbyte också inom Interreg utöver sektorsfonder och Horizon 2020/FP9.
- ✓ Att regionen överlag aktivt tar till sig nya instrument och en vilja att samarbeta kring dem såsom Norrlandsfondens engagemang i den nya EFSI-fonden och olika andra projekt stärker överlag norra Sverige i EU som en aktiv och framsynt samverkanspart att lyssna till.

INNOVATIONSUNIONEN

Forskning och Innovation för Europeisk Excellens

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att från North Sweden bidra till att stärka universitetens och näringslivets – med flera regionala aktörers – möjligheter att påverka kommande arbetsprogram och forskningsutlysningar för peka på de för hela EU relevanta framtidsområden som också är styrkeområden för regionens aktörer. Syftet är att medverka till ett ökat aktivt regionalt deltagande i EU:s forsknings- och innovationsprogram och en ökad medvetenhet om behovet av regional samverkan på olika plan inom och utom regionen för att få del av EU:s forsknings- och innovationsmedel, inklusive de möjligheter den plattform NS medlemskap i det regionala forskningsnätverket ERRIN medför. Genom det kan regionen också påverka nästa generations ramprogram för forskning och innovation i EU.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Kommande program för forskning och innovation (FoI) i EU**
 - Målsättningar:
 - Prioriterade forsknings- och innovationsområden vid regionens universitet, forskningsinstitut, företag och offentliga aktörer ska vara väl synliggjorda för ökat regionalt deltagande i Horizon 2020.

- Innovationer inom offentlig verksamhet vara väl tillgodosedda och möjliggöra deltagande i Horizon 2020 för regionens offentliga aktörer.
- SME-programmet inom Horizon 2020 göras tillgängligt för alla SME:s inklusive regionens många mikroföretag.
- Bereda mark för att i framtida forsknings- och innovationsprogram i EU få in regionens starka forskningsområden.

GENOMFÖRANDE:

- NS har under framförallt inledningen av 2017 medverkat aktivt i EIP:n Smart Cities och deltagit i olika strategiarbetsgruppsmöten genom Vinnova, forskningsnätverket ERRIN och EU-kommissionen.
- Huvudfokus i övrigt under 2017 och särskilt hösten var att informera om de sista utlysningarna i det pågående EU ramprogrammet Horizon 2020 för forskning och innovation och att arbeta med regionens prioriteringar och påverkansarbete inför det kommande – från 2021 – ramprogrammet för forskning och innovation, kallat FP9, från 2021, samt kommunicera de många utkasten och förslagen från EU-kommissionen, nationella och europeiska lobbygrupper.
- Avseende det pågående arbetsprogrammet för H2020 och sikte mot kommande nytt forskningsprogram har North Sweden under 2017 etablerat en dialog med LTU och UmU genom regelbundna Skypemöten under året och att från North Sweden också besöka Luleå, Umeå och Skellefteå och företrädare för akademi och internationella ansvariga där och i berörda kommuner för att se möjligheterna till stöd från H2020 och inriktning för kommande program utifrån bland annat EIP:n Smart Cities.
- NS har i övrigt medverkat i möten med Vinnova och Vetenskapsrådet i Bryssel om aktuella och kommande frågor kring EU:s forskningspolitik och i en särskild diskussion med regionkontoren om framtidens forskningsprogram och hur samspelet mellan det och regionalfonden kan se ut.
- Utöver engagemanget i det virtuella EU-kontoret, VEUPO, använder NS också dialoggruppsmöten med de politiska och administrativa aktörerna i regionen tillsammans med universiteten för att lyfta strategiska frågor kring forskning och innovation och ingår därtill i Europaforum Norra Sveriges arbetsgrupp för FoI och har medverkat i och arrangerat möten med dem.
- North Sweden har gentemot regionen och universiteten med flera hållit arbetat inom NSPA med det arktiska samrådet, *se mer under Arktis*;
 - Ett samråd i regi av DG Mare men också medverkan av forskningsenheten inom EU-kommissionen som en av mottagarna av det samlade inspelet från NSPA med flera om EU:s framtida prioriteringar gentemot den arktiska regionen, inklusive forskningsrelaterade frågor som är en av grundstenarna i hela den arktiska policyn för EU.
 - Därtill samlade North Sweden inspelen från norra Sverige för att skicka till svensk nationell nivå med mycket fokus på just forsknings- och innovationsperspektiven från UmU och LTU samt SLU som UD och Näringsdepartementet också tog med för det nationella svenska inspelet till EU i samrådsprocessen och EU-kommissionen noterade i sina kommentarer.
- NS har därtill för ren informationsspridning genom hemsidan och i direktkontakt med olika aktörer informerat om program, utlysningar, policy och strategier inför den sista arbetsprogramperioden 2018-2020 för H2020.
- North Sweden har givit support och varit med vid olika viktiga internationella konferenser inklusive sådana konferenser med regionens aktörer som värdar såsom

ALEC-konferensen i Luleå i januari om digital e-hälsa och andra organiserade av internationella partners som ICLEI (International Council for Local Environmental Initiatives) i Bryssel i maj och även att på North Sweden i Bryssel husera arbetsmöten såsom under april ett möte organiserat av CBRNE Umeå, ett konsortium med bland annat FOI för hantering och sanering av farliga kemikalier, och ett med European Space Agency med regionala och andra aktörer.

- Under hösten fokuserade NS på att ta fram ett flertal underlag för positioner till EFNS kring för regionen relevanta forskningsområden att under 2018 kunna spela in gentemot forskningsenheten på EU-kommissionen inför deras förslag om framtidens forskningsprogram och inriktningen för det, som löpande behandlades i;
 - EFNS rapportörsgrupp och tjänstemannagrupp för Forskning och Innovation med NS som huvudansvarig handläggare för arbetet och återkommande avstämning per telefon samt ett två dagars arbetsmöte 2-3/11 på Arlanda.
 - NS egen dialoggrupp för forskning och innovation där samtliga huvudmän finns med inklusive LTU, UmU och även SLU i Umeå med ett möte 14/11 med fokus på positionerna.
 - Dialog med många andra aktörer både regionalt, nationell och på EU-arenan såsom Vinnova både nationellt och i Bryssel, för att få med dem på banan redan i processen av positionerna mot bakgrund av att de också står för expertkunskapen för Sveriges kommande förhandlingar om prioriteringarna i FP9.
- Positionerna som North Sweden har haft huvudansvaret för att ta fram inför EFNS beslutsmöte i Sollefteå februari 2018 handlade om:
 - En allmän position kring FP9 där EFNS i huvudsak delar Sveriges nationella synpunkter.
 - Uppdateringar i form av en samlad position om de tidigare positioner NS tog fram inför Horizon 2020, med relevans även inom FP9, om Big Data, biobanker, aprocessindustriell automation, skogen och bioekonomi/energi, smart cities/smart regions, vindkraft och urfolksforskning.
 - Nya positioner kring aktivt och hälsosam åldrande i Europas glesbygdsregioner, livsmedelsproduktion i och export från Europas glesbygdsregioner samt internationell samverkan inom ramen för prioriteringar i den arktiska regionen.
 - Inspel till position kring sammahållningspolitiken där delar har fokus på hur sammahållningspolitiken kan/bör bidra till regionens kapacitetsbyggande för att öka deltagandet på EU-arenan för forskning och innovation.
- Utifrån NS arbete genom EFNS har samtliga universitetsledningar i EFNS därtill visat intresse för att medverka i workshop vid forumet i Sollefteå februari 2018.
- North Sweden har överlag haft möten och samverkan med regionens universitet som i sin tur har en nyckelroll i att stödja och samverka med alla regionala aktörer, inklusive dialog om ansökningar, projekt och partnerskap, och regionens universitet har därtill medverkat vid aktiviteter inklusive projektmöten i Bryssel i samverkan med North Sweden.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Kontakterna med Grants Office och även ledningarna med flera på LTU och UmU har bidragit till att NS bättre kan stödja universiteten utifrån kommande forskningsprogram i EU med NS som ett bollplank hemåt kring för framtiden relevanta forskningsområden för hemmauniversiteten och strategiarbetet runt det.
- ✓ Genom medverkan via EIP:n Smart Cities, Vinnova, ERRIN samt EU-kommissionen har North Sweden kunnat stärka norra Sveriges synlighet på den europeiska och

internationella forsknings- och utvecklingsarenan och därmed även underlagen för påverkan på framtida utlysningar och program.

- ✓ Under hösten fick fokus på grund av personalsituationen dock styras över till ett mer begränsat hemmabaserat arbete, men det kunde i gengäld fokuseras på att fortsätta dialogen med akademien och andra hemmaföreträdare för att ta fasta på regionens starka forskningsområden, att få politiskt stöd i EFNS och kunna spela in vid en strategisk tidpunkt 2018 inför framläggande och förhandlingar om kommande ramprogram för forsknings- och innovation i EU.
- ✓ Det är tämligen unikt att från politisk regional nivå agera så tydligt också inom innovationsfrågorna i EU och även om en del av det inledda plattformbygget mellan NS och forskningsaktörerna ut på EU-arenan avstannade något under året så innebar kraftsamlingen mot påverkan på kommande forskningsprogram i gengäld en god grund att bygga på framåt både hemåt och gentemot EU.

Smart specialisering genom kreativa kluster och digitala agendan

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att North Sweden genom att lyfta fram de ledande innovationskluster och forskningsmiljöer av excellence som finns i regionen, ska verka för en förståelse i EU om att regional innovationsförmåga genom smart specialisering i konkurrenskraftiga kluster med spetskompetens är giltigt och av vikt att stödja från EU:s sida även för regioner som Övre Norrland. Rentav att NSPA i sin helhet kan vara föregångare och testbädd för innovationer för hela EU, inte minst genom det NSPA-baserade konsortiet inom EIP:n Smart Cities, samt kopplat till EU:s digitala agenda och nya ICT-lösningar och hemvist för exempelvis datacenteretableringar inom ramen för EU:s molnstrategi för IT.

VERKSAMHETSPLAN:

- **European Innovation Partnership (EIP) inom Smart Cities för en Smart Region**
 - Målsättningar:
 - Få regionens aktörer inom forskning och innovation att se mervärde och potential i Europeisk samverkan i en EIP och ta aktiv del i det.
 - Kunna visa på regionala testbäddar för utveckling av nya lösningar inom energi, ICT och transport till gagn för hela Europa.
 - Etablera norra Sverige som en smart region i framkant och ett exempel för Europa också för smart stadsutveckling.
 - EIP:n användas som en plattform för utvidgad samverkan mellan regionens innovationscentra och Europeiska aktörer.

GENOMFÖRANDE:

- NS samarbetar inom det regionala forskningsnätverket ERRIN, där regionen och alla parter i NS är medlemmar genom North Sweden att kunna ta del av de aktiviteter och relevanta arbetsgrupper inom nätverket som ger möjlighet till utbyte, projekt men också påverkan gentemot EU, i och med att ERRIN är ett bollplank för EU-kommissionen i olika forskningsrelaterade policyfrågor.
 - Fokus har legat på att vara vice samordnare av ERRIN:s arbetsgrupp Smart Cities and Communities och North Sweden tillsammans med North Netherlands och East & North Finland började under året en dialog med arbetsgruppen för ICT om en utvecklad regional samverkan.

- Inom ramen för Smart Cities har också ett flertal seminarier och möten skett i Bryssel såsom ett seminarium om "Urban-Rural Symbiosis and Circular Economy" på House of North Netherlands, aktiviteter och dialoger i samband med det tredje "Energy Summit" i regi av EU-kommissionen och deltagande i ett frukostseminarium med Svenska Aerospace Industries i Europaparlamentet om svensk rymdindustri och EU:s rymdstrategi.
- North Sweden har aktivt tillsammans med East and North Finland medverkat till en godkänd European Innovation Plattform, EIP, inom Smart Cities and Communities och har inom ramen för det en dialog med Skellefteå och under 2017 också initierat en förnyad dialog med Kiruna för att ta fram ansökningar till den sista ansökningsomgången för Smart Cities-programmet inom H2020 under 2018-2019.
- North Sweden, genom direktören, företrädde NSPA vid den andra stora EU-konferensen om smart specialisering, Smart Regions 2.0, i Helsingfors för att på ett av passen med fokus på anpassade stöd för regioner med specifika utmaningar redogöra för NSPA och hur smart specialisering i samverkan med EU och kunskapsbyggande genom bland annat OECD är ett exempel för hela Europa (1/6).
- Under EU-kommissionens och Europeiska Regionskommitténs European Week of Regions and Cities kunde North Sweden för NSPA och medverkan av skotska Highlands and Islands i ett fullsatt Scotland House i Bryssel arrangera ett seminarium med fokus på smart specialisering med inte minst stöd från EU som ett verktyg för regional utveckling i Europas nordliga glesbefolkade områden, "Boosting smart innovation in remote regions for all of Europe" (11/10).
 - Det var upplagt i form av presentationer och en av direktören för NS modererad dialog mellan talarna och publiken.
 - Bland talarna fanns Chris McDonald från OECD, Jukka Teräs från Nordregio, Håkan Ylinenpää från LTU samt Donna Chisholm från Highland and Islands Enterprise, med fokus på diskussion om smart specialisering och innovation i glesbefolkade områden utifrån aktuell forskning, där även Katja Reppel från EU-kommissionens smart specialiseringsenhet var inbjuden men blev sjuk.
 - Därtill bidrog publiken med inspel och Erik Bergkvist, Region Västerbotten, avslutade seminariet och bjöd tillsammans med ordföranden för NSPA, Satu Verheävesa till en efterföljande mottagning.

Även detta år anordnade North Sweden för NSPA tillsammans med skotska Highlands and Islands ett uppskattat seminarium under European Week of Regions and Cities på Scotland House i Bryssel (11/10).

Fokus var på smart innovation i glesbefolkade områden. I en initierad diskussion bidrog Håkan Ylinenpää, LTU, Jukka Teräs, Nordregio, och Chris McDonald, OECD, med färsk forskning samt Donna Chisholm, H I Enterprise, med "verklighetskollen". NS följde även upp gentemot EU-kommissionen som skulle varit med. Ofta syftar inbjudan till EU:s ansvariga att delta i events till att just få till en fortsatt dialog i en fråga.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Det mer handfasta byggandet av den pågående EIP:n Smart Cities fick läggas lite i träda på grund av personalsituationen under hösten 2017, dock förberett för att kunna följas upp kopplat till EU:s kommande relevanta utlysningar, medan fokus under tiden kunnat hållas på det viktiga att lägga en grund för regionens position i kommande forsknings- och innovationsprogram utifrån att lyfta fram i EU relevanta forskningsområden och (potentiellt) ledande kluster/testbäddar.
- ✓ NS har samtidigt kunnat upprätthålla en hög profil gentemot EU:s policyagenda avseende det av North Sweden initierade "Smart Glesbygdsregion" med såväl inbjudan att medverka vid EU-kommissionens stora Smart Regionskonferens som att anordna ett mycket välbesökt pass under European Week of Regions and Cities med en hög nivå på diskussionen mellan ledande forskningsaktörer och auktoriteter kring smart specialisering och innovationsbyggande i glesbefolkade områden från Nordregio, OECD, LTU och från Skottland, som givit genklang och intresse också i EU-kommissionens berörda enheter för dessa frågor.
- ✓ Umeås arbete som en Lighthouse City inom Smart Cities och andra städernas intresse för det genom NSPA:s EIP Smart Cities, där NS en gång bidrog till etablerandet av Kiruna Sustainability Center kopplat till stadsflytten, tillsammans med Universitetens ökande samverkan över gränserna inom den arktiska dimensionen, i sin tur ett resultat av NS och NSPA:s etablering av regionen som EU:s arktiska områden genom EU:s arktiska policy från 2016, *se under Arktis*, ger en god grund för att ta processerna vidare och även påverka nästa programperiod inom dessa fält.
- ✓ Det kan överlag noteras att EU-kommissionen aktivt idag söker samverkanspartner i mindre och medelstora städer och riktar utlysningar inom även Smart Cities åt det hållet utifrån en insikt om de större möjligheter som finns att kunna använda städer i den storleken som testbäddar för nya lösningar, vilket är ett tecken på det arbete som bland annat NS bidragit med för att ta bort gränserna om att det bara från början var tänkt för städer över 250 000 invånare och efter det en fortsatt aktiv och även direkt dialog med EU-kommissionen från NS sida.

VERKSAMHETSPLAN:

- **ICT-baserade lösningar och plattformar inom Digitala Agendan**
 - Målsättningar:
 - Regionen kunna visa på övergripande strategier som ett ledande område avseende ICT och den digitala agendan inom EU.
 - Utifrån intresset i EU för molnstrategier och energismarta lösningar bidra till ökad medvetenhet i EU om potentialen för datacenter och motsvarande i Övre Norrland.
 - Norra Sverige och NSPA kunna etablera sig som en testbädd och föregångare inom e-lösningar för hela EU.

GENOMFÖRANDE:

- NS har fortsatt följa arbetet med serverhallsetableringar i regionen för att finnas till hands för EU-kopplingen och haft löpande dialog med CDT med flera på LTU både i Bryssel och på hemmaplan, för att hitta former för att gentemot EU kunna stärka det arbetet och även haft ett antal möten med företrädare från bland annat Skellefteå och Node Pole om det.
- Den regionala datacenterstrategin och diskussionerna om en batterifabrik i regionen är exempel på smart specialisering för regional utveckling samt vikten av att i EU följa upp molnstrategin och växling till elbilar och motsvarande med också

klimatanalyser och strategier för etablering av den fysiska infrastrukturen kopplat till det för energi- och klimatsmarta lösningar och det var mot den bakgrunden som NS bland annat medverkade till att EU-kommissionens vice ordförande och ansvarig för Energiunionen, Maroš Šefčovič, vid ett besök i Umeå fick ta del av Node Poles och regionens arbete inom dessa områden, *se Attraktiv Livsmiljö*.

- Initiativet till Smart Regions som NS lyft fram inom EFNS och NSPA syftar till att etablera en plattform för EU-fokus på också mer glesbefolkade regioner än det starka urbana fokus som råder, med syfte att också lyfta fram regionens unika ICT-potential och redan idag föregångare inom många sektorer och en möjlig "testbädd" för nya ICT-lösningar för hela Europa och därmed forskning och innovation med stöd av H2020, där EIP:n inom Smart Cities kan ge konkret stöd för det.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Många regioner visar intresse för Smart Regions-initiativet som också kopplar till EIP:n Smart Cities för mindre urbana regioner som NSPA och andra som ingår i det konsortium NS är med i, med möjligheter att på EU-nivå lyfta fram ICT-koncept för de nordliga glesbefolkade områdena, inom exempelvis e-samhälle, Big Data och serverhallsetableringar samt så kallade seriösa spel och det är också ett tema i OECD-studien om vikten av att i NSPA skapa strategisk samverkan kring e-samhällslösningar som också kan bli nischer för aktörer att sälja globalt att nu kunna ta vidare i diskussionerna om en S3-plattform i NSPA.
- ✓ North Sweden har i olika sammanhang kunnat bidra till att gentemot relevanta aktörer i EU föra fram vikten av att i EU kopplat till den befintliga molnstrategin också ha en datacenterstrategi för den fysiska infrastruktur som krävs och på motsvarande sätt avseende klimatstrategierna kopplat till elbilsinvesteringar, så att det byggs ut på ett hållbart sätt i Europa, och därigenom kunna bereda mark för ett mer strategiskt sådant arbete och redan det att kommissionären med ansvar för Energiunionen efter besök i regionen lanserat sådana tankar kring batteriproduktion är steg i den riktningen.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Programsynergier och Smart Specialiseringsstrategier (S³)**
 - Målsättningar:
 - Regionen etablera strategi för satsningar inom excellenta FoI-miljöer med stöd från EU:s olika instrument och kombinationer av dem.
 - Regionen tillämpa S3 för att med stöd av EU stärka tillväxtområden och strategiska kluster i samverkan med akademi, industri och SME:s.
 - Utökad innovationsutbyte över gränserna och utifrån OECD-studien i dialog med EU etablera smart specialisering i samspel med hela NSPA.

GENOMFÖRANDE:

- NS har följt och informerat om planeringen av H2020 programperioden för 2018-2020 inom bland annat NS dialoggrupp inom FoI och strategiska diskussioner med fokus på synergier mellan strukturfonderna och H2020 för regional kapacitetsuppbyggnad med sikte på nästa programperiod.
- NS för i alla sammanhang där så är relevant, såväl gentemot hemmaaktörerna vid deras möten med NS som gentemot EU:s aktörer och aktiviteter på Brysselarenan fram regionens unika möjligheter till smart innovationssystem och en "testbädd för hela Europa" utifrån närheten mellan aktörerna i samspel mellan akademi, näringsliv och samhälle och det var också ett av budskapen i samband med det seminarium NS

- anordnade under European Week of Regions and Cities med fokus på smart specialisering genom smarta innovationssystem.
- Överlag har under året North Swedens mer direkta koppling till smart specialisering varit arbetet med att utifrån OECD-studien kring regionens framtida relevanta fokus för hållbar tillväxt se möjligheterna för en gemensam plattform inom NSPA för smart specialisering, *se under OECD*, samt därtill engagemanget i EIP:n Smart Cities för att fördjupa det regionala innovationsarbetet gentemot europeisk nivå och kunna hitta samspel med regionens ledande innovationsmiljöer.
 - Positivt har varit en ökande besöksfrekvens från LTU och UmU till North Sweden i Bryssel för dels dialog med kontoret, *se besöksgrupper sist i berättelsen*, dels utbyte med relevanta aktörer i EU i ett mer strategiskt arbete för att framåt ta del av EU:s forsknings- och innovationsprogram utifrån de egna prioriterade starka forskningsområdena i samklang med regionernas strategier och har varit en del av del dialog NS fört med respektive Grants Office de gångna åren samt att NS vid några av besöken ordnade "miniseminarier" med företrädare från EU:s klusterenhet, arktiska samordnare, ERRIN och Vinnova med flera för dialog.
 - North Sweden har i dialoggruppen för Regional Utveckling också under året kunnat lyfta frågan om programsynergier och utifrån det gentemot EU i underlag för positioner, direkt dialog samt den arktiska samrådsprocessen peka på de brister som finns att ta med i kommande programperiod, som för regionens universitet gör regionalfonderna mindre attraktiva samtidigt som det uppstår ett glapp i kopplingen mellan där forskningsmiljöerna kan bidra till regional utveckling och vice versa.

Det är positivt att Umeå Universitet och Luleå Tekniska Universitet har ett ökat deltagande i EU:s forskningsprogram samt kommer till Bryssel i samspel med North Sweden, såsom UmU universitetsledning med rektor i spetsen i diskussion på NS med forskningsnätverket ERRIN (16/10).

Olika konstellationer av såväl forskare i större och mindre grupper som andra från båda universiteten inklusive LTU Business har träffat NS och varit i Bryssel för att inhämta kunskap om bl a kommande forskningsprogram. Vid några av besöken har NS anordnat "miniseminarier" med företrädare från EU, forskningsnätverk och Vinnova.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ OECD-studien har givit underlag för vidgade diskussioner om Smart Specialisering i regionerna och lite av ett förnyat engagemang för det i linje med de tydliga budskapen från EU om att det kommer att vara en grundsten för kommande regionalpolitiska program i EU, inklusive en strävan om gränsöverskridande samverkan runt det som ligger i linje med NS framtagande av underlag för att starta en sådan process i NSPA med stöd från EU för det.
- ✓ Intresset för Horizon 2020 och ett mer strategiskt arbete runt det har ökat och Universitetens intresse för att lära sig mer genom besök i Bryssel beror givetvis av

olika orsaker, men NS dialog med aktörerna spelar förstås in och det är ett tecken på North Swedens relevans och en god grund för arbetet inför FP9 att NS aktivt engageras i besöken och diskussionerna även på hemmaplan likaväl som att i förberedelserna för nästa programperiod i skrivningar och dialog med EU:s företrädare föra vidare de synpunkter som finns på dagens program.

- ✓ Genom positionerna i EFNS och träffar med regionens olika aktörer inklusive de offentliga företrädarna, diskuterar de regionala politiska aktörerna forskningsfrågorna i relation till EU mer konkret och det bidrar även på hemmaplan till en mer strukturerad gränsöverskridande samverkan mellan Regioner, Landsting och Universitet i linje med kraven i H2020.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Ledande regionala innovationsmiljöer och kluster sammanlänkade på EU-nivå**

- Målsättningar:

- Ökande medverkan från regionens aktörer i EU:s olika plattformar för kunskapsutbyte och gemensam innovationskraft, såsom olika EIP.
- Starka FoI-miljöer i regionen som på EU-nivå också är delaktiga inom relevanta Knowledge and Innovation Communities (KIC).
- Regionens Biokluster delaktiga i EU:s innovationsprocesser inom bioekonomin.
- Stärkt rymdkluster i Kiruna med synergier till andra FoI-områden och uppmärksammas som strategisk resurs för EU.
- Övre Norrlands potential som testbädd för fullskalig vindkraft i kallt klimat kunna utvecklas med stöd från EU.

GENOMFÖRANDE:

- NS medverkade vi en sammankomst hos ERRIN med EU-kommissionens egen forskningsenhet om anordnande av innovation camps i regionerna inom ramen för European Regions Research and Innovation Network om norra Sveriges möjligheter att husera en sådan övning (6/12).
- Ett arbetsområde som fortsatt ökar i betydelse och North Sweden arbetar med policypåverkan kring, men också med sikte att få in regionens forsknings- och innovationsaktörer på EU-arenan, är Bioekonomi, där NS medverkat aktivt på olika sätt inom ramen för skogen som en viktig resurs för norra Sverige med relevanta aktörer inklusive forskning på universiteten inklusive SLU, *se under Skog som Råvara*.
- North Sweden finns med i ERRIN:s bioekonomiarbetsgrupp för att medverka i olika aktiviteter och föra in norra Europas syn på skoglig biomassa för att påverka EU:s syn på hur skog kan användas i klimatomställningen.
- North Sweden har fortsatt utveckla samverkan kring rymdverksamheten och det kluster som finns i regionen för att stärka det på EU-arenan genom möten i Kiruna och LTU med sikte på att göra en "pilot" för hur North Sweden kan samverka med universitet och region kring specifika regionala starka områden för att skapa intresse i EU och även ökade stödmöjligheter genom inte minst forskningsprogrammen till regionens aktörer.
- North Sweden fick i dialog med EU-kommissionen under året ett mycket positivt svar från Generaldirektören för DG Energy om framtida stöd för forskning kring landbaserad vindkraft i kalla klimat till gagn för sådana regionala satsningar utöver tidigare fokus i EU på stöd för forskning kring havsbaserad vindkraft, utifrån den position NS skrivit fram till EFNS under tidigare år om det.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har de gångna åren arbetat mycket med att bidra till regionens engagemang i KIC och EIP, inte minst olika råvaruinitiativ, som LTU och regionerna med flera idag är inne i och driver, men för NS del under 2017 inte fokuserat på att dra i det ytterligare utöver att följa och bistå löpande med sikte mot att bereda mark för kommande ramprogramperiod och möjliga relevanta forskningskluster utifrån framtagna forskningspositioner inom EFNS och stöd i EIP:n Smart Cities.
- ✓ Ett av regionens starka kluster i form av skoglig biomassa och EU:s pågående arbete med Bioekonomi även inom forskningsfältet gör att det också inom Innovationsunionen är ett område som NS mer aktivt börjat samla insatser runt och hitta partner på EU-arenan för att stärka och också föra in regionens regionala utvecklingsperspektiv på, då det finns många policyprocesser som annars kan begränsa pågående regionala satsningar inom utveckling av exempelvis biobränsle.
- ✓ North Sweden har fortsatt samla in regionala perspektiv kring rymdverksamheten och se hur de kan matcha relevant arbete inom EU för att kunna etablera nytta för regionens aktörer gentemot EU och bättre synliggöra denna regionala tillgång i EU.

INRE MARKNAD

Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att North Sweden aktivt ska medverka till att Botniska korridoren med Luleå hamn tillsammans med Northern Axis förblir del av CEF, finansieringsmekanismen för TEN-T, och för det medverka till att Botniska Korridoren kan bli en fullvärdig stomnätsskorridor. NS ska gentemot EU kunna visa på vikten av att knyta ihop Europas nordliga delar, exempelvis genom att inom ramen för EU:s TEN-T och arktiska politik introducera begreppet den "Arktiska Triangeln" och utifrån Östersjöstrategins målsättningar visa på behovet av en fungerande färjetrafik över Kvarnen och andra tvärförbindelser. North Sweden ska arbeta för att regionen tar del av och ansöker om finansiering genom TEN-T/ CEF och andra EU-finansieringsinstrument samt i EU synliggöra dessa ansökningar och etablerandet av sammanlänkade så kallade gröna korridorer inkluderande Övre Norrland.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Botniska korridoren (BK) med Norrbotniabanan (NBB) och Northern Axis (NA)**
 - Målsättningar:
 - Övre Norrlands intressen säkerställas inom stomnätet för TEN-T.
 - Botniska Korridoren (Botniabanan, Norrbotniabanan, Haparanda-banan och Malmbanan) med Luleå hamn förblir del av CEF och TEN-T Core Network och vara tydliga objekt berättigade till stöd från EU:s fond för infrastruktursatsningar, Connecting Europe Facility (CEF).
 - BK ska i kommande programperiod post-2020 kunna bli en fullvärdig EU stomnätsskorridor genom att integreras som en förlängning av den befintliga stomnätsskorridoren Skandinavien-Medelhavet (Scan-Med).
 - BK i sin tur etableras som en prioriterad integrerad del i Scan-Med genom att etablera en "Arktisk Triangel" i Övre Norrland från Europa mot Norge respektive Finland.

GENOMFÖRANDE:

- NS ingår i olika samverkansorgan och för löpande dialog med olika parter för att tillse att kunskap finns om EU:s inriktning och processer samtidigt som Övre Norrlands perspektiv kommer in i dessa och att regionen och BK är representerade vid seminarier och diskussioner om EU:s politik för transportinfrastruktur.
 - North Sweden för löpande dialog och träffar med sin transportpolitiska dialoggrupp och regionens infrastruktur tjänstemän för att planera påverkansarbetet i Bryssel och bidra med Brysselperspektiv hemåt.
 - NS ingår i Norrbotniabanans styrgrupp samt arbetsutskott där NS deltagit på möten och strategiska diskussioner samt avstämning och planering av aktiviteter.
 - NS deltog aktivt i arbetet i EFNS infrastrukturgruppen för strategiska diskussioner för samverkan inom EFNS och även med andra nyckelpersoner i regionen, vid planering och avstämning kring genomförande påverkansaktiviteter.
 - NS förde likaså direkta samtal med Näringsdepartementet och Trafikverket om utveckling av transportsystemet i Norrbotten och Västerbotten utifrån ett Brysselperspektiv.
 - NS ingår i CPMR Östersjökommissionens, BSC, transportarbetsgrupp med deltagande i möten för strategiska diskussioner om påverkansaktiviteter och dialog med CPMR:s Östersjösekretariat i det som berör Östersjöregionens infrastrukturprioriteringar men också CPMR:s grupperingar för transportfrågor såsom CPMR transportmöten för alla geografiska kommissioner, de s k Inter-Commission Transport Working Groups.
 - NS samspelade därtill med regionala näringslivsintressen såväl gruvindustrin, skogsindustrin och Handelskammaren Norrbotten vid exempelvis skrivning av positionspapper samt genomförande av seminarier och anordnande av möten med nyckelpersoner i EU.
 - NS samspejar med relevanta aktörer i Bryssel såsom NSPA även inom infrastrukturfrågor som Northern Axis och Botniska Korridoren och vikten för EU av transporter i norra Europa.
- NS har agerat för att i EU, men även i att bistå hemåt, för att uppmärksamma Övre Norrlands behov av tillförlitlig transportinfrastruktur genom stomnätet och särskilt förlängning av EU:s stomnätskorridor norrut och vikten av att knyta samman Europas nordliga områden mot världen inom ramen för såväl EU:s arktiska strategi som OECD-studiens betoning av infrastrukturinvesteringar för tillväxt i norr, bland annat genom;
 - Fortsatt nära dialog med den europeiska samordnaren för korridoren Skandinavien-Medelhavet, ScanMed, Pat Cox, som på ett mycket tidigt stadium insåg behovet, fördelar och möjligheter av förbättrade och närmare kopplingar av TEN-T-systemet till det Europeiska Arktis.
 - NS tillsammans med NSPA träffade företrädare för DG Move för att informera om OECD-rapporten för NSPA-områdena samt om det Arktiska samrådet och fokus i dessa på behov av investeringar i infrastruktur i de nordligaste glesbefolkade områdena (20/6).
 - Löpande dialog med EU-kommissionens DG Move, om behov, möjligheter och potentialer i transportsystemet i Norrbotten och Västerbotten för att säkerställa att regionens intressen tillvaratas i kommande förhandlingar om EU:s långtidsbudget, MFF, och vid utformning och utveckling av finansieringsinstrumentet för infrastruktur, CEF-förordningen.

- På olika sätt uppmärksamma EU:s institutioner, framförallt EU-kommissionen och även Europaparlamentet, på Övre Norrlands behov av tillförlitlig transportinfrastruktur till gagn för hela Europa, såsom att förse dem med underlag i form av politiska positionspapper, analyser, scenarier och trender, behov och utmaningar samt möjligheter i Övre Norrlands infrastruktur.
- Särskilt i dialogen påpeka råvarutransporternas vikt med EU-kommissionens DG Grow och DG Move, som är grunden för EU:s intresse att investera i transportkapacitet i norra Sverige.
- Genom kontakterna med EU och ställningstaganden från EU:s sida också ge stöd åt de regionala aktörerna gentemot nationell nivå.
- Gentemot EU löpande synliggjort genomförandet av pågående CEF-projekt i Övre Norrland och mot hemmaplan pågående arbete i EU för att genomföra CEF och TEN-T.

Väl så viktiga som positioner och större evenemang är de mindre och mer direkta mötena, såsom ett av NS anordnat samtal i Almedalen mellan samordnaren för ScanMed, EU:s huvudtransportkorridor till Sverige, Pat Cox, och infrastrukturminister Anna Johansson (5/7).

Att Övre Norrland vill ha satsningar på sin infrastruktur är givet, men att även EU vill det för att bli a via Norrbotnibanan knyta EU mot Arktis, som Pat Cox återkommande lyfter fram, och på inbjudan av NS till Almedalen påtalar det för svenska företrädare, stärker förstås möjligheterna att kunna få det stöd som krävs från även nationell nivå.

- I och med att revideringen av det framtida TEN-T i EU påbörjades samtidigt som förberedelserna för kommande budgetförslag avseende CEF-förordningen för Post-2020 tog fart under 2017, fokuserade NS på det och att gentemot hemmaplan fortsatt samla aktörerna för vikten av att i de diskussionerna kunna lägga en grund för att komma med i EU:s stomnätskorridorer för BK med anslutningar, inklusive behovet av att från regeringen gentemot EU få ställningstaganden till stöd för detta, och tog för det initiativ till underlag för sådana ställningstaganden, såsom;
 - Positionspapper om EU-kommissionens halvtidsutvärdering av CEF som inspel för att säkerställa att regionens intressen tillvaratas främst vad gäller förlängning av Core Network Corridor ScanMed som antogs vid EFNS den 23/2 i Skellefteå och bland annat lyfte in tanken om en "Arktisk korridor" jämställd andra prioriterade infrastrukturprojekt i EU, som kunnat användas för att påverka i EU.
 - Positionen kunde via NS kommuniceras till EU:s institutioner, EU-kommissionen DG Move, Europaparlamentets Trafikutskott, och därutöver till regeringskansliet, Näringsdepartementet och Trafikverket, utöver olika andra lobbyorganisationer.
 - NS har följt upp samrådet av halvtidsutvärdering av förordningen för CEF samt för att bereda ytterligare underlag som inspel för att säkerställa att regionens intressen tillvaratas i aviserad kommande rapport om samrådet under 2018.

- Bistått hemmaaktörerna genom att flagga för riskerna med Sveriges budgetrestriktiva linje avseende att inte driva frågan om en förlängning av korridoren norrut för framtida investeringar i norra Sveriges transportnät från EU:s sida och i yttrandena till Näringsdepartementet över förslag till Nationell plan för transportsystemet, NTP, 2018-2029 från Region Västerbotten, Region Norrbotten och Norrbottens kommuner lyfts betydelsen av att förlänga ScanMed fram och det förespråkas även av de övriga nordliga länen och Örebro.
- NS tog under hösten 2017 för EFNS infrastrukturgrupp och dialog med NS transportpolitiska dialoggrupp även fram underlag och struktur för ett positionspapper om "EU:s framtida transportpolitik samt reflektioner om utveckling av TEN-T systemet utifrån förutsättningar och behov i de norra regionerna" kring vikten av säkerställande av stomnätsstatus för redan definierade objekt i CEF och förlängning av ScanMed samt en hög ambitionsnivå CEF post 2020, Motorways of the Sea och ERUF m fl, att kunna läggas fram till Europaforum Norra Sverige 2018.
- NS lyfte under året i arbetet med positionerna även fram reflektioner om TEN-T Post 2030 och för det behovet av framtagande av en regional "berättelse" för vikten av att investera i norra Europa för utvecklingen av TEN-T systemet, för kommande positioner, förslag och förhandlingar på EU-arenan men även nationellt.
- NS förde samtal med regionala aktörerna i NS transportpolitiska dialoggrupp och andra om problematiken och möjligheterna med ERTMS signalsystem som är en del av kraven för EU:s stomnät och frågan hanteras på hemmaplan under 2017 och vid behov under kommande år gentemot EU.
- NS har för regionens och Botniska Korridoren-projektgruppens räkning samordnat besök av samordnaren för stomnätskorridoren ScanMed under Almedalsveckan för aktiviteter med norra Sverige gentemot nationell nivå:
 - NS bjöd Pat Cox, samordnaren för ScanMed, samt Leo Huberts, Special Adviser, EU-kommissionens DG Move, till Almedalsveckan och höll i alla kontakter med DG Move kring planeringen av besöket och det späckade programmet som inkluderade en träff med infrastrukturminister Anna Johansson och medverkan i olika enskilda möten samt möjligheter för även ett flertal av de andra regionerna belägna längs med ScanMed-korridoren att få Pat Cox att medverka i olika programpunkter under dagarna (5-7/7).
 - North Sweden anordnade under Almedalsveckan ett seminarium, "Arctic Transport Café", i samverkan med Region Västerbotten och Region Norrbotten, för samtal om utveckling av transportsystemet i det svenska Arktis inbegripet frågan om förlängning av ScanMed norrut med Pat Cox för EU och Erik Bergkvist från Region Västerbotten och därutöver medverkan av Region Norrbotten och Luleå hamn med flera (4/7).
- NS har deltagit i samverkan genom Botniska Korridoren-projektet i Sverige samt med BK:s svenska och finska regionkontor i Bryssel med avstämning/möten internt och med nyckelpersoner i regionen och Bryssel, för gemensamma aktiviteter:
 - NS tog fram utkastet till det gemensamma BK-yttrandet om halvtidsutvärderingen av CEF och samordnade avstämning med övriga regionkontor inom BK-samarbetet utifrån de positioner NS tidigare tagit fram för och blivit politiskt förankrade i EFNS, med argument för en förlängning av stomnätskorridoren ScanMed på svensk sida och North Sea-Baltic på finsk (29/3).
 - NS intog en aktiv roll i planeringen av seminariet "Future of the TEN-T Core Network Corridors" i Europaparlamentet, tillsammans med regionkontor för BK i Bryssel där NS tillsåg att Erik Bergkvist var avsedd att medverka som regional

- företrädare men blev sjuk dock och medverkan av Herald Ruijters, direktör EU-kommissionens DG Move med ansvar för TEN-T, Åsa Webber, Ambassadör Sveriges ständiga representation vid EU och Mervi Kaikkonen, Transportråd Finlands ständiga representation vid EU, som höll huvudanföranden om utvecklingen av EU:s transportpolitik samt därutöver medverkan från industrin som lyfte fram investeringsbehov och utvecklingspotentialer (18/10).
- NS tog även utifrån samtal med DG Move initiativ för att inom BK-projektet ta fram studier över transportflöden och prognoser, och det arbetet inleddes under hösten 2017 och NS medverkade i planeringen och diskussioner om studiens innehåll samt tog in synpunkter från DG Move om innehåll och inriktning för studien att presenteras i början av 2018.
 - North Sweden höll i att anordna ett besök i Bryssel för en politiskt ledd delegation från Norrbotten och Västerbotten med Niklas Nordström, Luleå, Niklas Sirén, Kiruna, Lorents Burman, Skellefteå, Johan Söderling, Vännäs samt Hannah Öhman, SmurfitKappa och Uday Kumar, Järnvägstekniskt centrum vid LTU, och från tjänstemannasidan Mårten Edberg, Region Västerbotten och Elisabeth Sinclair, Norrbotniabanan (26/4).
 - Gruppen träffade nyckelpersoner på EU:s institutioner såsom samordnaren av ScanMed, Pat Cox, för ett dialogmöte på North Swedens kontor och tjänstemän på DG Move.
 - De träffade även ledamöter i Europaparlamentet Marita Ulvskog (Sysselsättningsutskottet), Jens Nilsson (Transportutskottet) och Jytte Guteland (Miljöutskottet).
 - NS deltog i Connecting Europe-konferensen som anordnades av det estniska ordförandeskapet och EU-kommissionen i Tallin med EU-kommissionärer, transportministrar, europeiska korridorsamordnare, industri, regionföreträdare m fl och möjligheter att följa upp pågående arbete om genomförande av CEF och TEN-T, samt korridorsamordnarnas arbete och att från North Sweden tillsammans med NBB samtala med EU:s transportkommissionär, Violeta Bulc, samordnaren för Scan Med, Pat Cox, ordföranden för Transportutskottet i Europaparlamentet, Karima Delli, och många fler om transinfrastrukturen i Övre Norrland och om de framgångar som nått i och med att Trafikverket inkluderat Norrbotten i sitt förslag till nationella transportplanen som en del av fullbordandet av TEN-T norrut (21-22/9).
 - NS har genom arbetet med den arktiska agendan, *se under Arktis*, med sina kopplingar till också Barentssamverkan kunnat synliggöra Norra Sveriges behov av fungerande infrastruktur på Northern Axis, d v s Malmbanan och Haparandabanan, och vidare mot Transsibiriska järnvägen, som en del av en av NS lanserad "Arktisk Triangel" som binder samman EU via Botniska Korridoren genom Övre Norrland till det nordligaste Europa mot Norge och Finland.
 - NS var aktiv i skrivningen om transportdelen i samrådet om Arktis och prioriterade investeringar i Norrbotten och Västerbotten för att visa på förändrade handelsvägar och i EU skapa beredskap för framtida förändringar med fokus på våra regioner, dels genom NSPA som samordnare av det regionala inspelet till EU under våren 2017 och i avstämning med NS transportpolitiska dialoggrupp under hösten 2017 för det som blev slutrapporten från DG Mare.
 - NS medverkade med en presentation av status kring TEN-T och CEF vid Barents regionala arbetsgrupp inom transporter och logistikträff i Bryssel för planering av gemensamma aktiviteter inom ramen för den gemensamma ansökan från Kolarctic-programmet och där NS kommer bistå Länsstyrelserna i Övre Norrland

med rådgivning om relevant EU-policy främst Gröna korridorer och synliggöra projektet i Brysselmiljö, där gruppen nu träffade Merja Kyllönen, ledamot i transportutskottet (27/9).

- NS blev utifrån engagemanget för Arktis och dialogen med EU om det inbjudet att i Bryssel tala på den inom järnvägsfrågor inflytelserika samverkansorganisationen FERRMED:s konferens i Europaparlamentet, "Key Corridors, main terminals and train features in the 'Silk Road' railway network - Towards a high performance pipeline Trans-Eurasian Railway Land Bridge", där NS genom Mona Mansour lyfte fram möjligheterna på transportsystemet via norra delen av Northern Axis i Norrbotten och Västerbotten kopplat till de transeuropeiska handelsrutterna och transportkorridorerna till Kina (8/11).
- NS lät också under hösten 2017 ta fram en praktikantrappport om "Den nordliga handelsrutten Northern Axis-Sidenvägen" för att ge underlag för fortsatt diskussion den omdebatterade nya Sidenvägen från Kina till Kouvola i Finland och möjligheterna att koppla Northern Axis och transportsystemet i Norrbotten och Västerbotten till det i ett globalt och europeiskt perspektiv.
- NS tog aktiv del i skrivelsen av transpordelen i den gemensamma positionen "Connect the Baltic with the Arctic" för CPMR Östersjökommission i deras påverkansarbete i EU.
- NS har samverkat med Barents Euro-Arctic Pan-European Transport Area, BEATA, och Northern Dimension Transport Logistics, NDPTL, som plattformar och även möjligheter till finansiellt stöd, och tillsett att Barentsregionen/BEATA från svensk sida är representerade vid seminarier och diskussioner om EU:s transportpolitik, särskilt när Sverige tog över ordförandeskapet i Barentssamarbetet i samspel med Övre Norrland under hösten 2017.

North Sweden för dialog med EU:s aktörer och de medverkar i North Swedens aktiviteter inom exempelvis nätverket Botniska Korridoren, där Herald Ruijters, Generaldirektör för DG Move, med Åsa Webber, Sveriges vice ambassadör till EU, m fl, deltog i en diskussion om transporter i norr i Europaparlamentet (18/10).

Med EU-parlamentariker Jens Nilsson i transportutskottet som värd från svensk sida och företrädare från politik och näringsliv fördes en dialog om vikten av investeringar i norr. Herald Ruijters bistod EU:s vilja att ge stöd med tydliga budskap om att Sverige och Finland nu måste nominera berörda projekt till EU.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Våldigt mycket av den stora mängd aktiviteter som varit under 2017 är för att kraftsamla kring fortsatta möjliga stöd från EU för infrastrukturinvesteringar i regionen med fokus på de huvudstråk som EU är intresserat av och regionen är utifrån det arbetet från NS sida, i samspel med olika aktörer, i högsta grad förberedd inför förhandlingarna om EU:s långtidsbudget och "CEF2".

- ✓ En del av att förbereda regionens ställning i de diskussioner som accentuerades under 2017 var att NS aktivt efter framgången med att få med BK i EU:s övergripande core network, som bland annat ger finansiering till de först delarna som nu projekteras av Norrbotniabanan, medverkade till att, utifrån insikt om att framgång i EU bygger på samverkan, hålla fast vid konceptet och projektet Botniska Korridoren som ett verktyg för arbetet med att göra BK till en fullvärdig del av EU:s core corridor network, mot bakgrund av en bedömning att DG Move sannolikt och under året uttalat strävade mot att få in alla huvudsträckor i core corridornätverket och ta bort övrigt för att renodla och koncentrera satsningarna.
- ✓ North Swedens arbete med att föra nära dialog med DG Move på högsta nivå och ta tillvara möjligheten att tidigare år möta samordnaren för ScanMed-korridoren, Pat Cox, har under 2017 givit utdelning under fortsatta möten och dialog i en tydlighet från DG Move och därmed EU-kommissionen om att kopplat till EU:s arktiska agenda också vilja lyfta in Botniska Korridoren, eller "the Bothnian Extension of the ScanMed" som det kommit att kallas, med framförallt Norrbotniabanan och Malmbanan samt Haparandbanan som en förlängning av ScanMed, även om inga beslut kan tas om det utan regeringens godkännande och därför även från EU satt ökad press på nationell svensk nivå om det inför att förslag läggs i EU under 2018.
- ✓ Det är en tydlig återkoppling av NS budskap när ansvariga i EU-kommissionen i olika sammanhang uppmärksammar vårt budskap om den nordliga delen av Skandinavien som den saknade länken i ScanMed och att korridorsamordnaren och DG Move väljer att vilja medverka i NS anordnade aktiviteter inklusive inbjudan till Almedalen.
- ✓ Regionens arbete för att undersöka möjligheterna att utvidga Northern-Axis österut har fått nyväckt intresse och ny skjuts utifrån dels NS arbete med den arktiska agendan i EU och engagemang från finsk och norsk sida och även att North Sweden kunna såväl medverka i och genom den nära dialogen med EU:s aktörer bli direkt inbjudet till diskussioner i EU om nya länkar till den europeiska arktiska regionen, som hemåt peka på de globala nya handelsrutter som kan kopplas till övriga infrastrukturen i regionen, inklusive den nya "Sidenvägen" där diskussioner nu pågår med finska och norska regioner för att ta fram förstudier.
- ✓ NS har genom sina goda kontakter på både hemmaplan och i EU kunnat föra en aktiv och konkret dialog om utmaningar och möjligheter i Northern Axis, inklusive finansiering av olika projekt, som ger fördelar och genvägar för dialogen som i samspel med hemmaaktörerna i Övre Norrland visar på North Swedens relevans som dörröppnare och processledare.
- ✓ NS naturliga roll i påverkansarbete är att tillföra EU-perspektivet i de strategiska diskussionerna på hemmaplan och det blev allt mer tydligt under 2017 då Pandoras ask åter öppnades inför förestående förhandlingar om MFF, vikten av att NS kunde bidra till att i dialogen med DG Move säkerställa att korrekt fakta låg till grund för diskussionen bland många florerande rykten samtidigt som den nära dialogen med regionens aktörer renderar snabb och god återkoppling och lyhördhet för åtgärder med ibland väldigt kort varsel, vilket är en väldig styrka för Övre Norrland
- ✓ Det är för tidigt i processen att säga hur strukturen för framtida TEN-T och CEF kommer att se ut, men inte desto mindre är det tydligt med vikten av ett intensivt arbete från North Sweden i detta skede för att bibehålla stomnätstatus i CEF för Övre Norrland som också ger positiva effekter för viljan till investeringar även i omkringliggande övergripande nätet inklusive finansiering från NDPTL och i det sammanhanget har det kopplade arbetet med såväl OECD-studien för NSPA som den

arktiska samrådsprocessen spelat en direkt roll för EU:s bredare intresse för infrastrukturfrågorna i regionen.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Blue Growth i norra Östersjön genom Motorways of the Seas (MoS)**
 - Målsättning:
 - Mer av Sjömotorvägar/Motorways of the Sea (MoS) för tillväxt i Östersjöregionen med en samlande öst-västlig länk Midway-Alignment över Kvarken.
 - Utveckling av TEN-T i norra Östersjön med fortsatt stöd från EU till Luleå hamn för att bibehålla status som del av Core Network.
 - Bättre förutsättningar för regionens övriga hamnar att ta del av EU:s stöd genom fler hamnar kunna kvala in till Comprehensive Network.

GENOMFÖRANDE:

- NS förde dialog med EU:s institutioner, bevakade och deltog i diskussioner i Bryssel för att säkerställa och tillvarata Norrbottens och Västerbottens positioner för uppgradering och förbättring av sjömotorvägarna.
 - NS tog särskilt del av det arbetsprogram samordnaren av MoS, Brian Simpson, under året tog fram för Motorways of the Sea i vilken det görs rekommendationer om att arbeta för bättre förbindelser mellan stomnätet och perifera områden i norr, att från norra Sverige särskilt framhålla i diskussionerna framåt.
 - NS tog fram ett positionspapper om "EU:s framtida transportpolitik samt reflektioner om utveckling av TEN-T systemet utifrån förutsättningar och behov i de norra regionerna" för beslut på EFNS 2018 som också lyfter vikten av MoS som en separat horisontell korridor för att stödja sjöfartssektorn att uppnå framtida miljömål och integrera sjöfarten i logistikkedjan, särskilt för norra Sverige med stor export av mineral och skog och ökande kommunikationsbehov över Kvarken.
 - NS har därtill följt upp med att förbereda underlag för ett särskilt MoS-positions-papper som inspel för att under 2018 säkerställa regionens intressen tillvaratas inför revideringen av CEF-förordningen bland annat genom att Motorways of the Seas bibehåller sin status som separat korridor i CEF för att kunna ge fortsatt stöd till regionen.
- NS förde dialog med företrädare för Luleå hamn om status för Malmporten och det pågående NDPTL-projektet samt arbetet för att få till stånd finansieringslösning för nästa fas för att kapaciteten på Luleå hamn och insatser för att tillförsäkra att Luleå Hamn förblir del av EU:s core network.
- På motsvarande sätt förde NS en fortsatt dialog med Region Västerbotten om Kvarkenförbindelsen Umeå och Vasa för en uppgraderad färjeförbindelse mellan Västerbotten och Österbotten och den fortsatta processen för det avslutade TEN-T/MoS-projektet "Midway Alignment" kring möjligheter för finansiering från CEF och andra möjliga instrument men där det inväntas besked från nationell nivå.
- NS följde även upp diskussioner hos EU:s institutioner om utformning av MoS framöver som ett betydelsefullt instrument för utveckling av hela stråket Mo i rana-Umeå-Vasa.
- NS har fört dialog med NS transportpolitiska dialoggrupp och regionens infrastruktur tjänstemän om nuläge och aktuellt i Bryssel och i regionen i nära dialog med våra huvudmannanorganisationer kring sektioner i övergripande nätet som främst berör de maritima sjömotorvägarna.

- NS bistod Handelskammaren Norrbotten med planering av programmet för seminariet "Framtidens Sjöfart 2017" i Luleå samt dialog om tänkt medverkan från Brian Simpson, europeisk samordnare för MoS, för att tillsammans med nyckelpersoner från offentlig förvaltning och industrin diskutera hur beslutsfattare i EU och de nordiska länderna agerar för att stärka sjöfarten i norra delarna av Norge, Sverige och Finland (30/5).
- NS har också medverkat till övriga aktiviteter för bättre sjöfartsförbindelser, såsom för utveckling av logistikcentrum i Piteå hamn och stöd till hemmaregionen via samverkan med regionkontor i Bryssel med lämpliga Östersjöhamnar för kontinuerliga båtförbindelser samt stöd till aktiva hamnföreträdare med rådgivning om EU:s vägar för att uppgradera hamnar inom TEN-T med därtill även skrivningar till EU-kommissionen och andra aktörer samt att i EFNS positioner påtala behovet av att metodologin i TEN-T revideras för att inkorporera andra delar i norr.
- NS har informerat om möjligheten att med stöd från Europeiska fonden för strategiska investeringar, EFSI, och EIB skraddarsy finansieringslösningar inklusive samfinansiering av olika instrument samt Europeiska centrumet för investeringsrådgivning, EIAH, för infrastrukturprojekt som bidrar till COP21-målen.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har under året dels kunnat bredda dialogen med fler hamnar i regionen och ökad kunskap om låneinstrumentet EFSI som möjliga investeringsmedel för även regionala blue growth-satsningar, dels följt upp de olika hamnprojekt som NS var med om att under tidigare år ge förutsättningar för finansiering till, bland annat stöd från NDPTL och CEF, såsom i Luleå hamn projektet Malmporten och Umeå hamn avseende investeringar mer kopplingar till tvärförbindelsen Midway Alignment.
- ✓ Brian Simpson, europeisk samordnare för MoS, presenterade därtill sin arbetsplan för MoS under hösten 2017 och i den framgick att MoS kriterier borde revideras för att underlätta finansiering av maritima projekt mellan stomnätet och perifera regioner i norra Europa helt i linje med det som NS i samverkan med regionen framfört.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Comprehensive network, gröna korridorer och övriga delar inom TEN-T**
 - Målsättningar:
 - E10 och E12 samt övriga delar av det övergripande nätet (TEN-T Comprehensive Network) i Övre Norrland ska kunna dra nytta av EU:s infrastrukturfinansiering.
 - Fler terminaler kunna kvala in till Comprehensive Network.
 - Övre Norrlands huvudstråk samt satsningar på intermodalitet mellan olika trafikslag kunna få stöd länkat till EU:s koncept gröna korridorer.
 - Övre Norrlands satsning på testbanan för tåg i Arktiskt klimat, Rail Test Nordic, kunna erhålla finansiering från EU:s program.

GENOMFÖRANDE:

- NS har följt upp samt förberett underlag som inspel för att säkerställa att regionens intressen tillvaratas inför revideringen av CEF-förordningen genom bland annat ta fram ett positionspapper om "EU:s framtida transportpolitik samt reflektioner om utveckling av TEN-T systemet utifrån förutsättningar och behov i de norra regionerna" med fokus på stomnätskorridorerna men också;

- samlat budskap om en utveckling av TEN-T systemet utifrån avlägsna arktiska regioners specifika behov och förutsättningar inklusive att för revidering av metodologin i TEN-T möjliggöra att även andra delar av nätet kan inkorporeras och därmed kan bli stödberättigade för medfinansiering från CEF.
- vikten av att även fortsättningsvis möjliggöra stöd till utbyggnad av infrastruktur för alternativa förnybara bränslen i regionen och välkomnade ambitioner att samordna utbyggnaden av alternativa bränslen via flaggskeppsprojekt och att regionens vägnät bör kunna integreras i dessa.
- NS har även fört en dialog med regionens infrastrukturansvariga och EU:s företrädare om stöd och uppmärksamhet i EU för regionala satsningar i linje med EU:s koncept för gröna korridorer också i Europas nordliga områden.
- NS har i samspel med sin transportpolitiska dialoggrupp och regionens infrastruktur tjänstemän planerat och därutöver med olika samarbetspartner som företrädare regionens intressen inom EU:s transportpolitik, genomfört aktiviteter i Bryssel och kunnat bidra med Brysselperspektiv hemåt, för ökad medvetenhet om vikten av att knyta samman Europas nordliga områden med inte minst fler tvärstråk inom ramen för EU:s engagemang för Barents och Arktis.
 - NS har samverkat med Barents Euro-Arctic Pan-European Transport Area, BEATA, och Northern Dimension Transport Logistics, NDPTL, som plattformar och även möjligheter till finansiellt stöd.
 - NS samtalade med EU-kommissionen DG Move NDPTL, som är en samverkan mellan EU och ett antal länder i norra Europa, där NS framförde vikten av fortsatt och förnyat samarbetsavtal för NDPTL-fonden post 2020 då NDPTL tillför ett mervärde för långsiktig utveckling av vårt transportsystem på områden som idag inte är stödberättigade för stöd från CEF.
 - NS förde nära dialog med Länsstyrelsen Västerbotten och Länsstyrelsen Norrbotten om planerade aktiviteter under det svenska ordförandeskapet för Barentssamarbetet, där diskussionerna på svensk nationell nivå varit att närma Barents med NDPTL-samverkan då Sverige även för närvarande håller i ordförandeskapet för NDPTL.
- NS har fört dialog med EU-kommissionen och Näringsdepartementet samt Trafikverket om finansiering av infrastruktur med EU-medel i regionen, främst Trafikverket om CEF-finansiering i samband med CEF-utlysningar och även med Trafikverket norr om status och läge med utveckling av NTP.
- NS har utvärderat hur arbetet med och behov av olika nya och innovativa transportlösningar i regionen kan samspela med EIP:n för Smart Cities för framtida möjliga aktiviteter och projekt och vid besök från regionen för dialog med EU-kommissionen och samordnaren för ScanMed, med intresse för nya innovativa utvecklingsmöjligheter för transportsektorn, lyftes exempelvis frågan om projektet för vintertestbanan för tåg i regionen som en möjlig innovativ testmiljö av intresse för även EU från medverkande företrädare från LTU (26/4).
- NS har informerat om möjligheten att med stöd från Europeiska fonden för strategiska investeringar, EFSI, och från EIB skraddarsy finansieringslösningar för infrastrukturprojekt.
 - NS etablerade i det arbetet kontakt med chefen för Europeiska investeringsbankens, EIB, Sverigekontor och förde diskussioner om finansieringslösningar från EFSI och EIB för infrastruktursatsningar i norr.
 - NS har utifrån det kunna hänvisa till möjligheten att via Europeiska centrumet för investeringsrådgivning, EIAH, erhålla rådgivning om finansiering av projekt inom

transportinfrastrukturområdet och hur EU-fonder kan kombineras med EFSI och andra finansiella instrument:

- NS bevakade och informerade om trilogförhandlingarna om förlängning av Europeiska fonden för strategiska investeringar, EFSI 2.0, som klubbades igenom under året och innebar en utökning av investeringsmålet till 500 miljarder euro.

Genom att samla politik, akademi och näringsliv, här en grupp i regi av Mona Mansour för samtal i EU-parlamentet om infrastruktur i norr, har North Sweden en unik möjlighet att gentemot EU bidra med relevant och kompetent kunskap (26/4).

Kommunalråden Niklas Nordström, Luleå, Niklas Sirén, Kiruna, Johan Söderling, Vännäs, och Lorents Burman, Skellefteå samt Hannah Öhman, SmurfitKappa och Uday Kumar, LTU, med Märten Edberg, Västerbotten, och Elisabeth Sinclair, NBB, träffade även Pat Cox, samordnare ScanMed, för konkreta transportöverläggningar. Det är möten som är uppskattade i EU.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Det är för tidigt i processen att säga hur strukturen för framtida TEN-T och CEF kommer att se ut, men inte desto mindre viktigt att vara aktiv och även visa aktivt intresse för EU:s olika "erbjudanden" vad gäller instrument som CEF och EFSI med flera som en konstruktiv samarbetspartner med lämpliga investeringsobjekt att visa upp, inklusive förlängningen av ScanMed inom EU:s stomnät, som också ger positiva effekter för viljan från EU till investeringar även i omkringliggande övergripande nätet inklusive finansiering från NDPTL för utveckling av olika delar av Övre Norrlands transportnät.
- ✓ NS kunde vid senaste omförhandlingen av NDPTL 2015 mellan EU och berörda länder, genom en workshop tillsammans med North Norway i Oslo, visa på nyttan med de medlen, som handlar om att bygga ihop regionerna i norr, vilket är betydelsefullt då NDPTL-kartan omfattar även sträckor utanför EU:s TEN-T-finansiering och därmed utgör NDPTL en viktig katalysator för utveckling av systemet i Barentsregionen och finns i och med det fortsatta påverkansarbetet från NS en grogrund för fortsatta sådana satsningar där norra Sverige hittills fått finansiering för några av de största projekten inom NDPTL.
- ✓ NS har varit en aktiv partner för att bidra med kunskap om möjliga finansieringslösningar för infrastruktur från EU inklusive låneinstrumentet EFSI.

VERKSAMHETSPLAN:

- **EU:s olika direktiv för övergång till mindre miljöbelastande bränslen**
 - Målsättningar:
 - Svaveldirektivet genomförs så att sjöfarten i Norra Östersjön har konkurrensneutrala förutsättningar mot övrig Europisk sjöfart.

- Förslaget om NOx-utsläppsområdet inte medföra konkurrensnackdelar för sjöfarten i Norra Östersjön.
- Kunskap om stödmöjligheter från EU för utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel på Östersjön.
- Kännedom om finansieringsmöjligheter från EU för utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel i Övre Norrland.

GENOMFÖRANDE:

- NS har bevakat EU-kommissionens initiativ om finansiellt stöd för anpassning till strängare miljöregler samt EU-kommissionens översyn av NOx-utsläppsstandarder och återfört information till hemmaregionens aktörer.
- NS har bistått regionens aktörer med information om genomförandet av direktivet om infrastruktur för förnybart bränsle och möjlig finansiering från EU för exempelvis biogasutbyggnad.
- NS bevakade revidering av RED II (Förnybarhetsdirektivet) och trilogförhandlingarna om LULUCF (Markanvändningsdirektivet), som båda är betydelsefulla för framställning av biobränsle, LULUCF genom att reglera utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning i sektorer som tidigare inte omfattats av EU:s utsläppshandelssystem, d v s skog och jordbruk, respektive IMO:s förslag om NOx-utsläppsområdet och lade upp nyheter på hemsidan och sociala medier för att informera om det hemåt.
- NS medverkade i aktiviteter för att säkerställa att EU-lagstiftning inte inskränker på hur skogen används och produktframställning främst av skoglig biomassa genom att bl a ta initiativ till och skriva fram ett positionspapper om LULUCF-direktivet och efter samråd mellan olika rapportörsgupper inom EFNS och andra aktörer i regionen antogs den av EFNS (2/6) för att kunna spelas in i förslagen och förhandlingarna som för norra Sveriges och skogsindustrins del kunde innebära stora begränsningar för hur skogen kan användas för exempelvis biobränsle.
- NS har uppmärksammat och aktiverat regionens företrädare att ta del av de utlysningar som sker inom ramen för EU:s TEN-T/CEF.
- NS informerade om möjligheten att med stöd från EIB skraddarsy finansieringslösningar för att attrahera kapital från externa offentliga och privata investerare genom nyheter om utlysningar via hemsida och via avstämning med relevanta aktörer på hemmaplan.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har bidragit till att under de kritiska slutförhandlingarna av LULUCF och under votering av RED II-direktivet i Europaparlamentet göra till känna bland nyckelpersoner i EU:s institutioner regionens syn på svenska skogsbruket, vilket har bidragit till ett positivt utfall i besluten.
- ✓ NS har kunnat bidra till att öka kunskapsnivån hos aktörerna i regionen om stödmöjligheter från EU för utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel på Östersjön utifrån tidigare lyckosamma ansökningar med NS medverkan för bland annat utbyggnad av tankställen för biogas i regionen.
- ✓ I och med EU-kommissionens nya fond för strategiska investeringar, EFSI, i grunden ett riskkapitalinstrument för att växla upp investeringstakten i EU, och att den allt mer kopplas också till struktur- och investeringsfonderna och "gröna investeringar" har North Sweden agerat för att uppmärksamma hemåt om såväl möjligheter som nödvändigheten av att kunna dra nytta av det kapitalet.

Råvarutillgångar och utveckling: Mineraler, metaller, skog & energiproduktion

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att North Sweden i samverkan med regionens aktörer ska etablera budskapet om regionens betydelse för hela EU och aktiva deltagande i EU:s olika initiativ för att stärka innovationsförmågan i råvaruindustrin och en hållbar tillgång på råvaror för EU. Därtill att även skogsbrukets betydelse uppmärksammas i EU:s policyarbete vid sidan om befintliga strategier för mineraler och energi inom råvaruområdet, med fokus på norra Sveriges gentemot EU potentiella ledande position inom skoglig bioenergi och biomassa. De i sammanhanget regionala relevanta kopplingarna till EU:s etablerade Energiunion ska också utvecklas. North Sweden ska därtill kunna bistå avseende de plattformar som regionens aktörer arbetar med avseende EIP respektive KIC råvaror gentemot EU och samtidigt agera för att behovet av och möjligheterna till hållbar regional utveckling förs in som en integrerad del av EU:s arbete med råvaru- och energifrågorna i EU:s nordliga, arktiska, områden.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Regional utveckling kombinerat med råvarutillgångar**
 - Målsättningar:
 - EU:s råvaruinitiativ (RMI) också inbegripa hållbar jämställd lokal och regional utveckling.
 - Regionens viktiga roll för EU:s interna råvarutillgång och tillväxt görs känt inklusive den regionala kompetens som finns, manifesterat i pågående KIC RawMatters.
 - Skapa kunskap om best practice på EU-nivå avseende hållbar råvaruproduktion och förädling från regionens råvarutillgångar.

GENOMFÖRANDE:

- NS tillsåg och bistod under 2016 Region Västerbotten att bli partner i MIRIEU-åtagandet för gruv- och metallurgiska regioner i EU och från Övre Norrland är även Luleå Tekniska Universitet partner i åtagandet vilket totalt samlar 25 partners från elva EU-medlemsstater för synergier med EIP:s strategiska genomförandeplan och möjliga gemensamma projekt för finansiering från EU:s program och fonder på agendan där åtagandets aktiviteter kom igång under 2017 men för Region Västerbotten väntas det innebära aktiviteter först under 2018.
- North Swedens arbete i övrigt kring råvarufrågorna har under 2017 i hög grad efter tidigare års initiering av olika EU-relaterade processer, som hemmaaktörerna idag är aktiva i inklusive LTU som en av noderna i den stora KIC:en inom mineral, fokuserat på vikten av fungerande transportsystem i regionen för den tunga basindustrin inom gruv- och mineralnäringen samt stålindustrin samt därutöver inom ramen för den arktiska processen och OECD vad gäller regioner beroende av råvarubaserad ekonomi och följande samhällsliga utmaningar att hantera/få stöd från EU för, se under Arktis, OECD och transportinfrastruktur.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ Regionens betydelse för EU:s interna råvarutillgång och tillväxt är välkänt, inte minst efter tidigare års aktiva arbete från NS inom ramen för EU:s etablerade råvaruinitiativ och strategi och konsolideras genom medverkan i åtagande MIREU som startade 2017 och syftar till att utbyta erfarenheter mellan Europas gruvregioner om hållbar mineralutvinning i samspel med omgivande samhället.

- ✓ North Sweden medverkade under tidigare år till att Region Västerbotten blivit medlem i Europeiska Innovationspartnerskapet för råvaror EIP Raw Materials Commitment samt i deltagande i konsortiet för EU-ansökan som åtagandets medlemmar förberett, som startade under 2017 och kommer att pågå ett antal år.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Norra Sveriges skogliga råvara som resurs för hela Europa**
 - Målsättningar:
 - EU:s politik för tillgång till och förädling av råvaror på samhällsligt hållbara villkor ska också inbegripa skog och energiutvinning.
 - Tillförsäkra att skoglig biomassa är en del av EU:s omställning till en icke-fossilberoende ekonomi och inbegripen i EU:s Energiunion.
 - De regionala Bioenergiklustren samlas och stärkas för att kunna lyftas som exempel för Europas klimatomställning med stöd från EU.

GENOMFÖRANDE:

- NS har under året fört dialog med EU-kommissionens DG Clima, DG Grow och DG Rtd och ledamöter i Europaparlamentet om målsättningarna i Energiunionen, EU:s skogsstrategi och EU:s bioekonomistrategi och i de sammanhangen belyst skogsindustrins betydelse för att uppnå EU:s mål om en utvecklad bioekonomi utifrån regionala förutsättningar och som viktig råvarukälla för framväxande biobaserade industrier för utvecklingen av nya produkter, t ex biobaserad plast, textilier och flygbränsle samt energiutvinning.
- NS anordnade möten för NS näringslivspolitiska dialoggrupp och diskuterade upplägg för årets arbete och stämde av arbetet i EU och förmedlade information om pågående EU-initiativ och arbete samt deltog i EFNS FoIoN-gruppens möten och lyfte upp relevanta frågor och förmedlade information om pågående EU-initiativ.
- North Sweden tog, med anledning av förhandlingarna i EU om RED II-direktivet avseende förnyelsebara bränslen samt framförallt LULUCF-direktivet, som reglerar utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning i sektorer som tidigare inte omfattats av EU:s utsläppshandelssystem, d v s skog och jordbruk, med i EU risk för ställningstaganden stick i stäv mot norra Sveriges intressen vad gäller hur skogsbruket bidrar till EU:s möjligheter att nå COP21-målen, initiativ till att mobilisera för ett samlat regionalt arbete.
 - NS initierade ett positionspapper för att antas i EFNS och tog fram ett utkast och hämtade in synpunkter och stämde av positionsskrivningen med NS näringslivspolitiska dialoggrupp och EFNS FoIoN-grupp och andra aktörer från offentlig förvaltning, industri och akademi i de fyra nordligaste länen för att kunna antas av EFNS 2/6 i Stockholm.
 - NS samverkade i arbetet med företrädare för skogsindustrin för en inom policyfrågorna i huvudsak gemensam hållning gentemot EU med fortsatt fokus från NS på regionala utvecklingsperspektiv och att kommunicerade LULUCF-positionen till EU:s institutioner och andra lobbyorganisationer i Bryssel.
 - Positionen kunde användas i dialogen med olika aktörer i EU och samspel med NSPA och andra regioner med skogsbruksintressen och som underlag för flera aktiviteter för att säkerställa att EU-lagstiftning inte inskränker på hur skogen används och produktframställning främst biobränslen skoglig biomassa.

- NS bevakade därtill trilogförhandlingarna mellan Rådet, Europaparlamentet och EU-kommissionen om LULUCF samt revidering av Förnybarhetsdirektivet RED II och lade upp nyheter på hemsidan och sociala medier för att informera hemåt.
- NS förde fortsatta konstruktiva diskussioner med aktörer om etablerande av en dialog- och referensgrupp från industri, offentlig förvaltning och andra relevanta spelare för skog- och energifrågor i EU för att bland annat kraftsamla inför kommande revidering av bioekonomistrategin och även kring uppdatering av EU:s skogsstrategi och kommande forskningsprogram.
- NS anordnade inom ramen för EFNS ett seminarium om "Det svenska hållbara skogsbruket, dess klimatnytta samt betydelse för framväxten av den biobaserade ekonomin" på Sveriges ständiga representation till EU i Bryssel för att i slutfasen av förhandlingarna om LULUCF och RED II för en uppdatering och möjlighet att spela in norra Sveriges perspektiv (28/11).
 - På seminariet medverkande företrädare från klimatansvarig Kommissarie Cañetes kabinet, EU-kommissionens DG Clima, Europaparlamentets Miljöutskottet, Region Västerbotten, Sveaskog, LTU, industrin samt Sveriges vice ambassadör till EU med övergripande ansvar för frågorna m fl från svensk regional och nationell nivå.
 - Diskussionen kretsade kring det svenska skogsbruket och dess bidrag till att motverka klimatförändringar och skogens betydelse för framväxten av den biobaserade industrin utifrån de två lagstiftningsförslag som var föremål för trilogförhandlingar och revidering och hur de perspektiven ska få fäste i diskussionen och debatten i EU.
- NS tillsammans med Skogsindustrierna, LTU, RISE, Sveaskog, SmurfitKappa, SunPine, Lindbäcks, m fl var samarbetspartners med Piteå Science Park vid planering och genomförande av BIOBASE 2017-konferensen, ett samarrangemang mellan Piteå Science Park och Näringsdepartementet.
 - NS tillsåg medverkan av Alexander Schenk, chef för Europeiska investeringsbankens Sverigekontor, för att berätta om EIB:s verksamhet för att stödja framväxten av den biobaserade sektorn i EU, samt var det tänkt även medverkan av Christopher Fjellner, ledamot i Europaparlamentet, som dock fick ställa in.
 - Företrädare för politik, näringsliv och forskare diskuterade i två dagar cirkulär och biobaserad ekonomi med skogen som förnyelsebar råvara, biobaserade innovationer - material, produkter, biodrivmedel och bioenergi och andra värden från skogen samt Sveriges position och ambition inom cirkulär och biobaserad ekonomi, (22-23/11).

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har bidragit till att under slutförhandlingarna av LULUCF och votering av RED II på Europaparlamentet göra till känna till nyckelpersoner i EU:s institutioner och även de svenska förhandlarna i EU regionens syn på svenska skogsbruket, vilket har bidragit till ett positivt utfall i besluten som riskerade att annars begränsa möjligheterna för svenska skogsaktörer och regioner att använda skoglig råvara till biomassa och bränsle.
- ✓ NS har genom sitt arbete under året, baserat på tidigare års insatser gentemot politik och skogsaktörer på hemmaplan, mobiliserat inom det skogs- och energinätverk som NS var med om att etablera för att ge de svenska perspektiven en plattform att arbeta utifrån, som tidigare i det närmaste helt saknades i debatten om skog och

bioekonomi inom EU samtidigt som många viktiga förslag med direkt påverkan på svenskt skogsbruk och uppbyggnad av bioekonomi varit och är på gång, vilket nu tas vidare för ett bredare nätverk i hela EU.

- ✓ NS har också för egen del kunnat föra fram och ta med regionens synpunkter in i direkt dialog med EU:s aktörer i olika sammanhang genom aktiv medverkan i olika relevanta evenemang och nätverk.
- ✓ NS har kunnat bidra till att öka kännedom om EFSI som en möjlighet att med stöd från EIB skraddarsy finansieringslösningar för att attrahera kapital från externa offentliga och privata investerare inom bioekonomiområdet där det finns behov av stora satsningar åren framöver för att växla upp hittills nedlagda regionala resurser.

Skogsfrågornas betydelse ökar till följd av klimat- och energipaket som förhandlas i EU och North Sweden har kunnat ta fram positioner och mobilisera hemmaaktörerna samt i Bryssel anordna ett seminarium för Europaforum Norra Sveriges räkning om skogens roll för EU (28/11).

Seminarieret på svenska representationen bjöd på EU-parlamentariker mitt i pågående förhandlingar, medarbetare till EU:s klimatkommissionär, forskare och regionala aktörer, för att belysa hur skogsbruket är en del av lösningen i en EU-debatt som utan motargumentation och inspel riskerade innebära förbud mot exempelvis biobränsle från skog.

Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att North Sweden ska kunna bidra till bättre ny- och småföretagandetillväxt i Övre Norrland genom att kunna informera om de möjliga stöd och upphandlingsregler som finns i EU samt bevaka EU:s statsstödsregler till gagn för regionens näringsliv och vid behov uppmärksamma EU på de gränshinder och ojämlika konkurrensvillkor som finns i strid mot intentionerna med EU:s inre marknad. Det inkluderar också behovet av stöd till fortsatt bredbandsutbyggnad i de nordligaste glesbefolkade områdena för fullt marknadstillträde och potentialer för ICT-lösningar i global framkant.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Småföretagandetillväxt (SME growth)**
 - Målsättningar:
 - Fler företag inom fler näringar kunna växa kopplat till EU-målen.
 - Särskilt de små företagen i regionen i högre grad kunna ta del av EU:s instrument för att växa och komma ut på internationella marknader.

GENOMFÖRANDE:

- NS deltog under året i olika sammankomster som anordnats av Europeiska kommissionens DG Grow och DG Move samt Regionkommittén och i Europaparlamentets för diskussioner om finansieringsupplägg samt för deltagandekriterier för bland annat näringslivsaktörer inom ramen för EFSI för projekt inom områdena transportinfrastruktur, råvaror både gruv- och biomassa samt energi.
- NS har inom ramen för EFNS FoIoN-grupp deltagit i diskussionerna om utveckling av en riskkapitalfond för EFNS-områdena från EFSI och det kommer att analyseras vidare för att tas vidare under kommande år.
- NS har därtill initierat ett arbete inom ramen för NSPA att skapa förutsättningar för en samlad motsvarande arktisk investeringsfond med stöd från EU via EIB och tagit fram initiala underlag för att under 2018 anordna en förstudie som finska Lapland tagit på sig att hålla i, för att skapa anpassade möjligheter för finansiering av investeringar och småföretagsstöd i glesbefolkade nordliga regioner mot bakgrund av slutsatserna i bland annat den arktiska samrådsprocessen och det har även lyfts i dialogen med olika aktörer inom EU, bland annat i direkt dialog med teamet runt ansvarig kommissionär för tillväxtfrågorna och EFSI-fonden, Jyrki Katainen.
- North Sweden har löpande informerat om SME-programmen och utlysningar inom H2020, strukturfonderna och från Vinnova med sikte på näringslivsutveckling och småföretag gentemot aktörer på hemmaplan.

MÅLUPPFYLLELSE

- ✓ I och med EU-kommissionens fond för strategiska investeringar, EFSI, som i grunden ett riskkapitalinstrument för att växla upp investeringstakten i EU allt mer kopplas också till struktur- och investeringsfonderna har North Sweden agerat för att uppmärksamma hemåt om såväl möjligheter som nödvändigheten av att kunna dra nytta av det kapitalet inte minst gentemot SME-utveckling, där NS tidigare diskuterat med Norrlandsfonden som idag har ett samverkansavtal med EIB inom småföretagarinstrumentet, för mer samspel mellan traditionella ERUF-stöd och EFSI.
- ✓ NS uppföljningsarbete av trilogförhandlingarna för förlängning av EFSI-förordningen och förmedlande hemåt om det har varit bidragande till att diskussionerna inom EFNS FoIoN-arbetsgrupp om att etablera en EFSI-fond för NSPA-regionerna med inbjudan av EIB:s Sverigeschef till möten med EFNS, som nu via NS tas vidare utifrån ansatsen om en Arktisk investeringsfond för NSPA som möter positivt genklang i diskussionerna med EU:s företrädare, som just vill se mer sådana initiativ.
- ✓ North Sweden har bidragit till ökad kunskap om EU-stöd till företag hos olika regionala aktörer och vikten av att få med småföretagen i de regionala och internationella projekt regionen genomför och det är ett område att utveckla, där NS i sin tur i mötena med EU kontinuerligt återför kunskap om behovet av bättre anpassade regelverk till kommande programperiod för möjligheter till mer av strategiskt samordnat stöd och byggande av plattformar för SME-insatser, särskilt i regioner med stor andel mikroföretag som norra Sverige.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Fungerande inre marknad över gränserna med konkurrensneutrala EU-regler**
 - Målsättningar:
 - Regionens företag kunna arbeta gränsöverskridande för fler affärer.
 - Norra Sveriges företag ha konkurrensneutrala förutsättningar mot övriga Europa och Europisk industri inom olika transportslag.

- Regionens aktörer kunna dra nytta av såväl nya upphandlingsregler som offentlig upphandling av innovationer.
- Regionens aktörer vara införstådda med hur EU:s statsstödsregler fungerar och hur översyn av dem sker.

GENOMFÖRANDE:

- NS följde implementeringen av de uppdaterade statsstödsreglerna och de särskilda undantag som norra Sverige fick i den process som var och NS var engagerad i för de specifika undantag som gavs till regionen, samt förde dialog med aktörerna på hemmaplan om riktlinjernas genomförande och de under 2017 därtill av EU slutgiltigt fastställda gruppundantagsreglerna utifrån tidigare års samrådsprocesser och övriga direktiv, till vilka NS medverkat för regionens olika inspel.
- NS har hållit sig informerad via främst handelskammaren Västerbotten samt inom EFNS om notifieringsprocessen för flygplatserna för att kunna bistå med EU-relevant information vid behov mot bakgrund av de undantag norra Sverige fick i tidigare beslut om i övrigt begränsade möjligheter att ge stöd till flygplatser i EU.
- NS ingår i Östersjökommissionen Transportarbetsgrupp där frågan om EU:s flygplatspaket diskuterats och analyserats för att utröna om det finns behov av agerande under kommande år.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ EU-kommissionens beslut om förändrade regler för statsstöd ger fortsatt möjlighet till stöd i glesbygd utifrån det aktiva arbete NS bedrev på Brysselarenan, men med tydligare krav på analyser och argumentation för det, vilket NS kunnat förmedla kunskap om tillsammans med information om översynen för gruppundantagsregler för statsstöd som under året fastställdes och för norra Sverige kopplades direkt till geografin i EU för den extra gleshetsallokeringen till Northern Sparsely Populated Regions och därmed ger mer generella geografiska undantag för hela norra Sverige, att kunna ge offentligt stöd utan notifiering till EU, inklusive hamnar och flygplatser.
- ✓ North Sweden medverkade specifikt till att regionens små flygplatser fick undantag från förbudet mot statsstöd, dock att några flygplatser låg i en gränsszon för den notifieringsprocess som infördes med de nya statsstödsreglerna och NS har kunnat berätta om processen och EU-kommissionens bedömningsgrunder för att bistå näringslivets företrädare med intresse i berörda flygplatsers fortlevnad och dialogen med EU-kommissionen om tolkningen av de för norra Sverige positiva besluten.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Bredbandsinfrastruktur för digitala tjänster och nya affärsmöjligheter**
 - Målsättning:
 - Stöd från EU för bredbandssatsningar och IT inom CEF och andra verktyg i Övre Norrland.
 - Övre Norrland etableras som en global ICT-hubb för EU via fiberbaserad sjökabel som binder samman Europa med Asien.

GENOMFÖRANDE:

- NS har genomgående gentemot EU påtalat norra Sveriges behov av fungerande infrastruktur såsom väl utbyggda digitala nätverk i form av bredband för tillväxt gentemot beslutsfattarna i EU inom inte minst aktiviteterna inom ramen för den arktiska samrådsprocessen och OECD-rapportens fokus på behovet av sådana investeringar i NSPA-regionerna, *se under Arktis och OECD*.

- NS har varit en samarbetspartner för de aktörer som aktivt företräder regionens intressen inom EU:s politik för ICT-infrastruktur och framförallt under året fört dialog med IT-Norrbottnen och Region Västerbotten om utbyggnad av bredband och det intresse som finns för en fiberbaserad sjökabel för en ny nordlig digital motorväg.
 - NS har samverkat med hemmaaktörerna för att synliggöra pågående satsningar inom öppna fiberbaserade höghastighetsnät samt i projektet "Arctic Connect" som från finsk sida verkar för fiberuppkoppling via Arktis mot Asien.
 - NS tog utifrån det också initiativ till och har bjudit in till möte med chefen för Europeiska Investeringsbankens, EIB, Sverigekontor för förutsättningslösa diskussioner om finansieringslösningar för ICT i Övre Norrland från EIB.
 - NS skickade också specifik information till aktörerna om i EU aktuella initiativ och frågor kopplat till bredbandsutbyggnaden i regionerna och för att bereda mark för fortsatt möjlighet att använda EU:s regionalstöd för det, som NS bidrog till att göra möjligt inför denna programperiod.
 - NS har informerat regionens aktörer om utlysningar för IT- investeringar/ aktiviteter från bl a CEF Digital/ICT inklusive projektobligationer och möjligheterna via den nya fonden för strategiska investeringar, EFSI.
- NS förmedlade därtill allmänt på hemsidan och i nyhetsbrevet om relevanta nyheter samt bevakade informationsdagar om ansökningsperioder inom EU:s större program och andra lagstiftningsförslag inom ICT-området och IT-relaterade investeringar.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ NS har tillsett att kontakt etablerat med EIB för diskussioner om finansieringslösningar från EIB och EFSI och möjligheten att kombinera dessa med stöd från andra finansieringskällor och bidrag från EU:s program och fonder för bredbandsutbyggnad, inklusive uppkoppling via en ny nordlig global fiberkabel.
- ✓ NS har kunnat informera hemåt om relevanta utlysningar, pågående processer samt viktiga samråd inklusive att skicka det direkt till relevanta aktörer att bedöma vikten av att ta del av det.

ATTRAKTIV LIVSMILJÖ

Miljöriktig, hälsosam och klimatsmart tillväxt

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att från North Swedens sida fortsatt utveckla ett arbetsfält inom klimat, hälsa och miljö och uppmärksamma Norra Sveriges utvecklingskraft på dessa områden i EU samt upplysa i regionen om de möjligheter som EU erbjuder för utveckling, samarbeten och stöd inom klimat, hälsa och miljö inklusive de hälsofrämjande utmaningar som den demografiska utmaningen med allt fler äldre och långa avstånd i glesbefolkade områden medför respektive EU:s pågående arbete med en cirkulär ekonomi och etablerandet av en bioekonomi. North Sweden ska i samverkan med regionens aktörer verka för ett aktivt deltagande i EU:s olika initiativ för CO₂-minskande åtgärder och EU:s arbete med COP21 och hållbarhetsmålen till 2030. De möjligheter EIP:n Smart Cities ger för att utbyte kring utvecklingsarbete med fokus på de testbäddar i form av större om- och nybyggnadsprojekt samt satsningar på klimatsmarta och distansöverbryggande utvecklingsprojekt som finns i regionen kan särskilt lyftas fram.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Klimatsmart hälsobefrämjande regional tillväxt genom ökat EU-engagemang**
 - Målsättningar:
 - Regional EU-kunskap inom hälsoområdet och miljöskydd, såsom vatten, skogar, avfall och biodiversitet samt EU:s handlingsplan för klimat och energi inklusive cirkulär ekonomi.
 - Regionens aktörer vara införstådda med pågående arbete i EU för att uppnå hållbarhetsmålen till 2030 utifrån COP21 och vad det innebär.
 - Skapa kunskaps- och erfarenhetsutbyte på EU-nivå kring gröna lösningar som finns i Norra Sverige och hur det kan utvecklas.
 - Regionens aktörer ska vara införstådda med möjligheter inom EU:s fonder och program samt övriga instrument inom miljö och klimat.
 - Skapa samlad kunskap om regionens e-hälsoinsatser att kunna presentera som Europeisk förebild.

GENOMFÖRANDE:

- I samband med intresse förmedlat via North Sweden från ansvarig EU-kommissionär för Energiunionen och vice ordförande i EU-kommissionen, Maroš Šefčovič, att besöka norra Sverige och Umeå kunde North Sweden bidra till programmet för att bland annat få med energismarta datacenter och batteritillverkning och bioekonomi med mera och medverka vid det unika besöket i en av EU:s senast tillkomna Lighthouse Smart Cities (31/3).
- North Sweden har medverkat i miljönätverk i Bryssel för nordiska aktörer för att skapa en plattform för kunskapsinhämtning, skapa dialog och belysa gemensamma frågor gentemot EU och medverkan av relevanta företrädare, såsom:
 - Pierre Schellekens, kabinettschef hos Miguel Arias Cañete, EU:s klimatkommissionär (9/6).
 - Europaparlamentariker Jytte Guteland som sitter i ENVI-utskottet (26/4).
 - Truls Borgström, energiråd på Svenska representationen i EU (20/3 och 12/4).
- NS har deltagit i Europaforum Norra Sveriges arbetsgrupp samt som tillfällig samordnare i klimat/energi/miljö med två fysiska arbetsmöten i Umeå (26-27/10, 19/4) och i Luleå (5/12).
- NS har tillsammans med EFNS tagit fram en position om utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) inom ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 (2/6).
- NS har vid flertal tillfällen träffat aktörer som jobbar med klimat, energi, miljö och hälsa samt deltagit på konferenser och seminarium i temat både i Bryssel och i regionen i syfte att etablera kontakter och nätverk samt stöttat dem vid deltagande i event i Bryssel:
 - Åsa Ågren Wikström, ledamot i Umeå kommunfullmäktige, bjöds in för att berätta om Umeå framgångsrika arbete inom miljö- och klimatområdet i egenskap av deras ambassadörskap i Borgmästaravtalet (25/4).
 - Region Norrbotten fanns på plats i Bryssel genom Lisa Lundgren, Projektledare/projektkoordinator, under veckan för regioner och städer, EWRC, för att prata om deras erfarenheter på eventet med temat " Meeting the challenge of ageing" (10/10).
- NS har engagerat sig i ett hälsonätverk tillsammans med andra svenska regionkontor och har under året träffat hälsorådet Sara Johansson, svenska representationen (8/3) och Olle Olsson, SKL och Patrik Nylander, Folkhälsomyndigheten (5/5) samt Sara Eklund, hälsoråd Svenska representationen i EU (14/11).

- North Sweden har via hemsidan informerat om relevanta utlysningar och förändringar inom klimat och miljöområdet rörande klimat och energipaketet, klimatavtalet COP21, Cirkulär ekonomi, Life-programmet, 7:e miljöhandlingsprogrammet och aktuella konferenser kring miljö, klimat och alternativa energikällor.
- NS har bevakat hälsorelaterade frågor och informerat om EU:s olika program och utlysningar.
- NS dialoggrupp för klimat/energi/miljö har vid flertalet tillfällen informerats via riktade informationsinsatser.
- North Sweden informerar via nyhetsbrev och direkt informationsförmedling om landsbygdsfond, socialfond och Erasmus+ som verktyg för utbyten och utveckling kring inte minst kompetensförsörjning.
- För att höja regionens synlighet inom det gröna området har utifrån skogen som en viktig resurs för regionen och pågående lagstiftningsarbete inom klimat- och energiområdet samt cirkulär ekonomi i EU, fokus legat i mycket på biomassa för att från North Swedens sida bidra till att aktivera hemmaaktörerna på också EU-arenan och visa de möjligheter som norra Sverige kan erbjuda övriga Europa och världen för grön omställning, *se under Skoglig Råvara*.

Maroš Šefčovič, vice ordförande EU-kommissionen och ansvarig för EU:s energipolitik, besökte Umeå, med samordning av North Sweden, för dialog och möten, såsom med Tomas Mörtsell, Storuman, vice ordförande Region Västerbotten (31/3).

Det finns ett intresse för norra Sverige i EU och Umeås ledarskap i ett europeiskt partnerskap Smart Cities för nya smarta energilösningar, möjligt att vara med i genom NS försorg, bidrar till att kunna få besök av energiansvarig i EU. Från det kan i sin tur ny kunskap om sådant som regionens unika förutsättningar för klimatsmarta datacenter och batterifabriker tas med för besluten i Bryssel.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ North Sweden har under året fortsatt utveckla arbetsområdet inom Attraktiv Livsmiljö och aktivt deltagit i miljö- och hälsonetverk på Brysselarenan och i det sammanhanget arbetat nära Europaforums arbetsgrupp för miljö, klimat och energi och kanaler för informationsförmedling av det som händer i EU.
- ✓ NS har kunnat bistå hemmaaktörerna vid förfrågningar inom olika relaterade frågor kring hälsa och miljö samt också tillsammans med hemmaaktörerna gjort insatser i samband konferenser för att höja aktiviteten hos regionens aktörer gentemot EU.
- ✓ NS kunde också samordna att det blev ett besök av EU-kommissionären för energifrågorna och spela in bland annat vikten av att få med fördelarna ur energi- och klimatsynpunkt att förlägga datacenters och batterietableringar i norra Sverige, som en del av EU:s inriktning på området, som också är något som dykt upp efter det, bl a ett initiativ om en kraftsamling för batteritillverkning i EU.

Kreativ kompetensutveckling med lockande upplevelser

VERKSAMHETSDIREKTIV:

Målsättningen är att från North Swedens sida, dels ge underlag för hur EU:s strategier samt fonder och program kan stödja behovet av kompetensutvecklingsinsatser, inte minst i glesbygd, och till EU:s företrädare kunna kommunicera de behov och de regionala goda exempel genom nyttjande av ny teknik som finns, dels i dialog med regionens turismnäring se hur en möjlig samlad utveckling av regionens turism- och upplevelsenärings kan samspela med EU:s strategier. Den samiska kulturen är ett specifikt perspektiv att inom ramen för EU:s arktiska dialog även från North Sweden medverka till, för att i EU föra in Övre Norrlands samlade regionala perspektiv. North Sweden ska också fortsatt använda "varumärket" Umeå2014 som ett verktyg för en långsiktig ambition att gentemot EU kunna lyfta fram att Övre Norrlands framväxande kreativa näringar och kluster och innovationsförmåga har relevans för hela EU och EU:s tillväxtstrategier, inte minst inom exempelvis designområdet.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Övre Norrland ses som en i EU relevant partner för kreativa näringar**
 - Målsättningar:
 - På Brysselarenan kunna dra fortsatt nytta av Umeå2014 som en symbol för en region med kreativa näringar och kulturdriven tillväxt.
 - Inom EU etablera insikt om den innovationsförmåga och kreativa potential som med rätt stöd finns i de nordliga delarna av EU.
 - Ökad kunskap och intresse för samverkan med norra Sverige inom olika framtidsområden såsom design från EU och aktörer i Europa.
 - Ökat nyttjande hos regionens aktörer av EU:s stöd för kulturell verksamhet och internationellt utbyte.

GENOMFÖRANDE:

- NS kunde medverka till att Marie-Louise Rönnmark, kommunfullmäktiges ordförande i Umeå, medverkade vid en rundabordskonferens i Europaparlamentet för att diskutera kulturhuvudstadskonceptet som en drivkraft för kulturella, sociala och ekonomiska förändringar för städer med talare från ett antal Europeiska kulturhuvudstäder från 2007 till 2019 inklusive Umeå2014 samt bland annat Tibor Navracsics, EU-kommissionären för kultur, utbildning, ungdom och idrott (31/1).
- NS har vid ett flertal tillfällen träffat aktörer på hemmaplan och i EU som jobbar med kultur och kreativa näringar inom regional utveckling samt deltagit på konferenser och seminarium på temat både i Bryssel och i regionen i syfte att etablera kontakter och nätverk, såsom:
 - Arrangerat möte mellan Nina Björby, Region Västerbotten och Mikael Schultz, Kulturråd på Sveriges ständiga representation i EU för att diskutera aktuella frågor och event kring filmvisning av filmen Sameblod (14/3).
 - NS har vid flertalet möten i regionen och genom riktade insatser rapporterat om den politiska utvecklingen och om viktiga lagstiftningsprocesser och från relevanta seminarier och möten inom kulturområdet.
 - NS har deltagit i plattformar för utbyte kring tillväxt genom kultur och kreativa näringar för innovation gentemot EU-kommissionen, såsom inom det regionala forskningsnätverket ERRIN:s arbetsgrupp för kreativa näringar.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ North Sweden medverkar vid aktiviteter kopplat till kultur och framförallt kreativa näringar i Bryssel och för dialog med aktörer på hemmaplan i syfte att hitta formerna för arbetet för att hitta samarbetspotentialer.
- ✓ Det fortsatta engagemanget i ERRIN:s arbetsgrupp för kreativa näringar och design är ett led i att upprätthålla och följa upp Umeå2014 med möjligheter till direkt dialog med EU-kommissionen i samverkan med andra ledande regioner inom design och kreativa näringar.

VERKSAMHETSPLAN:

- **Inlands-, urfolks- och landsbygdsutveckling kopplas till EU:s processer**
 - Målsättningar:
 - Etablera kontakter och nätverk för regional EU-kunskap om kompetensutveckling, landsbygdsutveckling och turism.
 - De samiska perspektiven och förutsättningarna för utveckling av samiska näringar ska vara en integrerad del av NS arbete.
 - EU se och vilja stödja regionens utvecklingsmöjligheter som en framtida smart glesbygdsregion.
 - Regionens aktörer vara införstådda med möjligheter inom EU:s fonder och program för kompetensutveckling och upplevelsenäringar.

GENOMFÖRANDE:

- NS medverkade tillsammans med övriga NSPA vid EU-kommissionens arktiska urfolksdialog i Oulu som de årligen anordnar med medverkan av bland annat samiska företrädare (16/5) samt andra arktiska såsom Arctic Frontiers i Bryssel som medarrangerades av NS, tillsett möjlighet för Samisk representation (20/11).
- NS har vid ett flertal tillfällen träffat aktörer på hemmaplan och i EU som jobbar med kultur och turism inom regional utveckling samt deltagit på konferenser och seminarium på temat både på hemmaplan och i Bryssel.
 - Genom arbetet i nätverket för NSPA och Europaforum Norra Sverige har Norra Sveriges potential och särskilda behov av kompetensutvecklingsinsatser för att kunna möta den demografiska utmaningen synliggjorts i EU.
 - NS har fortsatt att etablerat flera nya kontakter framförallt mot relevanta personer i EU:s organisationer och aktörer i EU inom framförallt landsbygdsutveckling, kompetensutveckling och turism.
 - North Sweden informerar via nyhetsbrev och direkt informationsförmedling om landsbygdsfond, socialfond och Erasmus+ som verktyg för utbyten och utveckling kring inte minst kompetensförsörjning och det var också en stor del av NS EU-forum under slutet av 2014 att visa på vikten av att titta på även de finansieringsmöjligheterna från regionens aktörer utöver regionalfonden som följs upp i det löpande arbetet från NS i en fortsatt dialog med hemmaaktörerna.
- North Sweden medverkar vid aktiviteter kopplat till turism i Bryssel och att vid besök av relevanta aktörer ha med turismfrågorna som en väsentlig tillväxtindustri och för det få med bland annat Swedish Lapland vid de aktiviteter som varit under arbetet med det arktiska samrådet för att få med de perspektiven kring EU:s framtida stöd till regionen, *se Arktis*.
- Glesbygdsfrågorna utifrån arbetet på EU-nivå har i huvudsak kopplats till OECD-studien och den arktiska processen samt det övergripande arbete NS gör inom ramen för den position om "Smart Region" som NS arbetade fram för beslut i EFNS

för att utmana rådande urbana fokus i EU, som framgår av insatser under tidigare fokusområden, se *OECD och Arktis samt Sammanhållningspolitik*.

MÅLUPPFYLLELSE:

- ✓ North Sweden har kunnat få med turism och fokus på samlade turispaket i diskussionerna för den arktiska rapport som EU-kommissionen arbetat med i samspel med NSPA och andra och som också ligger i linje med det som OECD lyfter fram i sin rapport över NSPA.
- ✓ NS medverkar i planering och genomförande av olika framförallt arktiska aktiviteter på Brysselarenan till att ge möjlighet för medverkan från även samiska företrädare, att kunna beredas plats för att bidra till regionens olika samlade perspektiv i diskussionen.
- ✓ Att OECD allt mer lyfter det regionala "ekosystemet" bortanför storstadsfrågorna med mer fokus på samspelet stad-land och olika typer av landsbygd inklusive utmaningar och möjligheter för tillväxt i glesbygd utifrån underlag från inte minst NS och konceptet "Smart Regions" lanserat i EFNS, bidrar idag tydligt till den växande diskussionen i EU om bredare perspektiv på tillväxt med mer fokus på utveckling även i glesbygd och perifera områden på ett helt annat sätt än tidigare och det ger intresse och nya möjligheter för norra Sveriges glesbygd att vara med i policyutvecklingsarbetet i EU.

Det är viktigt för regionen att också vara synligt i sammanhang där regionens kreativa, innovativa och kulturella kapital, kompetens och förmåga visas upp, som medverkan av Marie-Louise Rönmark, Umeå, i diskussion i Europaparlamentet om Kulturhuvudstäder (31/1)

På inbjudan av North Sweden kunde ordföranden i Umeå fullmäktige, Marie-Louise Rönmark, ges plats i en samling mellan kulturhuvudstäder, ansvarig EU-kommissionär och EU-parlamentariker för att utifrån exemplet Umeå2014 berätta om betydelsen av satsningar på kultur och kreativa näringar för regional tillväxt i det nordligaste EU.

Kommunikation

WEBB:

North Sweden har via sin hemsida, <http://www.northsweden.eu>, löpande förmedlat nyheter med EU-perspektiv i syfte att informera och uppdatera regionala intressenter om det som sker i EU och regionen med EU-perspektiv. Trenden visar att fler besökare tar del av North Swedens information genom sociala media, främst Facebook, där både nyhetsbrev och andra aktuella händelser aviseras. Både det totala antal besökare till hemsidan och andelen nya besök, d v s förstagångsbesökare, har ökat under året.

Antal besök kan innehålla flera besök från samma person. Nya besök är personer som aldrig tidigare besökt webbplatsen. Ett högt antal nya besökare tyder på att man är bra på att leda trafik till webbplatsen, medan ett högt antal återkommande besökare är ett tecken på att webbplatsens innehåll är tillräckligt lockande för att besökarna ska komma tillbaka. Hemsidan hade totalt 20 092 besök under 2017 (2016: 19 879) med ett snitt på 55 besök varje dag.

Antal unika besökare har ökat med 115 personer till 11 602, vilket är en större ökning än föregående år. Besökarna stannar också längre på webbplatsen och besöker fler sidor.

Nyckeltal för 2017 (med jämförelsesiffror för 2016 inom parentes):

	1 jan – 31 dec 2017 (2016)
Antal besök per dag	55,19 (54,61)
Antal unika besökare	11 601 (11 486)
Genomsnittlig tid på webbplatsen	2 min 34 sek (2 min 27 sek)
Genomsnittligt antal sidor per besök	2,55 sidor (2,51 sidor)
Andel nya besök	56,76 (55,71 %)
Direkt trafik	25,92 % (23,01%)
Hänvisning från Nyhetsbrevet	2,51 % (3,59 %)
Hänvisning från Facebook	8,2 % (9,2 %)

Det går att se att den totala trafiken till NS hemsida främst kommer från Sverige, med mest besökare från Stockholms-, Västerbottens- och Norrbottens län, men att trafik från Västra Götaland och Skåne även är högt. Belgien är det europeiska land utanför Sverige som NS har flest trafikanter från, vilket är naturligt med tanke på verksamhetens säte, och antalet besökare därifrån har ökat, därtill har trafiken ökat från Kanada och USA och det kan möjligen hänga samman med de arktiska perspektiven. Fler trafikanter mot tidigare har kommit till NS hemsida från olika söksiter, såsom Google, med främst sökord som "North Sweden" eller "North Sweden European Office samt "Ten-t vägnät ". Mest populära innehållet är Startsidan, Kontakta oss, Om oss, fokusområdessidorna följt av partnersök.

De tio mest populära nyheterna 2017 var:

1. Sverige förväntas 2,4 % BNP-tillväxt 2017
2. Praktikutlysning 2017
3. North Sweden välkomnar våra nya praktikanter Sofia Baumgartner och Lovisa Jonsson
4. Nyaste tillskottet på kontoret: Maria och Sanna
5. OECD-rapport lanseras i Bryssel
6. SSAB - A highly specialized steel company
7. Norrbotten på besök

8. Tack till våra praktikanter Anna och Elin
9. Social pelare presenterad
10. Nytt vinterpaket för energi

Besöken på är hemsidan är jämnt fördelade över året med undantag för juli och augusti samt under juledigheten när besöken blir betydligt färre både på hemsidan och på Facebook. Utifrån statistiken ökar antalet besökare på sidan de dagar som nyhetsbrevet publiceras.

Validerat.se är en tjänst som testar webbplatser för tillgänglighet och vår webb har haft 99–100% passerade tester under hela året. North Sweden har sedan februari 2010 en Facebook-sida som i slutet av 2017 hade 685 följare (d v s ”gilla-markeringar”) vilket är 52 fler personer än förra året. Vid varje statusuppdatering nås i snitt c:a 250 personer. Räckvidden varierar dock och flera av inläggen når närmare 500 personer och som flest nåddes 4 000 personer.

NYHETSBREV:

Under året har North Sweden skickat ut 21 nyhetsbrev och haft ca 950 prenumeranter som varannan vecka får nyhetsbrevet. Därutöver har 455 läst nyhetsbrevet via webben under året.

En tredjedel (34,6%) av mottagarna öppnade nyhetsbrevet och av dessa klickade 21,9%¹ på minst en länk i nyhetsbrevet. Detta innebär att andelen aktiva prenumeranter (de som klickade av alla som fick e-post) är 7,5 %. Både i öppningsfrekvens och aktiva prenumeranter ligger North Sweden över medel för organisationer enligt branschstatistiken.

Mest populära nyheterna i nyhetsbrevet var 2017

- Ny topprankning för Övre Norrland i EU-kommissionens innovationsgranskning
- NSPA:s OECD-rapport lanseras i Bryssel
- Norra Sverige mötte Juncker
- Övre Norrland får 168 miljoner i EU-stöd till utvecklingsprojekt
- EU-kommissionens vice ordförande gjorde ett heldagsbesök i Umeå
- Besök från kanslipersonal och kommunikatörer från kommunerna i Norrbotten/Kiruna och Skellefteå på besök i Bryssel
- Norrbotten och Västerbotten mötte EU transportansvariga
- Norra Sverige kraftsamlar inför framtida transportförhandlingar
- State of Play: Matchen om framtidens regionalpolitik igång

NSPA KOMMUNIKATION OCH HEMSIDA:

North Sweden har året ansvarat över samordningen av NSPA-nätverkets kommunikation. Kommunikationen sker främst genom NSPA:s hemsida och genom nyhetsutskick.

BESÖKSVERKSAMHET:

Besöksverksamheten är en viktig del av North Sweden då den ökar informationsspridning och delaktighet. När det är möjligt skrivs nyhetsartiklar om besöksgruppernas program och

¹ Öppningsfrekvensen är ofta fem procent högre än vad statistiken säger. Ett nyhetsbrev räknas nämligen bara som öppnat om mottagaren har laddat bilderna som finns i brevet, vilket många inte gör.

intryck av Bryssel. Dessa artiklar är ofta populära i nyhetsbrevet och bidrar förhoppningsvis till att uppmuntra till fler besök.

Under 2017 har ett flertal besöksgrupper besökt Bryssel och North Sweden. Därtill har delegationer från Norrbotten och Västerbotten deltagit i konferenser såsom European Week for Regions and Cities (f d Open Days) och lanseringen vid OECD-rapporten för NSPA tillsammans med andra svenska, norska och finska regioner. Det är aktiviteter som tar mycket tid i anspråk att arrangera då de också innebär kopplade aktiviteter för de nedresande och överlag tar förberedelser och genomförande av studiebesök mycket resurser i anspråk, men är samtidigt en oerhört värdefull och viktig del av NS arbete för regionens aktörer. North Swedens fokus ligger i att bistå med expertkompetens som efterfrågas av besöksgrupper från regionen snarare än allmänna EU-upplysningsresor, särskilt när det gäller aktörer som inte räknas till huvudmannorganisationerna.

NS har vid olika tillfälle anordnat studiebesöksprogram som ofta sträcker sig under två dagar, där grupperna vanligtvis får träffa representanter från EU-kommissionen, Sveriges ständiga representation till EU och Europaparlamentet samt andra relevanta aktörer i Bryssel. NS har också fått många andra mer eller mindre formella besök samt praktiskt assisterat regionens företrädare när de besökt Bryssel.

Organiserade besök för North Sweden i Bryssel från regionala aktörer under 2017:

- Arrangera besöksprogram och berätta om NS för elever från Dragonskolan i Umeå på studiebesök i Bryssel (28-30/3).
- Förmiddagsfika på kontoret för nedresta från Norrbotten för att berätta om NS i samband med arrangerandet av lanseringen av OECD-studien över NSPA (13/3).
- EU-kommissionens vice ordförande Maroš Šefčovič, med ansvar för Energiunionen, gjorde ett heldagsbesök i Umeå där NS stöttade i planeringsarbetet (31/3).
- Arrangerat besöksprogram för företrädare för politiken, industrin och akademi från Norrbotten och Västerbotten med fokus på transportpolitiken och finansiella lösningar för infrastrukturinvesteringar samt pratat om NS (26/4).
- Arrangerat fullt besöksprogram för kanslipersonal och kommunikatörer från kommunerna i Norrbotten (2-3/5/5).
- Berätta om NS för en grupp politiker från Vänsterpartiet på studiebesök i Bryssel (10/5).
- NS har stöttat i planeringsarbetet vid besöket med Europaparlamentariker från den socialdemokratiska gruppen (S&D) i det regionala utskottet till Västerbotten och Västernorrland (7-9/6).
- Skolledningen från Anderstorps gymnasiet i Skellefteå inom ramen för deras engagemang i projektet "EU på riktigt" för två heldagars besöksprogram i Bryssel (20-21/6).
- Arrangerat fullt besöksprogram för Länsstyrelsens stab i Västerbotten (20/9) – dock inställt på grund av sjukdom.
- Arrangerat fullt besöksprogram för EU elevambassadörer för sina respektive skolor i Norrbotten och Västerbotten i Västerbotten och Norrbotten tillsammans med Europa Direkt och pratat NS (25-26/9).
- Arrangerat fullt besöksprogram för två gymnasieelever och två lärare från Skellefteå som en del av projektet "EU på riktigt" under tre dagar i Bryssel (26-29/9).
- Berätta om NS för politiker från Socialdemokraterna i Norrbotten på studieresa i Bryssel (26/9).

- Heldagsprogram för 30 personer från LTU Business med information om NS och diskussion med EU-kommissionens klusteransvarige, ERRIN och Vinnova (6/10).
- Styrelsen för North Sweden årliga styrelsemöte i Bryssel under Europeiska veckan för regioner och städer (10/10).
- Halvdag för Umeå Universitetsledning på besök i Bryssel med presentation av NS samt med ERRIN och EU-kommissionen om Arktis innan besök på Vinnova (16/10).

"EU på riktigt" är en samverkan mellan Skellefteå, Europa Direkt och North Sweden för att göra EU mer relevant för elever vid Anderstorps-gymnasiet och under tre dagar var Jennifer Granlund och Pauline Andersson hos NS i Bryssel (26-29/9).

North Sweden tar emot många besök och anordnar program för regionens aktörer. Det är en del av att koppla regionen till EU och vice versa. I mån av möjlighet bistår NS även med att på hemmaplan träffa och i Bryssel ta emot och ordna för även aktörer utanför huvuduppdraget för att allmänt bidra till ökad kunskap och engagemang för EU, såsom projektet "EU på riktigt".

Projektet "EU på riktigt"

Pilotprojektet "EU på riktigt" initierades av Skellefteå Kommun tillsammans med Anderstorpsgymnasiet, Europaforum Norra Sverige och North Sweden European Office. Detta mot bakgrund av SOU-utredningen "EU på hemmaplan" som visar på att aktörer i Sverige har en låg EU-kunskap och därför efterlyste mer konkreta kopplingar mellan EU-nivån och den lokala nivån. Projektet syfte är att öka intresset och kunskapen om EU-samarbetet genom att involvera Anderstorpsgymnasiet.

Under en vecka hade North Sweden besök av två gymnasieelever och två lärare från Anderstorpsgymnasium i Bryssel. De var utvalda att "jobbskugga" oss på kontoret för att lära sig mer om hur vi jobbar med att påverka och bevaka viktiga frågor för norra Sveriges på plats i Bryssel. De fick bland annat träffa flera olika aktörer som arbetar i Bryssel.

Utvärderingen visar att både lärare och elever som deltagit i projektet har ökat både sitt intresse och kunskap i EU-frågor.

Bilaga: Program lanseringen av OECD-rapporten i Europeiska Regionkommittén

**Welcome to the launch of the OECD Territorial Review
on the NSPA regions in northernmost Europe**

The network for Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, cordially invites to the official launch of the study on the NSPA, conducted by the Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD. The unique study captures 14 regions in three countries, two within the EU and one in the EEA. Although there are great differences between the NSPA regions, there are also many issues and challenges in common and a need to gather critical mass for innovation. The report delivers analysis and recommendations for each region and primarily for the NSPA as a whole, but also at national and at EU level. This is to generate true adapted support for regional development in northernmost Europe, furthermore interlinked to a broader perspective on growth and innovation in less densely populated areas. The launch event will be followed by a reception.

Monday 13th March 2017 at 15:00 to 18:00

European Committee of the Regions, Rue Belliard 99-101, Brussels, Belgium

14:30	<i>Registration</i>
15:00	<u>Welcome words and keynote speakers introduction</u> Erik Bergkvist , NSPA representative, Chair of Region Västerbotten, Sweden
15:10	<u>Keynotes</u> Markku Markkula , President of the European Committee of the Regions, Brussels Mari Kiviniemi , Deputy Secretary-General, OECD, Paris Normunds Popens , Deputy Director-General, DG REGIO, European Commission, Brussels
15:40	<u>Presentation of the OECD territorial review on the NSPA</u> Chris McDonald , Policy Analyst, Regional Development Policy, OECD, Paris
16:05	<i>Coffee break</i>
16:25	<u>Introduction by the moderator for the panel discussion</u> Abel Schumann , Economist, Public Governance and Territorial Development, OECD, Paris
16:35	<u>Introductory statements</u> Søren Kissmeyer , Senior Expert, DG AGRI, European Commission, Brussels Jens Nilsson , Member of European Parliament, REGI and TRAN Committees, Sweden Tomas Norvoll , NSPA representative, President of Nordland County Government, Norway Elisabeth Bäckteman , State Secretary, Ministry of Enterprise and Innovation, Sweden Kaisa-Leena Lintilä , Director, Ministry of Economic Affairs and Employment, Finland Grete Ellingsen , State Secretary, Ministry of Local Government and Modernisation, Norway
17:05	<u>Panel discussion</u> Panel also including Chris McDonald , Erik Bergkvist and Pentti Mäkinen
17:50	<u>Closing Remarks</u> Mari Kiviniemi , Deputy Secretary-General, OECD, Paris Pentti Mäkinen , NSPA representative, County Governor South Savo, Finland
18:00	<i>Reception with welcoming addresses from NSPA representatives</i> Satu Vehreävesa , Chair NSPA network, Regional Development Director Pohjois-Savo, Finland Cecilie Myrseth , Chair of Troms County Government, Norway Robert Uitto , Chair for Regional Development, Region Jämtland-Härjedalen, Sweden